Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 21 — No. 7269 — Fiati yer yerde 5 kuruş

SALI 10 Kânunusani 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Tayyare kaçakçılığı ve sahtekârlık

Adliye ve Hariciye Vekilleri bugün izahat verecekler

Tahkikat dosyasında hiç bir Vekil ve mebusun ismi yoktur

Istanbulda 3 avukatın tahkikat suretile ifadesi alınmıştır Tayyarelerden bir kısmının limanımıza geldiği doğru değildir - Frankonun Türkiye mümessili ne diyor?

Ankara 9 (Telefonla) — Hükûmetimiz namına sahtekârlıkla satın alınan tayyareler hakkında bazı gazetelerdeki neşriyatın çok mübalâğalı olduğunu bildirmiş ve bu eski hâdisenin Ekrem König ismindeki avantüristin cüretkârlığından ibaret olduğunu kaydetmiştim. Öğrendiğime göre Adliye Vekili B. Tevfik Fikret Sılay bu akşam bu işe bidayetinden beri vazıyed eden Ankara Cümhuriyet müddeiumumîsi B. Baha Arıkanı davet etmiş ve geç vakte kadar tahkikat dosyaları üzerinde meşgul olmuştur.

B. Tevfik Fikret Sılay bundan sonra Başvekil B. Celâl Bayarı ziyaret ederek tahkikat etrafında izahat vermiştir.

Mesele bilindiği üzere kısaca şöyledir:

König namile maruf olan ve çok eski zamandanberi karışık ve kirli işler peşinde koşmakla tanınmış olan Ekrem Hamdi evvelce de bildirdiğim

Milli Müdafaa Vekili general Kâzım Özalp ile Hariciye Vekâleti müsteşarı B. Ağaoğlun imzalarını taklid etmek resmî mahtevi sahte kâğıdlar yapmıştır.

Bu evrak İspanya harbinin pek kârlı bir iş sayılan silâh ve mühim-

(Devamı 13 üncü sahifede)

Dahiliye Vekilinin beyanatı

Ankara 9 (Telefonla) — Tayyare kaçakçılığı ve sahtekârlığı hâdisesinin intibaattaki akisleri dolayısile bazı ecnebi gazeteciler de alâkadar makama müracaat ederek malûmat istemişler, bilhassa hâdiseyi hikâye edecek gazetelerde eski Vekillere ait fotoğraflar dolayısile sualler sormuşlardır.

Dün gece Anadolu klübünde kendisi ile görüştüğüm Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri B. Refik Saydam bu hâdise münasebetile bana şu beyanatta bulunmuştur:

Gazetelerin neşriyatını gördüm, bu eski bir vakanın yeniden matbuat tekalinden ibarettir. Bu hususta Adliye ve Hariciye Vekilleri arkadaşlarımdan lâzımgelen izahatı tahmin ederim ki yarın (bugün) Parti grupunda verecekler dir. Matbuatın bu neşriyatı üzerinde şimdilik söyliyecek sözüm yo. Herhangi bir zat hakkında imada veya ithamda bulunabilmek için ortada delil sabi olmak lâzımdır. Neşriyatı yakından takip ediyorum. Kanunun müsaadesi dahil herhangi bir harekete müsaade edemem.»

Yeni Fransız Büyük Elçisi Ankaraya gitti

M. Masigli: "Türk - Fransız dostluğunu devam ettirmeğe çalışacağım„ diyor

Yeni büyük elçi ve refikası Sirkeci istasyonundan çıkarken

Fransanın Ankara büyük elçiliğine tayin edilen M. Masigli refikasile birlikte dün sabahki ekspresle Paristen şehrimize gelmiş, Sirkeci garında sefarethane erkânı ve Fransız kolonisi tarafından karşılanmıştır. Madam Masigliye bermutat buketler takdim edilmiştir.

Yeni sefir doğruca eski sefaret binasına giderek bir müddet istirahat etmiş, öğleden sonra rahatsız bulunan eski büyük elçi M. Ponsotu ziyaret etmiştir.

Müteakiben şehrimizde bir gezinti yapmış ve dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir.

M. Masigli dün kendisile görüşen gazetecilere şunları söylemiştir:

— Fransayı Türkiye nezdinde temsil için geldiğime çok memnunum. Esasen çok dostane bir şekilde mevcut olan Türk - Fransız yakınlığını muhafazaya çalışacağım.

Aramızda hiçbir mesele yoktur. Türk - Fransız dostluğunu idame ettirmek hususunda selefimin çalıştığı yolda giderek, onun gayretlerine devam edeceğim. Ankaraya gidiyorum. Reisicümhur ekselâns İsmet İnönüne itimadnamemi takdim edeceğim.»

M. Masigli Fransanın en mümtaz

Yeni büyük elçi M. Masigli

diplomatlarındandır. Şimdiye kadar birçok mühim vazifelerde bulunmuştur. Yeni büyük elçi 1888 senesinde doğduğuna göre bugün 51 yaşındadır.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Amerika, 45 bin tonluk zırhlılar yaptırıyor

Yeni zırhlıların 16 pus[illegible] 9 topu bulunacak, süratleri 30 - 33 [illegible] mil olacak

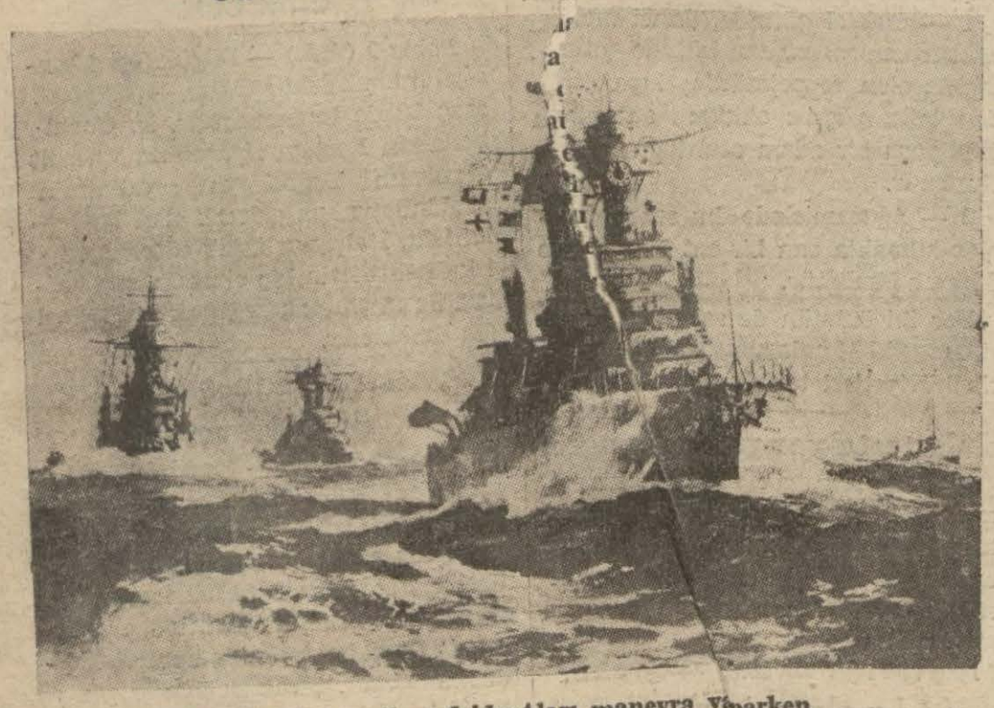

Bugünkü Amerikan dridnotları manevra yaparken

Nevyork 9 (A.A.) — New-York Times gazetesinin Vaşingtondan istihbaratına göre kongrenin tasvibine arzedilecek olan bahrî programı şimdiye kadar inşaat tezgâhlarına konulmamış derecede büyük ve süratli iki zırhlının inşasını ihtiva edecektir.

Bu yeni gemilerin başlıca bariz evsafı şunlardır:

(Devamı üncü sahifede)

B. Nadolni

Eski Alman büyük elçisi İstanbula geldi

Almanyanın eski Ankara büyük elçisi B. Nadolni dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir. Mumaileyh dün kendisile görüşen gazetecilere seyahatinin tamamen hususî mahiyette olduğunu söylemiştir.

Beş senedenberi İstanbula gelmemiş olan B. Nadolni Doyçe Oryant Bank müdürüne misafir olmuştur. Yakında Ankaraya gidecektir.

Maarif Vekâleti erkânı arasında değişiklik olmıyacak

Ankara 9 (Telefonla) — Maarif Vekâleti erkânı arasında bazı değişiklikler yapılacağı hakkında dolaşan rivayetler üzerine bugün müsteşar B. Rıdvan Nafizi ziyaret ederek kendisile görüştüm. B. Rıdvan Nafiz bu şayiaların tamamen asılsız olduğunu söyledi.

Dikkatler:

Ekmek, Su

Bir kaç gündür Belediye ekmeği ucuzlatmak için tedkikler yapıyor. Bu, iyi bir şeydir. Ekmeğin biraz daha ucuzlaması şüphesiz ki mükemmel olur. Ancak İstanbulda bariz bir ekmek meselesi yoktur. Buna mukabil bir su meselesi vardır. İstanbulda hem terkos, hem de memba suları pahalıdır. Belediyemiz suyu ucuzlatmak için teşebbüslere girişse...

TATARCIK

Üstad Halide Edibin en yeni Romanı olan TATARCIK bugün çıkan YEDİGÜN'de başladı. Bütün Türk münevverleri tarafından beklenen bu Romanı siz de takip ediniz. Bir Şaheser okumuş olacaksınız.

Ispanyada Hükûmetçilerin muvaffakıyetleri

Estramadure cephesinde bir çok şehirleri ele geçirdiler

(Yazısı 7 inci sahifede)

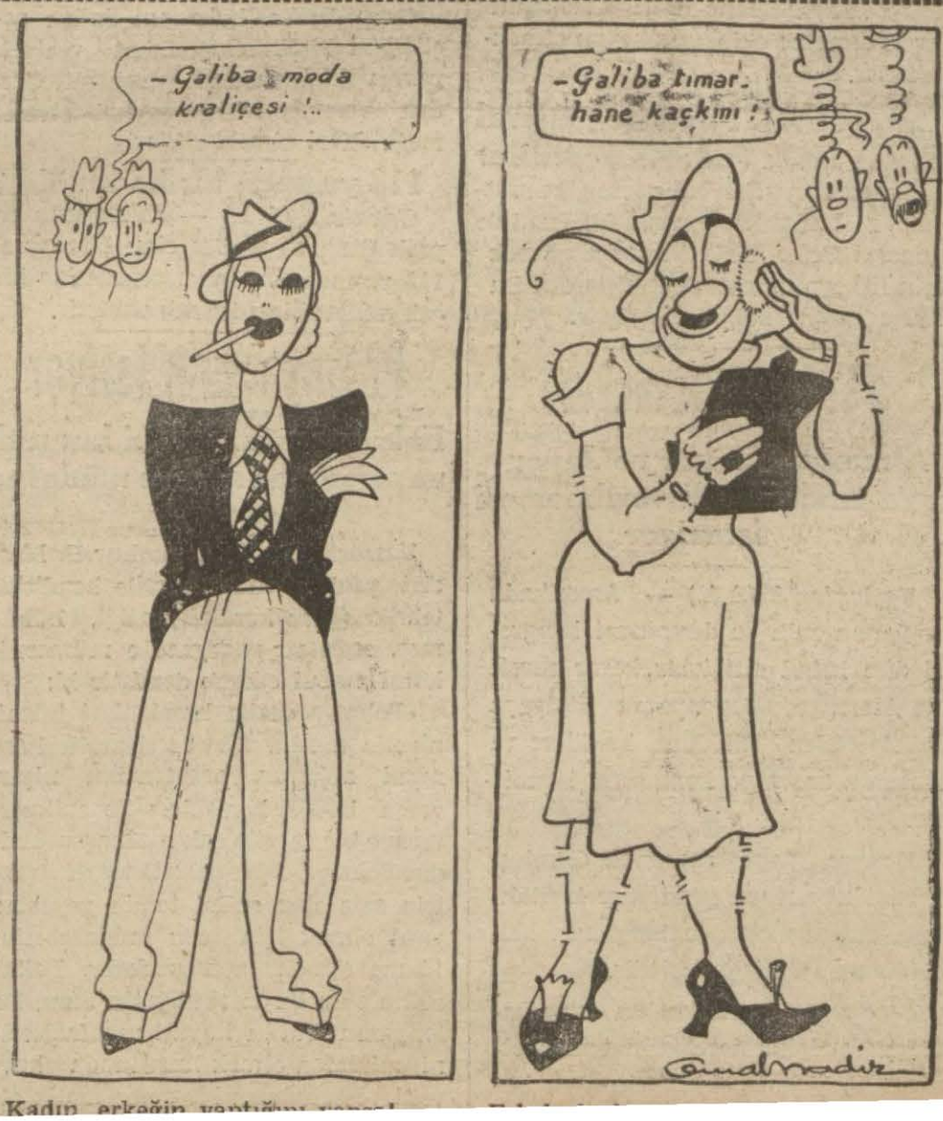

Kadın erkeğin yeleğini giyerse!

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Italya isteklerinde ısrara karar vermiş

Fransız gazeteleri de Fransanın noktai nazarında ısrar edeceğini yazıyorlar

Berlin 9 — İtalyan gazeteleri, İngiltere Başvekilinin seyahati arifesinde yazdıkları makalelerde İtalyanın her ne şekilde olursa olsun isteklerini kabul ettireceğini yazıyorlar. Alman gazeteleri bu makaleleri iktibas ediyorlar.

Alman matbuatı ayni zamanda Akdeniz meselelerinin heyeti umumiyesinin Münih zihniyetine uygun bir şekilde Romada halledilmesi lâzımgeldiğini ileri sürerek İngiliz nazırları tazyik yapmağa uğraşmaktadır.

Montagpost gazetesi diyor ki:

«Yeni bir Avrupa buhranına, Akdeniz buhranına karşı boş ellerle mi harekete geçilecek? Roma seyahatinden evvel Chamberlain kendine bu suali sormaktadır. Fakat buhranlar bu şekilde izale edilemez.»

Bu gazete, «İspanya meselesinin gün geçtikçe tebellür ederek yakında yapılacak olan Roma görüşmelerinin başlı başlıca mevzuunu teşkil edeceğini» kaydettikten sonra Franko tarafından kazanılacak olan zaferin gittikçe sarih bir şekilde göründüğünü tebarüz ettirmektedir.

Diğer cihetten bu gazete Avrupa bakımından İspanya meselesinin bir Akdeniz muvazenesi meselesi olduğunu yazmakta ve şu sözleri ilâve eylemektedir:

«Gerek Mussolini, gerekse Chamberlain için mevzuubahs olan nokta, devletler arasında bir muvazene teminidir. İspanyanın Moskovanın bir yeni bir haline geldikten sonra 938 tarihli İngiliz - İtalyan itilâfile garanti edilen Akdenizdeki statükoyu altüst edeceğinin İngilterede anlaşılması lâzımdır.»

Fransız gazeteleri ne diyorlar?

Paris 9 (A.A.) — Matbuat, Chamberlain'in Roma seyahati münasebetile neşriyata devam etmektedir. Figaro gazetesi diyor ki:

«Duçe, her şeye hazır olduğunu ve hiçbir şeyden korkmadığını Chamberlaina anlatmak için bütün cüretini kullanacaktır. Bu oyun, tehlikeli olmakla beraber Mussolini, bütün melhuz tehlikeleri gözüne almıştır.»

Petit Journal şöyle yazıyor: «Fransa hali hazırda yeni bir dörtler konferansı kabul edemez. Fransa ile İtalya arasındaki münasebetlerin her şeyden evvel normal bir safhaya girmesi lâzımdır.»

Ordre şöyle yazıyor: «Hiç bir ademi müdahale formülü İtalya ile Almanyaya İspanyaya kütle halinde müdahale etmek hakkını veremez. Bu müdahale, vicdanı tazip etmekte ve Akdenizdeki müstakbel menfaatlerimizi tehlikeye düşürmektedir.

Chamberlain'in, Mussoliniye soracağı yegâne sual şudur: «Londra itilâfına uyarak kıtalarınızı İspanyadan çekecek misiniz, çekmiyecek misiniz?»

Gizli bir ittifak mı?

Londra 9 (A.A.) — Daily Express gazetesi, Almanya ile İtalyanın 937 eylûlünde gizli bir ittifak akdetmiş olduklarını ve bu ittifak mucibince iki tarafın yekdiğeri aleyhine müteveccih herhangi bir ittifak akdetmemeği taahhüt etmiş olduğunu yazmaktadır.

Şûrayı Devlet reisi ve âzalıkları

Muhtelit encümen hükûmetin listesini müzakere ederek yeni bir namzed listesi hazırladı

Ankara 9 (Telefonla) — Devlet şûrasına intihab olunacak reisliklere, daire reisliklerine ve âzalıklara aid hükûmet listesi bugün Büyük Millet Meclisi heyeti umumiye içtimaından sonra toplanan Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden müteşekkil muhtelit encümende görüşülmüştür.

Başvekâletten gelen tezkerede Şûrayı devlet riyasetine namzed göserilenlerden Büyük Millet Meclisi reis vekillerinden B. Refet ve Tekirdağ mebusu B. Faik Mecliste çalışmağı tercih ettiklerini söylemişler ve itizarları encümence kabul edilmiştir. Bunun üzerine reisliğe Şûrayı devlet reislerinden İsmail Hakkı, Mithat, ve Saffetin, daire reisliklerine de âzadan Nuri, Nusret, Temyiz mahkemesi âzasından Şemseddinnin namzed gösterilmeleri kararlaştırılmıştır.

Muhtelit encümenin Şûra âzalıkları için seçtiği namzedlerin isimleri de şunlardır:

Başmuavinlerden Talât, Memduh, Zihni, İhsan, Vakıflar umum müdürlüğü idare meclisi âzasından Hakkı Haydar ve İsmail Hakkı, Vakıflar umum müdür muavini İsmet, İzmir ceza hâkimi Ramazan, eski valilerden Merkez bankası mürakıbı Naci, dahiliye teftiş heyeti reisi Tevfik Talât, Afyon valisi Durmuş, Bilecik valisi Ali Riza, eski Aydın valisi Feyzi, Tunceli vali muavini Sedad, mülkiye müfettişlerinden Ali Server, Millî emlâk umum müdürü Kâzım, maliye teftiş heyeti reisi Rüştü, orta tedrisat umum müdür muavini Avni, nafia teftiş heyeti reisi Şefik, posta ve telgraf umum müdürlüğü posta işleri reisi İbrahim, eski posta ve telgraf umum müdürü Edib, Sümerbank teftiş heyeti reisi Esad, orman fen heyeti reisi Fahri, iş dairesi Diyarbakır bölgesi âmiri Refet, eski Ankara mebusu İhsan, İsparta valisi Fevzi, Maliye Vekâleti hukuk müşaviri Kemal, Naili Tezgören, İbrahim Ali Balkar, Fazıl Özelçi, İzmir valisi Fazlı Güleç, Faik Türel, Muhtar Akman, Faik Üstün, Mithat Saylam, Ali Riza Oskay, Abdülhak Savaş, Naci Kıcıman, Rüknettin Nasuhoğlu, Halit Aksoy, Nedim, Nazmi Gürmen, Süreyya Kip, Salim Gündoğdu, Adil - eski valilerden iskân müfettişi -, Celâl - Hariciye birinci daire şefi -, Besim Kadırgan, Avni Türel, Rifat - eski D. D. Y. umum müdürü -, Enis Behiç Koryürek, Dr. Ekrem Tok, Bekir Şasa, Halit Ziya Türkan.

Son dakika

B. Chamberlain Fransız - İtalyan ihtilâfının halli için tavassut etmiyecek

İtalya, Şimalî Afrikada hukukî ve malî menfaatler ve Cibutinin ilhakını istiyecek

Roma mülâkatında dörtler konferansının içtimaa daveti görüşülecek

Paris 10 — Salâhiyettar mahafilin beyanatına göre, İngiltere hükûmeti, B. Chamberlain'le Lord Halifaks'ın Romayı ziyaretleri esnasında, Fransız - İtalyan ihtilâfının halline tavassutta bulunmağı kabul etmiyecekleri ve B. Mussolini bu ihtilâftan bahis açtığı takdirde kendisine doğrudan doğruya Fransa ile müzakereye girişmesi daha münasib olacağını söyliyeceklerini Fransaya resmen bildirmiştir.

Roma 10 — B. Mussolini İngiliz Başvekiline, Romayı ziyareti esnasında İtalyanın Şimalî Afrika üzerinde hukukî ve iktisadî iddialarını ve Fransız Somalisi üzerinde arazi taleblerini izah edecektir.

Roma siyasî mahafili, B. Chamberlainle B. Mussolininin dörtler konferansını içtimaa davet etmeği görüşmelerini muhtemel görüyorlar. Bu konferansta İspanya meseesinin halli görüşülecektir. Zira Avrupada umumî sükûnun temini bu meselenin halline bağlıdır.

Suriyede gerginlik zâil oldu

Maamafih bir çok şehirlerde talebenin nümayişi devam ediyor

Beyrut 9 (A.A.) — Suriyenin başlıca şehirlerinde gerginlik zail olmuştur. Şam, Halep ve Humus çarşıları açılmıştır. Maamafih talebe, nümayiş yapmakta berdevamdır. Bin talebe bu sabah Şam sokaklarını dolaşarak tezahüratta bulunmuşlardır.

Halep 9 (A.A.) — Fransa - Suriye istiklâl muahedenamesinin feshi ihtimaline karşı protesto etmek üzere 3,000 nümayişçi şehrin ana caddelerini dolaşmışlar ve dileklerini muhafıza arzetmek üzere saraya gitmişlerdir. Birçok nutuklar irad edilmiştir.

Nasyonalist mebuslardan Nazım bey Kudsi, fırkasının protesto makamında olmak üzere pazartesi akşamına kadar her tarafın kapalı kalmasına karar verdiği söylemiştir. Bu nümayişin Fransanın yeni âlî komiseri B. Gabriel Puaux aleyhine müteveccih olmayıp bütün halkın Suriye istiklâlinin tahakkuk sahasına isal edilmesi hususunda müttehid olduğunu isbata matuf bulunduğu anlaşılmıştır.

Almanyada Tereyağı buhranı

Ren mıntakasında hükûmet tedbir alacak

Köblenz 9 (A.A.) — Havas: Muhtelif mıntakalarda tereyağı tedariki hususunda çekilen sıkıntı dolayısile Ren mıntakası erzak ve zahire ticareti grupu, aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

«Muhtelif sebeblerle ve bilhassa son soğuklar dolayısile süt istihsalâtı mahsüs mikdarda azalmıştır. Bunun neticesi olarak muvakkaten terayağı tedariki hususunda sıkıntı çekilmektedir.»

Grup, halka buhranın önüne geçildiğini bildirmekte, fakat vaziyeti nazarı itibara alarak perakendecilerden veremiyecekleri şeyleri istememeğe davet etmektedirler.»

118 yaşında bir kadın öldü

Gdynia 9 (A.A.) — Polonyanın en yaşlı Çingene kadını olan Kozarova, 118 yaşında ölmüş ve cenazesine bir çok millettaşları iştirak etmiştir.

Polonya sulh istiyer

Fakat menfaatlerini kuvvetle ve sarsılmaz azimle müdafaa edecek

Varşova 9 — Reisicümhur B. Mosciki yeni yıl münasebetile kendisini tebrike gelen kordiplomatiği, hükûmet, ordu ve parlâmento mümessillerini kabul ederek demiştir ki:

«Polonya, hattı hareketleri hüsnü niyetle meşbu olan ve siyasetleri samimî anlaşma arzusundan nişan veren bütün komşuları ile sulhperverane bir suretle çalışmak arzusundadır. Polonya diğer milletlerle de herkes için aziz olan sulhü temin gayesine vasıl olmak için sıkı münasebetler idame etmek arzusundadır. Fakat sulha olan bu merbutiyetin ilânı, Polonyanın bütün hayati menfaatlerini müdafaa etmek hususunda kuvvetli ve sarsılmaz bir azme malik olmadığı mânasını tazammun etmez.»

Alman - Polonya münasebatı

Von Ribbentrop'un seyahati geri kaldı

Varşova 9 (A.A.) — Gazeta Polska aldığı yarı resmî bir habere müsteniden von Ribbentrop'un gelecek mart veya nisanda Varşovayı ziyaret edeceğini bildirmektedir.

Bu gazete, bu ziyaretin ikincikânunun sonunda yapılacağının ilân edilmiş olduğunu hatırlatmaktadır.

Siyasî mahfiller, bu ziyaretin tehir edilmesinin Polonyanın Almanyaya karşı ihtiyatkârane hattı hareketini teyid etmekte olduğunu beyan etmektedirler.

General Ali Fuad ile general Refet Halk fırkasına girdiler

Ankaradan gelen haberlere göre müstakil mebuslardan general Ali Fuad ile general Refet, Halk Fırkasın girmek için fırkaya müracaat etmişlerdir. Bu müracaatları kabul edilmiştir.

Amerikada

Almanya, İtalya ve Japonyaya silâh, kredi verilmemesi isteniyor

Vaşington 9 (A.A.) — Amerikada toplanan sulh ve demakrasi kongresi dün kabul ettiği bir karar sureti ile Almanya, Japonya ve İtalyaya tahsis edilen silâhlara, kredilere ve ikrazata ambargo konmasını istemiştir.

Kongre, ayni zamanda Cümhuriyetçi İspanyaya gönderilecek silâhlara konmuş olan ambargonun kaldırılmasını da istemektedir.

Kongrenin murahhasları Amerikada mevcud bin teşekkülü temsil etmektedir. Bu teşekküllerin yedi buçuk milyon âzası vardır.

Mecliste dünkü müzakereler

Mebus Hasan Rıza ve Kâzım Karabekir ve Fahri Engin and içtiler

Ankara 9 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canıtezin başkanlığında toplanmış ve celsenin açılmasını müteakib yeni seçilen mebuslardan Hasan Rıza Soyac -Burdur- general Kâzım Karabekir -İstanbul- ve amiral Fahri Engin -Samsun- and içmişlerdir.

Bundan sonra ruznameye geçilerek Büyük Millet Meclisi bütçesinin muhtelif fasılları arasında 63 küsur bin liralık münakale yapılması ve vakıflar umum müdürlüğü bütçesine 68 bin küsûr lira munzam tahsisat konulması hakkındaki kanun ile İnhisarlar umum müdürlüğünün 1938 yılı bütçesinde 150 bin liralık münakale yapılması hakkındaki kanun lâyihası müzakere ve kabul edilmiştir.

Türkiye - Hollanda ticaret anlaşmasına aid protokol ile Türkiye - Yugoslavya ticaret ve seyrüsefain mukavelesine munzam protokola bağlı listede tadilât yapılmasına adlî evrakın posta ve telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliğine dair kanun lâyihalarının da birinci müzakereleri yapılmış ve çarşamba günü toplanmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir.

Meclisin kış tatili

Ankara 9 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi Kurban bayramından evvel, galib bir ihtimal ile bu ayın 28 inde kış tatili yapacaktır.

Parti umumî idare heyeti azalıkları

Maarif ve İktisad vekilliklerine tayin edilen B. Hasan Âli Yücelle B. Hüsnü Çakırdan inhilâl eden parti umumî idare heyeti azalıklarına Giresun mebusu B. İsmail Sabuncu ile Ordu mebusu B. Hamdi Yalman seçilmişlerdir.

Iki ölüm vakası

İki kişi kalb sektesinden öldü

Bu sabah iki ölüm vakası olmuştur:

1 — Sirkeci garında, ikinci mevki bekleme salonlarından birinde oturmakta olan ve pejmürde kıyafetinden işsiz, güçsüz olduğu anlaşılan orta yaşlı bir adam oturduğu yerde ölmüştür.

2 — Ağacamisinde bu sabah namaz kılmakta oan bir zat birdenbire düşerek ölmüştür.

Her iki ölümün de sektei kalbden vukua geldiği anlaşılmaktadır. Ölülerin hüviyetleri tahkik edilmektedir.

Kabataşta yangın başlangıcı

Kabataş Karayalı sokak 16 numaralı Çürüksulu Mahmudpaşa apartımanının kapıcı odasına yangın başlangıcı olmuşsa da derhal söndürümüştür.

Maverayı Erdün Başvekili bu akşam gidiyor

Şehrimizde bulunan şarkî Erdün Başvekili Tevfik paşa dün de şehrimizde gezintiler yapmıştır. Tevfik paşa, ay sonunda Londrada toplanacak olan Filisti konferansında bulunmak üzere bu akşam şehrimizden ayrılacaktır.

Paristeki İran sefaret memurları geri dönüyorlar

Paris 10 (A.A.) — Alman ajansı bildiriyor: İran hükûmeti, iki memleket arasında diplomatik münasebetlerin kesilmesi üzerine Paristeki elçiliğinin memurlarını geri çağırmıştır. Orta elçi B. Sen Bodi ile birinci kâtip müstesna olmak üzere bütün memurlar bugün Paristen ayrılacaklardır.

İtalyanın politikası

Faşist konseyinin şubat toplantısında tasrih edilecek

Roma 9 (A.A.) — Büyük faşist konseyi önümüzdeki şubatın 4 cü günü saat 22 de toplanacaktır. B. Chamberlainin Romayı ziyaretinin ve kont Cianonun Yugoslavya seyahatinin akabinde vukua gelecek olan bu toplantıda, İtalyanın takib edeceği politik direktiflerin hiç olmazsa ana hatları ile tasrih edileceği çok muhtemel görülmektedir.

Avustralyada sıcaktan ölenler var!

Sidney 9 (A.A.) — Şarkî Avustralyanın büyük bir kısmında, bir haftadanberi şiddetli sıcaklar hüküm sürmektedir. Dünkü pazar günü Sidneyde hararet gölgede 31 dereceye çıkmıştır. Memleketin içlerine doğru 30 derece ve daha fazla bir hararet kaydedilmektedir. Sıcak dolayısile geniş Victoria ormanalrında bir çok yangınlar çıkmıştır. Sıcaktan insan zayiatı bulunduğu da tahmin edilmektedir.

Bulgar kraliçesi Romaya gitti

Sofya 10 (A.A.) — Kraliçe İovana, İtalyada gripten ağır surette hastalanan kız kardeşi prenses Mafaldayı ziyaret için Romaya hareket etmiştir.

Milletler Cemiyeti konseyi toplanıyor

Varşova 9 (A.A.) — Matbuatın haber aldığına göre 14 sonkânunda Milletler Cemiyeti konseyinin içtimaına iştirak edecek olan Sovyetler birliği hariciye komiseri Litvinof, Varşovadan geçerken tevakkuf etmiyecektir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Genç nesil ve belediyecilik

Bu son günlerde talebeye tamim yapılmış:

— Şehrin kirlenmemesine siz de göz kulak olun! - denmiş.

Ötedenberi şu fikir hâkimdir:

— Ah şu çocuklar, ah... Tek durmazlar; bir sürü muzırlıklar yaparlar... Yıkarlar, kırarlar, dökerler... Ne fena tahrip insiyakları vardır.

Hoş iftira da değil ya... Mahalle çeşmesinin musluğunu koparan, yeni boyanmış bir duvara tebeşir süren, çöp tenekesine bir tekme vurup kaçan, ilh ilh küçük çapkınlara sık sık rastlarız.

Annelerimiz bazan bir politika güderler:

— Kilerdeki reçel kavanozuna göz kulak ol, oğlum! Aman kimse ilişmesin! - derler.

Halbuki evde göz kulak olunacak zaten çocuktan başka kimse yoktur. Kediye peynir ısmarlanırcasına, onun hissiyatından, gururundan istifade edilmek istenir.

Bilmiyorum bu tamim de ayni mülâhaza ile mi yapılmış?

— Talebeyi pohpohlıyalım, koltuklayalım da ortalığı kirletmesin, harap etmesin... - diye mi?

Ben, kendi hesabıma bu işi çok daha ciddî ve samimî telâkki ettim. Mektep hayatı ki, senelerce süren ve ömrümüzün pek ehemmiyetli bir çeyreğini yutan mühim bir baskı, telkin safhasıdır; maşerî terbiye namına sadece:

— Kirletme! - yi mi öğretecek?

Kubilây vakası münasebetile Menemende muhakeme edilenler arasında bir Lâz Hoca vardı:

— Bir insan, bir şeye inandı mı ona karşı müteaddi (yani faal, aktif) hareket etmezse tam insan değildir! - demişti.

Genç münevver neslin kendi muhitile alâkasını sırf «Kirletme, bozma» ile «passif» şekilde tahdid etmeyip de telkin ve terbiyeyi «Temizle, yap!» haline getirmek lâzımdır.

İtirazları biliyorum:

— Amma da yaptın! Bunlar, çöpçü mü? Belediye çavuşu mu?

Ancak kötü bir evin hanımları, beyleri, oğulları, kızları ev hizmetlerini taşradan gelmiş, işten anlamaz az ücretli hizmetçilerin eline bırakırlar; ve tabiî ortalığı pislik götürür. Ananesi iyi kurulmuş bir ailede ise, manzara bambaşkadır. Küçük büyük herkes, hizmetçi ve uşakla beraber, paçaları sıvar; ve işte ancak o zaman, ev eve, bahçe bahçeye benzer.

İstanbulun temizlik işlerile uğraşan ücretli insanlar, bu işi başarabilmek keyfiyet ve kemiyetinde değildirler. Ancak o bahsettiğim mükemmel ananeli evlerde olduğu gibi (ve bazı garp komünlerinde olduğu gibi) çoluk çocuk, belediyecilik faaliyetlerine gönüllü olarak, amatör olarak iştirak etmeği âdetlerimize karıştırdığımız gün sokağımız, meydanımız, kapımızın önü, yollardaki ağaçlarımız, mezbele halindeki arsalarımız abus, müstekreh çehrelerini değiştireceklerdir.

Halkevlerinin ve mekteplerin rehberliğile böyle bir ananeyi yeni nesle aşılamanın çaresi yok mudur? Ne yapılabileceği, bir şey yapmak için gençlere neler öğretilebileceği tetkik edilemez mi? Müsabakalar açılamaz mı? Kendiliğinden faaliyetler gösterenlerin mahallesi bir umran yardımile mükâfatlandırılamaz mı?

Sırtlarında iş gömlekleri, evlerinin çarpık soba bacalarını, âciz komşularının akan oluklarını düzelten, oturdukları binanın kapısına, önündeki kaldırımına biçim veren gençler... Ve sokaklarının, mahallelerinin umranını, zerafetini klüp müsabakaları gibi yarışa çıkaran bir nesil...

Bunlar hayali ham mıdır?... Olamaz mı?... Nice şeylere de «Olamaz! Bu memlekette neredeee!» dedik... Fakat oldu... Bu da olabilir... Yolunda bulunulsun, parmağa dolansın, azmedilsin yoksa...

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Uskumru az

Iki gündenberi fazla torik çıkıyor

Uskumru fiatleri yeniden yükselmiştir. Perakende fiatler 25 - 35 kuruş arasındadır. Fiatlerin artmasına sebep az balık tutulmasıdır. Dün 10,000 kilo kadar uskumru çıkmış ve dahilî sarfiyat için toptan 17 - 20 kuruş arasında satılmıştır.

Torik bol tutulmaktadır. Dün 23 bin çift torik tutulmuş ve ihracat için 15 - 16 kuruş arasında satılmıştır. Alıcılar İtalyanlar ve Yunanlılardır. Balık gemilerinden bir kaçı dün Yunan ve İtalyan limanlarına hareket etmişlerdir.

Orkinos balığı

Amerikanın talebi büyük alâka uyandırdı

Amerikanın Türkiyeden mühim mikdarda orkinos balığı mübayaa etmek istemesi şehrimizde alâka uyandırmıştır. Dün birçok firmalar alâkadar makamlara müracaat ederek bu hususta malûmat istemiş, nasıl hareket edeceklerini, orkinosu Amerikada hangi firmalara göndereceklerini sormuşlardır. Bazı tacirler de dün Amerikan ticaret ataşesile temasa geçmişlerdir.

Orkinos; her cins balığın bol çıktığı sularımızda balıkçıların hiç de iltifat etmediği bir deniz mahsulüdür. Bu balığı şimdiye kadar bizden en çok İtalyanlar alıyor ve konserve haline getirip ton balığı adile birçok memleketlere ihraç ediyor, bu arada bize de satıyordu. Bizde balık konserveciliği inkişaf etmediği için orkinosu ton haline getiremiyoruz. Fakat Amerikanın da bu balığa alıcı olması, balıkçıların orkinos ile daha yakından alâkadar olmalarını icab ettirecektir.

Yenicami kemerinin altından yalnız yayalar geçecek

Eminönü istimlâk sahasında Yenicami önünden Balıkpazarı ağzına kadar uzanan yol ikmal edildikten sonra köprüden gelen nakliye vasıtaları Yenicami kemerinin altından değil, Yenicami ile Mısırçarşısı kapısının önünden ve caminin arka tarafından geçerek İş bankasının önüne çıkacaklardır. Kemeraltı yalnız yayalara tahsis edilecektir.

Yenicaminin önünde yıkılan binaların etrafı şimdilik bir tahta perde ile çevrilecek, ileride buraya mermer bir merdiven yapılacaktır.

Haklı şikâyetler

Köprünün bu kadar geç vakte kadar açık kalması doğru değildir

İstanbul sınaî ve ticarî bir şehirdir; İstanbul kalabalık bir şehirdir; İstanbul dağınık bir şehirdir; ve nihayet İstanbulun bir tek geçid yeri vardır: Galata köprüsü.

Fabrikalar ve bir çok hususî müesseseler ekseriya yedi ile sekiz arasında açılır. Zamanında işinin başında bulunmak istiyen birçok kimseler, sabah saat altı buçukta köprüyü açık bulmakta, ya kayıkla geçmek mecburiyetinde kalmakta veyahud da yediye çeyrek kalaya kadar soğukta beklemektedirler.

Beklemek, işe geç kalmak demektir; kayıkla geçmek ise, füzuli bir masraf olduğu kadar tehlikelidir de. Zira muntazam bir iniş ve biniş yeri yoktur.

Acaba köprüyü daha erken kapamak kabil değil mi? İ. T.

Karaya oturan vapurlar

Üçü daha kurtarıldı, diğerlerinin tahlisine çalışılıyor

Ereğli faciası etrafında tahkikata devam olunmaktadır. Millet vapurundan kurtulabilen lostromo Ahmed Aydın ile ateşçi Sabri Sarı dün Deniz ticareti müdürlüğüne celbedilmiş ve kaza etrafında ifadeleri alınmıştır.

Tayfaların ifadelerine göre Millet vapuru, Ereğli limanında demirli bulunan Yunan bandıralı Nomikos vapurunun sadmesine uğrıyarak aldığı yaradan batmıştır. Gene tayfaların ifadelerine göre, Yunan vapuru liman kanunlarına muhalif olarak Millet vapuruna çok sokulmuştur. Tahkikata devam olunacak ve Yunan vapurunun kaptanı da dinlendikten sonra katî neticeye varılacaktır.

Karaya oturan Yunan vapurunun dün yüzdürüldüğü haber alınmıştır. Şu hale göre Nomikos bugün, yarın limanımıza gelecektir.

Karaya oturan diğer vapurlardan İkbal, Sümer şilepleri de kurtarılmış; Zonguldak vapurunun suları tahliye edilmiştir. Tahlisiye gemileri Samsun, Mete, Kaplan ve Galata vapurlarını yüzdürmeğe çalışmaktadırlar. Dün hafifçe fırtına çıktığı için kurtarma işi kısmen güçleşmiştir.

B. Prostun muavini çalışmaya başladı

Şehircilik mütehassısı B. Prostun Paristeki bürosunda çalışan desimatör B. Jober'in İstanbul imar bürosunda çalışmasına Dahiliye Vekâletince müsaade edildiğinden Fransız ressamı İstanbul Belediyesinde çalışmağa başlamıştır.

B. Jober mütehassıs B. Prost gelinciye kadar burada mütehassısın verdiği direktifler dahilinde proje ve maketleri hazırlıyacaktır.

Istimlâk kanunu

Belediye tadilât için bir proje hazırlıyor

Vali ve Belediye reisi Dr. B. Lûtfi Kırdar, eldeki istimlâk kanununda zarurî gördüğü tadilât için bir proje hazırlatmıştır. Bu tadil projesi Belediye hukuk işleri müdürlüğünde tedkik edilmektedir. Tedkikat bittikten sonra Dahiliye Vekâletine gönderilecektir.

Fatihte ve Beyoğlunda birer malmüdürlüğü yapılacak

Defterdarlık biri Fatihte Kıztaşında, diğeri de Beyoğlunda olmak üzere birer mal müdürlüğü binası inşasına karar vermiştir.

Asfalt caddeler

Yük arabalarının geçmesi yasak edilecek

Öküz ve at ile işliyen yük arabalarının asfalt zemini bozdukları anlaşıldığından Belediye asfalt caddeler yapıldıktan sonra bu kabil yük arabalarının ya parke döşeli, yahud arnavud kaldırımı caddelerden geçmelerini emredecektir. Bu suretle asfalt caddelerin bozulmalarının önü alınacaktır.

Belediyenin yeni muhasebe müdürü işe başladı

Belediye yeni muhasebe müdürü B. Muhtar dün Belediyeye gelmiş ve yeni vazifesine başlamıştır.

Harbiye - Şişli yaya kaldırımları tamir edilecek

Harbiyeden Şişliye kadar uzanan yaya kaldırımların tamir edilmeleri kararlaştırılmıştır.

Defterdarlık binası tamir edilecek

Şimdi defterdarlık tarafından işgal edilen eski Dahiliye ve Hariciye Nezaretleri binasının esaslı surette tamirine karar verilmiştir.

Maarif müdürü Ankaraya gitti

Maarif müdürü B. Tevfik Vekâletle temas etmek üzere Ankaraya gitmiştir.

İki çocuğun yaptığı hırsızlık

On beş yaşlarında Ahmed Yavuz ve Şükrü adlarında iki çocuk Bakırköyünde Hasan adında birinin dükkânının kilidini kırarak içeriye girip para ve eşya çalmışlar, bunlardan Ahmed Yavuz yakalanmış, Şükrü kaçmıştır. Dün adliyeye teslim edilen Ahmed Yavuz müddeiumumîlikte verdiği ifadede:

— Poliste verdiğim ifade doğru değildir. Benim bu hırsızlıkla alâkam yoktur. Bu işi Şükrü yapmıştır.

Demiştir. İkinci sorgu hâkimi tarafından yapılan sorgu neticesinde Ahmed Yavuz tevkif edilmiştir. Şükrü hakkında tahkikat yapılıyor.

İSTANBUL HAYATI

Grip çarpıyor!

Ninelerimizin, büyük babalarımızın gençlik zamanlarında insanlar ne kadar bahtiyarmışlar!... Sokakta, «çarpma» korkusu çekmeden rahat rahat gezerlermiş. Onları çarpmasile korkutan şey, sadece cinlermiş. Fakat, geceleyin, destur demeden sokağa su serpmek, mezarlıkta fena söz söylemek ve saire gibi iyi saatte olsunları kızdıracak şeylerden sakınmak suretile bunun da önü alınabilirmiş.

Bir de bizim halimizi düşünün... Gerçi bugün insanlar öyle açıkgöz oldular ki, ninelerimizin hayalhanelerinden doğan o eski cinler tası tarağı toplayıp ortadan çekildiler; artık, cin çarpması diye bir korku bilmiyoruz. Fakat şimdi de bir sürü yeni çarpma tehlikeleri peyda oldu. Sokakta, evde, hattâ sıcacık yatağımızın içinde bile kendimizi kurtaramıyoruz: Sokakta tramvay çarpar, otobüs, otomobil, motosiklet çarpar, acemi bir çocuğun elinde haşeriliğe kalkışan çelimsiz, çit kırıldım bisiklet çarpar, beygirleri şahlanmış yük arabası, çarpık tekerlekli el arabası çarpar, yankesici çarpar, tayyare piyangosu çarpar -böylesi dostlar başına-... Evde de yakamızı kurtaramayız. Maazallah, ampul takarken elektrik çarpar, musluğu açık unutulan hava gazı çarpar, kömür çarpar, pencereyi, kapıyı açarsınız hava cereyanı çarpar... Velhasıl çarpıcı şeyler o kadar çok ki, saymakla tükenmez.

Bu arada, mevsimin hâkimi «grip» hazretlerinin çarpmasını da unutmıyalım ha... Bunun çarpması ötekilere de benzemez: Evvelâ bir anne şefkatile okşar, sever, gıdıklar ve, birdenbire gazabe gelerek bütün hızile çarpıp yere yuvarlar.

Akşam üzeri matbaadan eve giderken burnum tatlı tatlı gıdıklanmaya başladı. Birkaş hapşırmadan sonra hararet bastırdı. Her zaman içtiğim su bugün başkalaşmış, lezzeti artmış. Bardak bardak içerken o kadar hoşuma gidiyor ki, su küpünü kafama diksem kanmıyacağım. Göz kapaklarımda lâtif bir ürperme peyda oluyor. Sanki, pamuk gibi yumuşacık, bembeyaz, minimini bir el kirpiklerimin uçlarından ağır ağır bastırıyor. Tatlı tatlı esnedikçe beynimin içinde çeşid çeşid çalgılar çalınıyor, kulaklarımdaki rehavet bütün vücudüme yayılıyor.

Öyle bir yerde bulunuyorum ki, dört yanımı eğlenceler sarmış, çapkın bakışlı, melek yüzlü hanendelerin nefeslerinden etrafa uyuşturucu bir esans kokusu yayılıyor ve ben, onu koklıya koklıya kendimden geçiyorum. Doğruca yatağa...

Fakat, başımı yastığa koyar koymaz vaziyet değişti. Beynimin içindeki çalgıcılar, okuyucular birdenbire kavgaya tutuştular. Biraz evvel göz kapaklarımı okşıyan yumuşak parmaklar kayboldu. İri, nasırlı bir el, başıma, yüzüme, vücuduma tokatlar, yumruklar savuruyor. Grip hazretleri gazaba geldi ve çarpıyor.

Cemal Refik

Otomobil kazaları

Cevdet isminde birinin idaresindeki hususî otomobil Taksim bahçesi önünde beş yaşlarında Şerefeddin isminde bir çocuğa çarparak yaralamıştır.

Şoför Mehmedin idaresindeki otomobil Aksarayda Apti isminde birine çarparak yaralanmasına sebep olmuştur. Apti tedavi altına alınmış, şoför yakalanmıştır.

Bay Amca Sosyetede !..

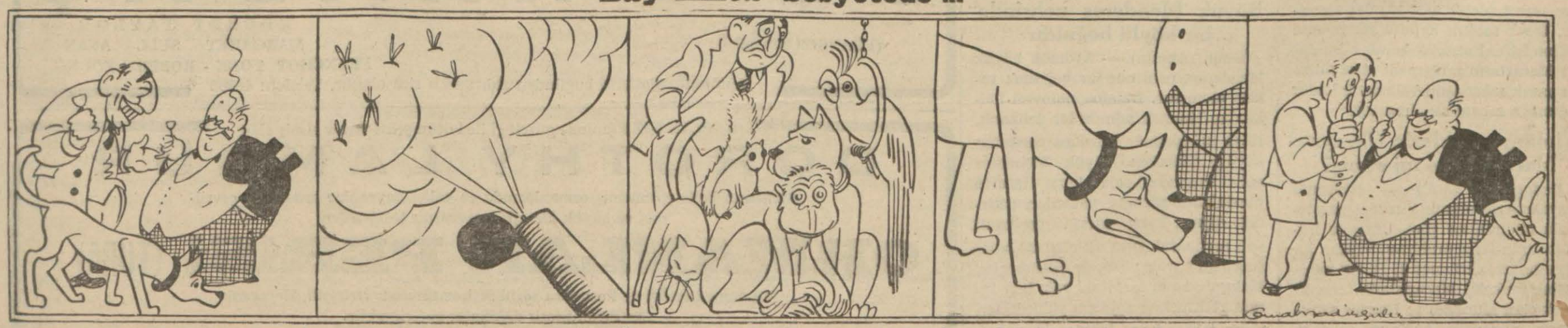

— Bizim bayanın hayvanlara karşı olan sevgisi hastalık halindedir bay

... Onu hayvanları koruma kurumuna başkan yapsalar, sanıyorum ki, siv-

... Evin içini görüyorsun: Kuşlar, kediler, köpekler, maymunlar, sincaplar!... Âdeta hayvanlar eline esir düş-

... Fakat içlerinde oldukça değerliler de var hani!... Meselâ şu halis kurt cinsinden bir köpektir!..

B. A. — Yanlışın var dostum, marifetine bakılırsa köpek cinsinden kur da benziyor!...

Macar - Çek hududunda hâdiseler devam ediyor

Macarlar "Bu gibi hâdiseler beklenilmiyen neticeler verebilir,, diyorlar

Diğer taraftan da Çeklerin Macar teklifine uygun cevap verdiği ve Munkancs civarını tahliye ettiği bildiriyor

Budapeşte 9 (A.A.) — Takriben 200 Ukraynalı tedhişçinin dün akşam Ungvar civarında Macar hudud muhafızlarına taarruz ettikleri bildirilmektedir.

Hudud muhafızları mütecavizleri geri püskürtmeğe muvaffak olmuşlardır.

Budapeşte 9 (A.A.) — Dün Macar - Çekoslovak hududunda cereyan eden hâdiseler üzerine şimal hududu uzunluğunca yeni müdafaa tedbirleri ittihaz edilmiştir.

Prağ, Macarlar tarafından yapılan tahribat dolayısile tazminat istemektedir.

Siyasî mahfiller, Çekoslovak hükûmetinin «Bu gibi hâdiselerin tekerrürü beklenilmiyen neticeler doğurabileceğini» anlıyacağını ümid etmektedirler.

Macar hükûmetinin teklifi üzerine Çekoslovak kıtaları Mukacevo mıntakasını derhal tahliye etmişlerdir.

Çek hükûmeti de esirlerin mübadelesini kabul etmiştir.

Çek hükûmeti hududa asker gönderdiğini tekzip ediyor

Prag 9 (A.A.)— Resmî bir tebliğ, Çek hükûmetinin geçenlerde ihtiyat kıtaatını silâh altına almış ve Polonya ve Macaristan hududlarında tahşidatta bulunmuş olduğuna dair olan haberleri tekzib etmektedir.

Tebliğde bu gibi şayiaları neşretmekle mücrim olanların şiddetle tecziye edileceği beyan edilmektedir.

Budapeşte 9 (A.A.) — Munkacs'dan bildirildiğine göre, Çekler, Macar hükûmetinin teklifine uygun olarak, Munkacs civarını tahliye etmişlerdir, Çek hükûmeti nakledilen malzemeyi iadeye âmade olduğunu bildirmiştir. Esirler mübadele edilecektir. Muhtelit komisyon müzakerelerine devam etmektedir.

Budapeşte 9 (A.A.) — Macar telgraf ajansı, evvelki gece Ungvar yakınında Nagayge Josee'de vukua gelen hudud hâdisesi esnasında Çeklerin yangın çıkaran gülleler attıklarını ve bunların üç evde yangın çıkardığını tasrih etmektedir.

Bu ajans, bir Çek mülâziminin hududu tecavüz etmiş ve Macar toprağında yaralanmış olduğunu ilâve eylemektedir.

Budapeşte 9 (A.A.) — 9 ikincikânun hâdisesinde maktul düşmüş olan askerlerin cenaze merasimi dün öğleden sonra mutantan bir surette icra edilmiştir.

Bir Çek tebliği

Prag 9 (A.A.) — Çeteka ajansı bildiriyor:

Ungvar civarındaki taarruzun alâkadar Çekoslovak kumandanlığına bildirilmesini müteakip Duhe'ye iki zabit gönderilmiştir. Bu zabitlerin kolunda uzaktan görülebilecek beyaz bazubendler bulunmakta idi.

Zabitler ilerlerken Macarlar mütemadiyen ateş etmekte idiler.

Frantisek Hacha isminde olan bu zabitlerden birinin göğsüne üç kurşun isabet ederek ağır yaralar açmıştır. Diğer zabitin kaputu mermilerle delinmiştir. Bununla beraber bu zabit Macarların mütemadi ateşi altında yaralı arkadaşını Velkelar'a kadar taşımağa muvaffak olmuştur.

Almanya Çeklerle Ukraynalıları himaye mi etmiş?

Budapeşte 9 (A.A.) — Nasyonal sosyalistlerin organı Virrodat gazetesinin bildirdiğine göre, Ukrayna hükûmetinin iki murahhası, Viyana hakem kararı mucibince 25 Rüten nahiyesine mukabil Macaristana terkedilecek olan Munkaes ve Ungvar şehirlerinin mübadelesi hakkında müzakerede bulunmak üzere geçende Budapşteye gelmiştir. Ayni gazete, Macar hükûmetinin bu teklifi kabul etmediğini ve verdiği red cevabına bir mukabele olmak üzere Munkaes'e taarruz edildiğini iddia etmektedir.

Virrodat gazetesine göre, Munkaes hâdisesi büyük bir ecnbi devleti tarafından himaye edildiklerini iddia eden Ukraynalılar tarafından çıkarılmıştır. Bu gazete, başmakalesinde açıkça Almanyaya telmih etmekte ve şöyle demektedir:

«Fakat Ukraynalılarla Çekler arkalarında böyle bir himaye tasavvur etmekle vehme kapılmışlar ve toplarını, tanklarını, mitralyözerini boş yere işletmişlerdir. Beş misli kuvvetle yaptıkları taarruz da boşa gitmiştir. Çünkü bunlar yalnız Munkaes ve Ungvar değil, Viyana hakem kararını müteakip Macaristana karşı açtıkları diplomatik mücadeleyi de kaybederek çekilmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Müşahidler bir Macar gazetesinin ilk defa olarak «büyük bir Avrupa devletini Çekler ve Ukraynalıların Munkaes ve Ungvar üzerindeki taleplerine müzaheret etmekle itham ettiğini beyan eylemektedirler.»

Bir Macar diplomati Berline gidecek

Budapşte 9 (A.A.) — Hükûmetin organı olan Heflo gazetesi, kont Casky'nin bu ayın yirmisine doğru Almanyaya gideceğini yazmaktadır.

Aynı gazete, Daranyinin Almanyadan avdet ettiğini, fakat mumaileyhin siyasî mahiyette hiçbir mülâkat yapmadığını ilâve etmektedir.

Budapeşte 9 (A.A.) — Kont Casky'nin yakında Almanyaya yapacağı ziyaret esnasında giyeceği üniforma kabul edilmiştir. Bu üniforma mavidir ve Hava ordusu zabitlerinin üniformasını andırmaktadır.

Amerika 45000 tonluk zırhlı yaptırıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

45 bin ton hacmi istiabi,

Esliha: 16 pusluk 9 top,

30 ilâ 33 mil sürat.

Gemilerin teslihatı şimdi inşa edilmek üzere bulunan 35,000 tonluk kruvazörlerin teslihatının ayni olacaktır. Tonaj fazlalığından gemilerin zırhını artırmak suretile muhafazalarını ıslâh sahasında istifade edilecektir.

İlk neşrolunan haberlere göre, bu gemilerin herbirinin inşası 90 ilâ 110 milyon dolara malolacaktır.

Gemiler, Panama kanalını geçebilecek surette inşa edilecek ve bütün asrî tekemmülât ile mücehhez olacaktır.

New-York Times gazetesine göre iyi malûmat almakta olan mahafil, bu dev gemilerin inşası keyfiyetinin Japonyanın 40 ilâ 46 bin ton hacminde zırhlılar inşa edeceğine dair olan haberlere bir mukabele olduğu mütaleasındadırlar.

Büyük Menderes nehrinde bir köylü boğuldu

İzmir (Akşam) — Aydında büyük Menderes nehrinde bir boğulma vakası olmuştur. Dalama nahiyesi halkından Mustafa adında bir delikanlı, Köşk nahiyesinde kurulan parazdan köyüne dönerken büyük Menderes nehri üzerindeki salın, karşı tarafta durduğunu görmüş, pazardan getirdiği eşyayı, karşı tarafa geçirmek için soyunarak suya atılmış, sal halatına tutunarak yüzmeğe başlamıştır. Maksadı, karşı taraftaki salı, beri tarafa getirmek ve eşyasını yükledikten sonra tekrar karşı tarafa geçmekti.

Yarı yolda nehir sularının şiddetinden halatı terketmiş, akıntıya kapılarak boğulmuştur.

Alman Erkeoloji enstitüsü

Enstitü, Türk tarih kurumu başkanını aslî azalığa seçti

Ankara 9 (A.A.) — Türk Tarih kurumu riyaset heyetinden:

Dünya arkeoloji kurumlarının en büyüklerinden ve yüz seneyi geçen zengin mazisiyle bu ilmin en selâhiyetli alemdarlarından biri olan Alman devleti arkeoloji enstitüsü, ahiren meşhur Alman arkeoloğu ve sanat tarihçisi Winckelmann günü şerefine tertib ettiği fevkalâde bir içtimada Türk Tarih kurumu başkanı ve Bolu saylavi B. Hasan Cemil Çambeli ittifakla enstitünün aslî âzalığına intihab etmiş ve ve bu intihap aşağıki mektupla tebliğ edilerek enstitünün âzalık beratı da gönderilmiştir.

«Alman devleti arkeoloji enstitüsünün merkez direktörlüğünün, bu seneki genel toplantısında, Winckelmann gününün bu yıl tesidi «9 birincikânun 1938» münesebetiyle sizi enstitüye asli âza tayin etmek arzusunu müttefikan izhar ettiğini bildirmekle şeref kazanırım.

Kendisine yalnız pek muvaffakıyetli hafriyatı değil, ayni zamanda pek kıymetli neşriyatı borçlu olduğumuz Türk Tarih kurumunun başkanı sıfatile, arkeoloji ilmine büyük ve beka bulacak hizmetlerde bulundunuz. Fevkalâde güzel sergisiyle birlikte idareniz altında bulunmuş olan geçen seneki büyük Tarih kongeresi en eski tarihe ait araştırmalarda bir dönüm noktası olarak kalmakta ve hafızamızda pek canlı yaşamaktadır. Enstitümüzün asli âzalığına tayininiz, size ve çalışmalarınıza borçlu olduğumuz şeyler için ancak mütevazi bir teşekkür mahiyetindedir.»

Yeni Fransız elçisi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Yüksek muallim mektebinden tarih ve coğrafya ağrejesi sıfatile çıkan B. Masigli sonradan diplomasi mesleğine intisap etmiş ve sulh konferansı kâtipliğine tayin edilmiştir. Hariciye nezaretinde bütün merhaleleri süratle katetmiş ve harpten sonra toplanmış olan bütün konferanslarda ve ezcümle Vaşington, Cenova konferanslarında bulunmuş, 1922 senesinde Lozan konferansında umumî kâtiplik vazifesini yapmış, 1926 da Fransız - Sovyet konferansında, 1929 da beynelmilel La Hey konferansında, 1930 da Londra konferansında, 1932 de beynelmilel silâhsızlanma konferansında ve 1937 Nyon konferansında Fransız heyeti murahhasası azası sıfatile bulunmuştur. B. Masiglinin son memuriyeti Fransız Hariciye nezareti siyasî ve ticarî işler umum müdürlüğü idi. Kendisi Lejyon donör nişanının komandor rütbesini haizdir.

Ploschokowitz şatosu Nazi mektebi olacak

Berlin 9 (A.A.) — Masaryk ve Benes tarafından sayfiye olarak kullanılmış olan Bohemya'da Ploschokowitz'de kâin eski Avusturya imparatorlarının sarayı Südetler memleketinin üç nazi şefleri mektebinden biri olarak kullanılacaktır.

Ankara Borsası

9/1/939

Esham ve Tahvilât

Sıvas - Erzurum hattı istikrazı V. 19.20

PARA ve ÇEKLER (Kapanış fiatleri)

Londra	1	Sterlin	5.88
New-York	100	Dolar	125.5925
Paris	100	Frank	3.315
Milâno	100	Liret	6.6075
Cenevre	100	İsviçre Fr.	28.3725
Amsterdam	100	Florin	68.3525
Berlin	100	Rayhşmark	50.385
Brüksel	100	Belga	21.2225
Atina	100	Drahmi	1.0725
Sofya	100	Leva	1.545
Prag	100	Çekoslovak Kr.	4.32
Madrid	100	Pezeta	5.88
Varşova	100	Zloti	23.825
Budapeşte	100	Pengo	24.895
Bükreş	100	Ley	0.8975
Belgrad	100	Dinar	2.8125
Yokohama	100	Yen	34.3275
Stokholm	100	İsveç Kr.	30.2725
Moskova	100	Ruble	23.73

9/1/939 Pazartesi günü

İstanbul Hâlinde toptan satılan yaş meyva ve sebze fiatları:

			En aşağı fiatı	En yüksek fiatı
Çalı fasulye		Kilo	28 —	30 —
Barbunya kırmızı		»	23 —	25 —
Bakla		»	50 —	55 —
Bezelye		»	20 —	28 —
Lâhana		»	1 50	2 50
Pırasa		»	2 —	3 50
Ispanak		»	2 —	4 —
Yerelması		»	5 —	6 —
Patates		»	6 —	9 —
Havuç	»	»	2 50	3 —
Kereviz kök		»	5 —	7 —
» yaprak		Demet	2 50	3 —
Enginar		Adet	10 —	17 —
Karnabahar		»	6 —	25 —
Yeşil salata	100	»	40 —	100 —
Pancar		Demet	2 50	3 —
Maydanoz		»	— 50	— 75
Kırmızı turp		»	1 —	1 25
Bayır turpu		»	1 —	1 50
Taze soğan		»	1 25	1 50
Amasya elması		Kilo	13 —	30 —
İnebolu elması		»	6 —	10 —
Ferik elması		»	7 —	22 —
Gümüşhane elması		»	8 —	15 —
İngiliz (Taraklı) elması		»	10 —	15 —
Lâz elması		»	8 —	9 —
İnebolu armudu		»	6 —	8 —
Ankara armudu		»	20 —	45 —
Ayva		»	7 —	12 —
Kestane		»	7 —	10 —
Muz yerli		»	50 —	90 —
» ecnebi			100 —	120 —
Balkabağı		»	3 —	5 —
Kestane kabağı		»	3 —	4 —
Ağaç kavunu		Adet	2 —	5 —
Yerli limon	100	»	200 —	275 —
Ecnebi limon	100	»	175 —	250 —
Portakal:				
Dörtyol	36 lık	paket	260 —	300 —
»	64 lük	»	300 —	325 —
»	80 lik	»	220 —	250 —
»	100 lük	»	170 —	200 —
»	150 lik	»	170 —	200 —
Alanya	64 lük	»	300 —	350 —
»	80 lik	»	250 —	320 —
»	100 lük	»	175 —	225 —
Fenike	96 lık	»	360 —	380 —
»	160 lık	»	330 —	360 —
Mersin Yafası	120 lik	»	850 —	900 —
»	160 lık	»	800 —	850 —
»	200 lük	»	750 —	800 —
Mandalina:				
Alanya	100	Adet	70 —	200 —
Rize	100	»	60 —	90 —
Fenike	100	»	125 —	300 —
Bodrum	100	»	150 —	500 —
Mersin	100	»	100 —	250 —

Şehremini Halkevinden:

Evimizde her çarşamba günü saat 20,30 da Karagöz temsilleri yapılacaktır. Birinci temsil 11/1/1939 çarşamba günüdür. Davetiyeler Ev sekreterliğinden alınır.

Açık teşekkür

Ölüm derecesinde rahatsız olan oğlum Turgut Çaylıyı tedavi eden çocuk doktoru B. Naci Somersan'a ve büyük yardımlarını esirgemiyen Ankara caddesi Narlıbahçe sokağındaki Şefkat yurdu hemşirelerine alenen teşekkürümü gazeteniz vasıtasile bildirmenizi rica ederim.

Babası Osman Çaylı

Sayın mektep müdürlerinin nazarı dikkatine:

Bütün gençliğin görmesi elzem olan

Pamuk Prenses ve 7 CÜCE

Bu sene sinemamızdan başka İstanbul ve civarında başka hiç bir sinemada gösterilmiyecektir.

İstirahatlerinin temin ve izdihama meydan vermemek için toplu gelecek talebelerinizin hiç olmazsa birgün evvel müessesemize bildirmenizi ve ayrıca sinema saatleri haricinde de münasip gördüğünüz saatlerde seanslar yapmağa hazır bulunduğumuzu saygılarımızla bildiririz. Şehzadebaşı

FERAH SİNEMA

Telefon: 21359

Şehzade başı **FERAH** Sinemada Telefon: 21359

(Bugün - Bu gece) mutad tenzilâtlı

Bayanlar günü ve gecesi

Aşkın Göz Yaşları

Kat'i son gün ve gecesi

Yarın gündüz 11 den itibaren

ŞEREF HAFTASI PROGRAMI

PAMUK PRENSES VE 7 CÜCE

Bu sinema harikası bu sene İstanbul civarında başka hiç bir sinemada gösterilmiyecektir.

Ayrıca yeni Robenson

Tepebaşı Dram kısmı

Gece saat 20,30 da

ASMODE

5 tablo ★

TURAN TİYATROSU

Bu gece sanatkâr Naşid

ADALI SÜRPİK

3 P.

11 İkincikânun çarşamba akşamından itibaren

Caz Kralı Gregor

15 kişilik caz.

Taksimde (Bu gece)

(HİSSEİ ŞAYİA)

Vodvil 3 perde

Pek yakında:

(İNSAN MABUT) ★

Bu akşam

Üç yıldız

Yakında: Senenin neşen opereti

MODERN KIZLAR

Yazan: M. Yesari

T. 40335 ★

İZMİR

ve mülhakatı için AKŞAM gazetesinin tevzi yeri münhasıran İzmirde İkinci Beyler sokak 52 numarada Hamdi Bekir Gürsoylar mağazasıdır. ★

Beşiktaş **SUAD PARK** Sinemasında

AŞKIN GÖZ YAŞLARI

Başladı. Seanslar 1,30 - 4 - 7 - 9,30 da

YARIN AKŞAM

MELEK

sinemasında

ÜÇ ARKADAŞ

(FRANSIZCA SÖZLÜ)

Takdimi ile ebediyen iftihar duyacağı bir ŞAHESER sunar

ERİCH MARİA REMARQUE'in en son eseri

Amerika ve Avrupada en çok okunan Roman

ROBERT TAYLOR

MARGARET SULL AVAN

FRANCHOT TONE - ROBERT YOUNG

numaralı biletlerin bugünden aldırılması rica olunur. Telefon: 40868

(KAPLAN KIZ Filminde güzelliği ile bütün şehri teshir etmiş olan

DOROTHY LAMOUR

Afrikanın balta görmemiş ormanlarında ve vahşi hayvanlar arasında çevrilmiş ve büyük bir aşk macerasını tasvir eden

ORMANLAR PERİSİ (TURA)

Tamamen renkli ve Fransızca sözlü ihtiras filminde Dehşetli, Heyecanlı ve Pek müessir dakikalar geçirtecektir.

Bu perşembe akşamı SARAY sinemasında

POLİTİKA

Fransız - İtalyan gerginliği gün geçtikçe şiddetleniyor

Fransa Başvekili Daladier Tunusu Fransadan ayırmağı tasmim eden İtalyanın teşebbüs ve nümayişlerine mukabele olarak şimali Afrikaya yaptığı seyahatten döndü. Kendi intihap dairesinde söylediği nutukta İtalyanların aklını başına getirerek sulhu korumak için yaptığı bu seyahatten aldığı intibalardan memnun kaldığını söylemiştir.

Tunus Araplarının kaid yani liderleri bile Fransızlara ittihad tavsiye etmişlerdir. Mumaileyhe göre Fransız milletinin sağ ve sol diye ikiye ayrılıp birbirini yemesi toprakları üzerine İtalyanların göz dikmelerine ve Akdenizde Fransanın mirasına konmağa hazırlanmalarına sebep ve saik olmuştur.

B. Daladier dahilde sükûn ve intizamı ve rahatça herkesin çalışmasını temin etmek istediği gibi Fransayı ve şimali Afrikadaki imparatorluğunu da koruyacağını söylemiştir. Napolyondanberi Fransada Daladier kadar kuvvetli bir adam gelmemiştir. Can düşmanı olan muhalifleri arkasından sürüklemiştir. Kendisinin müttefiklerine yani sosyalistlere ve komünistlere meydan okumuştur. Malî diktatörlüğünü parlâmentoya kabul ettirmiştir.

Şimdi de dahildeki bu birlik kuvvetine ve nüfuzuna dayanarak harice yani mirasına konmak istiyen İtalyaya meydan okumağı gözüne aldırmıştır. En büyük istinatgâhı hem Harbiye Nazırı hem de hava ve deniz kuvvetleri ile beraber bütün müdafaa işleri şefi olmak itibarile elinde bulunan ordu ve umumî erkânıharbiyedir.

Lâkin İtalya da taleplerinde hiç gerilememektedir. Fransanın yanaşmak istemediğini gördüğünden bunları kendi kuvveti ile tahakkuk ettirmeğe başlamıştır. Meselâ Fransız Somalisinin merkezi Cibutiye Habeşistanın en yakın limanı ve Adisababaya giden demiryolun mebdei olduğu halde İtalya hiç mal göndermiyor.

Bu Fransız demiryoluna mal verilmesini menetmiştir. Bu suretle Fransız limanı ve yüz milyonlarca altın franga mal olan demiryolu muattal kalmıştır. Ayni zamanda Fransız Somalisi hududundaki mevcut haritalara nazaran Fransaya ait olması lâzımgelen kuyuları ve noktaları İtalyan kuvvetleri işgal ederek bu Fransız toprağını karadan sıkı bir abloka çemberi altına almıştır.

Diğer taraftan Fransa Somaliye asker gönderiyor. Bu haller harbe zemin hazırlayan bir başlangıçtır. Sulhun kurtulması ümidleri Romaya seyahat edecek İngiliz Başvekilinin araya girmeğe muvaffak olup olmayacağına bağlı bulunuyor.

AKŞAM

Londra hayvanat bahçesinde 45 bin İngiliz lirası kıymetinde hayvan var

Son istatistiğe göre Londra hayvanat bahçesinde, balıklar ve yılanlar hariç olarak 4000 hayvan vardır. Bunların en kıymetlisi bir Goril maymunu ile bir gergedandır. Aslanların kıymeti düşmüştür. Her biri yirmi İngiliz lirası ediyor

Londranın meşhur hayvanat bahçesini 1938 senesi içinde 1,814,000 kişi ziyaret etmşitir. 1937 senesinde bir milyon 947,000 kişi' ziyaret etmişti. Ziyaretçilerin geçen sene az olması Çekoslovakya buhranı üzerine dünya vaziyetinin bir neticesidir. Maahaza gene hayvanat bahçesini idare eden cemiyet nisbeten az zarar ile buhrandan kurtulmuştur.

Bu sıkıntıya rağmen bahçe geçen sene bir kat daha nadide ve ender hayvanlar ile zenginleşmiştir.

Her senenin son haftasında bahçeye ziyaretçi kabul edilmez. Çünkü bütün hayvanlar tekrar sayılıp kontrol edilir. Son kontrola göre bahçenin bütün sekenesi, balıklar ve yılanlar hariç olarak, 4000 sayısını bulmuştur.

Bu hayvanların bugünkü kıymeti 45,000 İngiliz lirasıdır. Lâkin bu tahmin hayvanat cemiyetinin serveti olan hayvanların hakikî değerine nisbetle pek azdır. Şirket iflâs ve tasfiyeye mecbur kaldığı takdirde mevcud hayvanları derhal satarsa eline geçirebileceği parayı esas tuttuğundan hayvanların hakikî değerlerini nazarı itibare almamıştır.

Londra hayvanat bahçesinin en kıymetli hayvanları Moina ismindeki bir Goril maymunu ile Hindistandan getirilmiş bir gergedandır. Her birinin bugünkü piyasa değeri 2000 İngiliz lirasıdır.

Avrupaya ilk gelen Hindistanın gözleri etrafı simsiyah beyaz ayıları ikinci derecede kıymettardır. Bunlardan her biri 1500 İngiliz lirası kıymetindedir. Avustralyaya mahsus ender bir geyik Okapilerden her birinin değeri 1000 İngiliz lirasıdır.

Londra hayvanat bahçesindeki hayvanların değerlerini tayin etmek çok zor ve karışık bir iştir. Birçok hususiyetleri meselâ hayvanın talim ve terbiye görüp görmediği ve uzun ömürlü olup olmadığı hesaba katılır.

Meselâ talim ve terbiye görmüş bir filin kıymeti 800 ingiliz lirası olduğu halde talim görmiyen bir filin kıymeti 200 sterlini geçmez.

20 sene evvel her biri 150 İngiliz lirası kıymeti haiz aslanların bugünkü kıymetleri ancak 20 sterlindir.

Kuşlardan en kıymettar olan Huma yahud Cennet kuşu denilen süslü hayvandır. Her biri 80 İngiliz lirası kıymetini haizdir.

Londra hayvanat bahçesinin en garip hayvanı manti isminde bir böcek avcısıdır. Bu hayvan şikârının üzerine atılmağa hazırlandığı zaman arka ayaklarını büküp başını yere koymakta ve dikenli ön ayaklarını ileriye uzatmaktadır. Sonradan yıldırım gibi şikârına saldırmaktadır.

Londra hayvanat bahçesi bütün Avrupanın hayvanat meraklıları ve âlimleri için mühim bir merkezdir. — **F.**

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Sıhhat takvimi

Viyanalı bir doktor, hangi aylarda hangi hastalıkların fazlalaştığını gösteren bir takvim neşretti. Doktor bu takvimi yapmak için sekiz sene uğraştığını söylüyor.

Takvime göre:

İkincikânun kızamık ayıdır. Martta zatürree vakaları çoğalır. Mayısta azmı olanların tık nefeslikleri artar. apandisitler sık görünür. Haziranda güller açınca karaciğer bozulur. Temmuz kalb hastalıklarına iyi gelmez. Ağustos ufak tefek hastalıklar ayıdır. Eylûlde nezle başlar, birinciteşrinde grip şiddetlenir. Birincikânunda iyi ve rahat hazmedilmez, çünkü taze yeşil sebze azdır.

Mühim bir keşif

Viynalı profesör Bamberger diyor ki:

— Yüz ruhun aynasıdır. Bir insanın yüzüne, gözlerine bakarsanız haleti ruhiyesini anlarsınız...

İşte bu prensibe dayanarak iddia ediyorum: İnsan istediği zaman neşelenebilir. Bu yeni bir ilimdir. Bu ilmin adını da koydum: Hilaroterapi.

Bu adı: Neşeterapi diye tercüme edebiliriz.

Eğer profesörün ilmi müspetse şu zatı İstanbula davet etsek...

Ramsay Macdonald

Macdonald yalnız siyasî faaliyeti ile değil, ayni zamanda nükteleri de meşhurdu. Amerikaya giderken yolda ölen İngiltere Başvekili dostlarına fıkralar anlatır, onları güldürürdü.

Bir gün: «Hakikî centilmen kimdir?» diye bir anket açan bir gazeteci Macdonalda da baş vurdu ve bunu sordu. Macdonaldın verdiği cevap:

«Hakikî centilmen, yapyalnız bulunduğu zaman bile çayına koyacağı şekeri elile almayıp maşasile alan adamdır.»

Telsizden önce

Bugün telgraf var, telefon var, telsiz var. Biri dünyanın bir ucunda öksürünce, öteki öbür ucunda duyuyor.

Halbuki yüz sene evvel haber kaplumbağadan daha yavaş gidip gelirdi. Bir misal ile söyliyelim:

1821 de Sent Helende ölen 1 nci Napoleonun öldüğünü Pariste ancak iki ay sonra duydular.

1821 de ne telgraf vardı, ne de buharla işliyen vapur.

Taksim bahçesi tanzim edilecek

Taksim bahçesinin tanzimi etrafındaki projeye ilâveten bahçenin içinde modern bir yeraltı apteshanesi yapılacaktır. Aynı zamanda bahçenin güzelleştirilmesi için de tarhlar vücude getirilecek, yeni ağaçlar dikilecektir.

Bahçeye parasız girilecekse de, gazino kısmı için antre alınacaktır.

Randevucu Katinanın muhakemesi

Gizli randevuculuk yapmaktan maznun Katinanın mevkufen muhakemesine dün asliye birinci ceza mahkemesinde gizli olarak devam edilmiştir. Dünkü celsede Atinanın evine devam edenlerden Harikliya, Şükran, Nihal, Bedia ve Hayat adlarında beş genç kadın şahid olarak dinlenmişlerdir. Yolanda adında bir şahid de tebligat yapılmak üzere aranmışsa da bulunamamıştır. Bunun Mısıra gittiği söylenmektedir. Bu hususta tahkikat yapılıyor.

Esnafa yardım işleri

Esnaf cemiyetleri yardım teşkilâtı komitesi dün toplanarak esnafa yardım işleri üzerinde görüşmüştür. Yardım bütçesine geçen seneden 3000 lira devredilmiştir. 1600 lira da, yapılamıyan tahsilât dolayısile alacak vardır. Bu para bu sene tahsil edilecektir.

939 bütçesi 25,000 küsûr liradır. Geçen seneden devredilen meblâğ ile bütçe 30,000 lirayı bulmaktadır. Bu para ile bu sene birçok işler yapılacaktır. Satın alınması kararlaştırılan hastane binası bedeli cemiyetler bütçelerinden ödenecektir.

Atatürk

Ar Dergisinin Fevkalâde sayısı çıktı. Kuşe kâğıd üzerine basılan bu sayıda şimdiye kadar hiç bir yerde çıkmamış Ebedî Şefe aid çok kıymetli hatıralar:

Fiatı: 25 kuruştur.

70,000 lira kazanan bilet

Muallimlerle talebenin müşterek bilet alması yasak edildi

İzmir (Akşam) — 70,000 liralık Tayyare piyangosu bileti meselesi, Adliyeye intikal etmiştir. Hâkimiyeti milliye ilkokul üçüncü sınıf talebeleri namına satın alınan bir bilete 70,000 lira çıkınca, sınıf öğretmeni B. Muzaffer Öniz'in, ikramiyeyi kazanan biletin satın alınma parasından üç lirasının annesine ait olduğunu söyliyerek çıkan parada annesinin hakkı bulunduğunu, mütebaki hissenin de talebelere tevzii lâzımgeldiğini söylemiş, meseleye Kültür direktörlüğü müdahale etmiş, yapılan tahkikatta şu neticeye varılmıştı:

70,000 lira kazanan biletle diğer bir bilet (yani iki bilet) satın almak için üçüncü sınıf talebeleri aralarında para toplamışlardır. Saydıkları vakit yedi lira olduğunu, üç lirayı toplıyacak vaziyette olmadıklarını görmüşlerdir. O vakit talebe, üç liranın öğretmen tarafından verilmesini teklif etmişlerdir. Bu teklifi öğretmen kabul etmiş, annesi de bilet almak istediği için, ondan üç lira almış.

Talebelerden bir grup, piyango satış idaresine giderek iki bilet satın almış, bunları sınıf talbesi adına kaydettirmişlerdir. Öğretmen, biletleri bu çocuklardan almıştır. Piyango çekilip te biletlerden birisine 70,000 lira düşünce öğretmen haklı olarak kendi hissesine düşen parayı ayırmış, mütebakisini de sınıf talebesine mütesaviyen (32) şer liradan taksim etmiştir. Hattâ bu tevziat, iki bilet bedeli olan on lira üzerinden yapılmış, onda üç hisseyi öğretmen, mütebakisini de talebeler almışlardır.

Fakat bazı talebe velileri, bu tarzdaki muamelede haksızlık bulunduğunu ileri sürmüş, piyangoda çıkan paranın tamamının talebeye aid olduğunu bildirerek öğretmenin aleyhine dava açmışlardır. Bu şikâyet üzerine müddeiumumilik tarafından tahkikata devam edilmektedir. Sınıftaki elli talebenin ifadeleri alınmış, talebe velileri de dinlenmiştir. Adliyece tahkikat neticelendirilmediği için henüz bir karar verilmemiştir.

Kültür direktörlüğü, bu hâdiseyi nazarı dikkate alarak bütün okullarda talebe ile öğretmenlerin müştereken piyango bileti satın almak vesaire gibi müşterek işler yapmalarını menetmiştir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Karnaval mevsimi

Avrupada karnaval eğlenceleri başladı. Bu eğlenceler Yılbaşından sonra gelen ve Epifani denilen kilise merasimini takib eder. Epifani merasimi İsanın ismini tesid etmek için her sene 6 kânunusanide yapılır. Bizim memlekette bu merasim gününde ortodokslar haçı suya atarlar. Karnaval eğlencelerinin Avrupadaki en büyük merkezleri Almanyada Kolonya ve Viyana, Fransada Nis, İtalyada İtalyan Rivierra'sıdır. Amerikada da Nev Orleans şehirleridir. İngilterede karnaval eğlenceleri tertip etmek âdeti yoktur.

Romada karnavalın başlangıcı gece yarısı saat on ikide rahip kıyafetine giren ve yüzlerinde maskeler taşıyan gençler tarafından ilân edilir. Bu esnada yoldan geçenlere sataşanlar, şakalaşanlar görülür. Amerikanın Nev Orleans şehrindeki karnaval eğlenceleri dünyanın her tarafından birçok insanlar cezbeder. Birkaç güne münhasır olan bu eğlenceler umumîleştirilir, şurada burada verilen maskeli balolar haftalarca devam eder.

"Bütçe" kelimesi

ugün herkesin ağzında gezen bütçe kelimesinin menşei Avrupada vaktile hâkim olan Kelt dilinde çanta, kese, mahfaza mânasına gelen bolga kelimesidir.

Bolga sözü dillerde incele incele nihayet buge oldu. Bu kelimeyi Normanlar İngiltereye götürdü. Bolga iken buge olan kelime İngilizler dilinde büdceleşti, ve dönüp dolaşıp bütün dünyaya yayıldı. O zamanlar büdce İngilizlerin dilinde Maliye Nazırının Meclise verdiği hazine hesaplarının evrakı müsbitesini taşıyan meşin torba demekti.

"Kelt" kavmi

Bütçe» kelimesinin Keltçeden gelme olduğunu yukarıda yazdık.

Kelt'ler orta Asyadan Himalaya eteklerini takiben, Kafkas dağlarını şimale doğru aşarak, bugünkü Ukraynayı geçerek, Tuna boyunca ilerliyerek Avrupaya gelmiş, Fransaya kadar yayılmış bir kavimdir. Bir kısmı da Pireneyi aşıp İspanyaya gitmiştir. Avrupanın eski sekenesine ziraati, ehlî hayvancılığı, çömlekçiliği öğretenler arasındadırlar. En kalabalık bulundukları yer şimdiki Fransaydı. Oraya da «Kelt toprağı» mânasına gelmek üzere «Galya» ismini vermişlerdi.

Burası milâddan altı asır evvel Germenlerin taarruzuna uğradı. Kelt'ler de şuraya buraya dağılarak bir şubesi de bizim Ankara vilâyeti sahasına geldi, orada Galatya adını taşıyan bir mıntaka meydana getirdiler.

Cermen ırkından olan Frank'lar, bu kavmi kılıçla ezdi, Romalılar da harsen yuttu. Fransanın ismi Franklara izafeten şimdiki adını aldı; dil Lâtinlerin, yani Romalıların tesirinde kaldı. Şimdi Fransanın ancak şimali garbî kısmındaki Bröton dili Keltçe'den inmedir. İngilterenin bazı yerlerinde, İskoçyada Irlandada Kelt dilinin izleri vardır. Katalan dili de keza, Keltçe ile akrabadır.

Böylelikle Kelt'ler, birçok Avrupa memleketlerinin bugünkü halkı arasında hazmolmuşturlar.

Irak Dahiliye Nezaretine getirilen Ankara elçisi Bağdada gitti

Irak Başvekili Nuri paşa tarafından yeni Irak Kabinesinde dahiliye nezaretine getirilen Irakın Ankara elçisi B. Naci Şevket hükûmet erkânına veda ederek Bağdada gitmiştir.

Elçilik işlerini maslahatgüzar sıfatile baş konsolos B. Kâmil Geylânî görmektedir. Baş konsolosun terfian Ankara sefirliğine tayin edileceği söylenmektedir.

Alacak meselesinden kavga

Galatada İbrahim ve Necdet adlarında iki kişi dün öğleden sonra bir alacak meselesinden kavga etmişlerdir. Kavgada bunlardan İbrahim kunduracı bıçağile Necdeti karnından tehlikeli surette yaralamıştır.

Necdet Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, İbrahim yakalanarak müddeiumumîlikçe tahkikata girişilmiştir. Adliye doktoru B. Enver Karan dün hastanede yaralı Necdeti muayene etmiştir. Necdetin yaraları ağır olduğundan hayatı tehlikededir.

EV KADIN MODA

Kürkler

Kışın nasıl muhafaza etmelidir?

Yazın kürk mantoları, yakaları, tilkileri güvelerden muhafaza etmek için uğraşmak lâzımdır. Kışın da giyilen kürkleri tozdan, kirden, yağmurdan muhafaza etmek ister. Tüylü olduğu için kürkte çok toz saklanabilir. Kürkleri temizlemek için en basit çare şudur:

Açık renk kürkler için toz halinde manyezi, koyu renkler için kepek almalı. Bunları derin bir kap içerisinde fırına koymalı. Bunlar güzelce ısındığı zaman, temizlenecek kürkü bir masa üzerine yaymalı. Kepek, yahut menyeziyi bolca olarak kürk üzerine serpmeli. Bir saat sonra kürkü iyice uvalamalı, sonra ters trafından bir ince bastonla vurarak silkmeli, üstünden fırçalamalı ve güzelce silkmeli. Kürk tamamile temizlenir.

Şimdi bunların yeni gibi parlak olması için daha bir ameliyeye ihtiyaç vardır. Lutr mantoyu benzine batırılmış bir bezle silmek kâfidir.

Astrakan için iç ceviz almalı, yarım yarım cevizleri astrakanın tüyleri üzerinden geçirmeli. Cevizdeki hafif yağ kürkü parlatır.

Pulen ve kısa tüylü kürkleri parlatmak için bir fanile üzerine biraz mayi halinde vazelin yağı akıtmalı, ve bu fanile ile kürkü yukarıdan aşağıya silmelidir. Yirmi dört saat sonra üzerine kepek serpmeli, el ile uvalamalı, silkmel ve yumuşak bir fırça ile fırçalamalıdır. Kürk yeniden farksız olur.

Yağmurdan ıslanan her hangi bir kürkü olduğu gibi bırakmak doğru değildir. Üstündeki suyu silmemeli, iyice silkmeli ve üzerine bolca asit borik serperek ateşten uzak bir yere yaymalı. Sekiz on saat sonra asit borik bütün yaşlığı çektiği için kürk kurur, fırçalanınca eski halini alır.

Asit borik toz halinde değil, parlak küçük parça olarak kullanılmalıdır. Dikkat edilecek diğer bir nokta da kürklerin cilde temas etmemesidir. Manto yakaları içerisine daima bir eşarp konmalıdır.

Tilkilere gelince, yağmurdan ıslanırsa başından tutarak iyice silkmeli ve başından, ateşten uzak bir yere asmalı. Katiyen silmemeli ve fırçalamamalıdır.

Bir tutam kahve bir odayı dezenfekte eder

Toz kahve odanın havasını gayet iyi dezenfekte eden bir maddedir.

Ateşte yakılan bir tutam toz kahve hem iyi koku verir, hem de odayı dezenfekte eder.

Öğleden sonra giyilen elbiseler

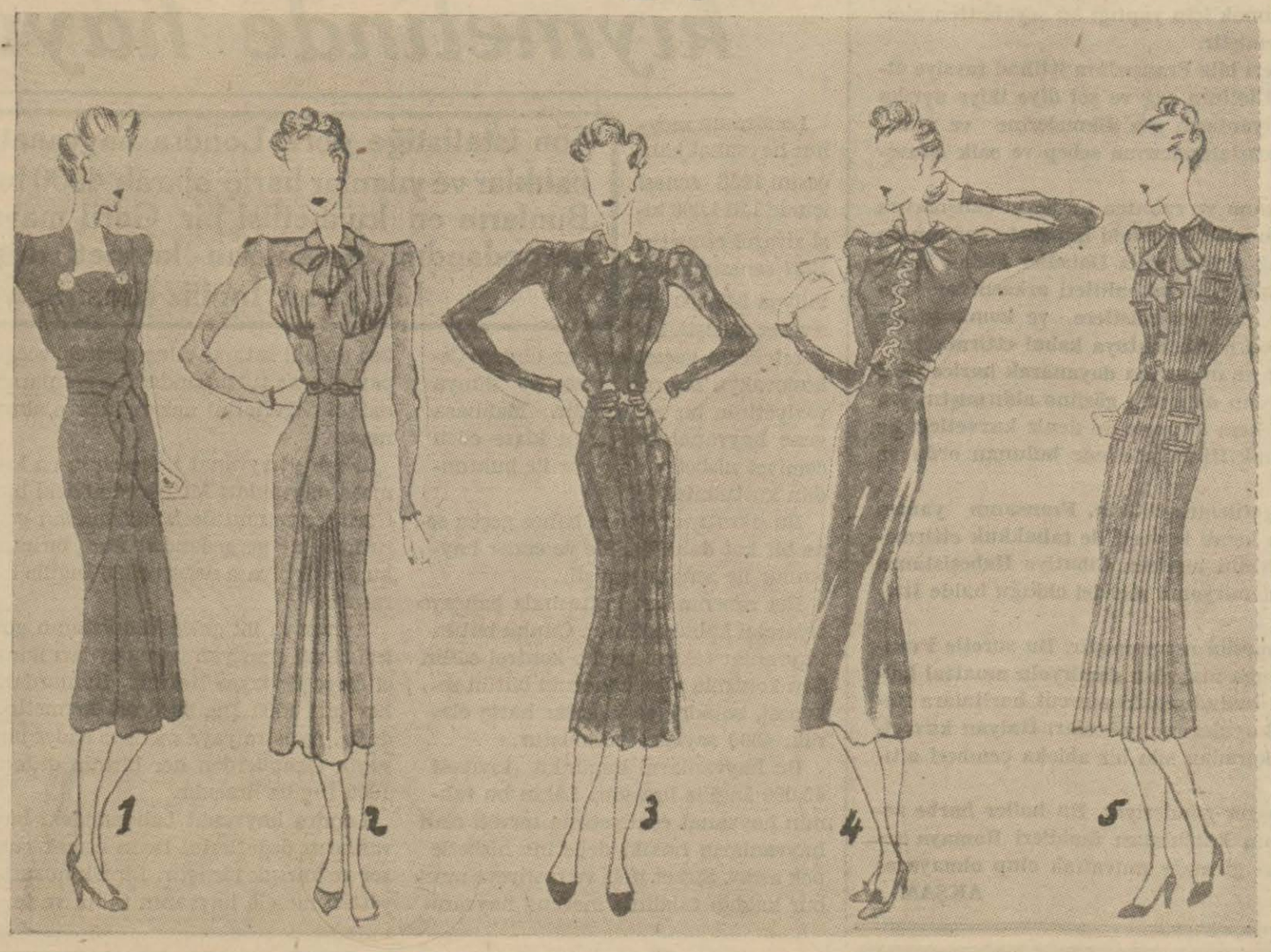

Öğleden sonra giyilen elbiselerin ekserisinde eteğin bolluğu önde toplanmaktadır. Birkaç model dercediyoruz:

1 — Siyah krep satenden elbise: Eteğin aşağısından gelen kloş bir parça öne bolluk vererek kemer vazifesini görmektedir. Dört köşe açılan dekoltesinin iki yanına porselenden renkli birer gül konmuştur.

2 — Şarabi ipekli jerseden elbise: Bluz ve eteğin önündeki büzgüler bolluk vermemektedir.

3 — Lâcivert muareden elbise: Bütün bolluk eteğin önüne toplanmıştır. Yakasının iki tarafına ve kemerine taşlı klips ve toka konmuştur.

4 — Kahve rengi kadifeden elbise: Yakasının drapesi altından bir altın işleme beline kadar inmektedir.

5 — Mor ince krepten elbise: Bütün ön kısmı ince plise yapılmıştır.

Sirkenin saf olup olmadığı nasıl anlaşılır?

Üzümden yapılmış halis sirkenin vücude zararı yoktur. Yalnız satın alınan sirkenin halis olup olmadığını anlamak için şu tecrübeyi yapmalıdır:

Az miktar sirke içerisine bir tutam toz kola atarak ateşte yirmi dakika kaynatmalı, sonra bir damla tentür diyot ilâve etmelidir. Eğer sirke saf ise rengi mavi olacaktır.

Elma kabuklarından çay

Yenilen elmaların kabuklarını atmıyarak bunlardan çay yapmak mümkündür. Gayet ince soyulan kabukları süzgeç içerisine yuvarlak kesilmiş bir parça limonla beraber koymalı. Üzerine kaynar sıcak su haşlamalı. Süzülen suyu tekrar süzgeçteki elmalardan bir daha geçirmeli Hasıl olan açık çaya şeker koyarak içmeli Vücuda çok faydalıdır.

Muslin gatosu

150 gram pudra şekeri, 150 gram patates unu, 40 gram un, 30 gram pirinç unu, 4 yumurta, bir küçük kahve kaşığı vanilya almalı. Un, pirinç unu ve patates ununu karıştırarak elemeli.

Diğer taraftan yumurtaların aklarını ayırarak bir kap içerisinde muhafaza etmeli. Sarıları ile pudra şekerini karıştırarak iyice halletmeli, sonra karıştırılan ve elenen unların yarısını azar azar ilâve etmeli, telle köpürtülen yumurta aklarının yarısını karıştırmalı. Sonra kalan unu, ve nihayet te kalan yumurta aklarını ilâve etmeli. (Bu hamuru telle vurmalı, kaşıkla karıştırmalı.)

Yağlanmış bir kalıbın içerisine hafifçe un serptikten sonra hamuru dökmeli. Yarım saat orta hararette fırında pişirmelidir.

Lâme kumaşlara eski parlaklığı nasıl verilebilir?

Lâme kumaşlar, simli işlemeler modadır. Bir müddet kullandıktan sonra bazan bunların parlaklığı solar. Kumaşlara ve işlemelere eski halini vermek için ispirto kullanmalıdır. İspirtolu bir bezle sildikten sonra kuru bir fanile ile parlatmak kâfidir.

Bütün lâmeden kumaşları ise sıcak taze iç ekmekle uvalamalıdır. Lâme derhal eski parlaklığına avdet eder.

Ses kısılması

Havaların yağmurlu ve sisli devam etmesi nezle ve ses kısılmasına sebeb oluyor. Bu iki rahatsızlık için de su içine atılan mentoldan çıkan buğuyu teneffüs etmek faydalıdır.

Fıkır fıkır kaynıyan sıcak suyu bir tas veya kâse içine koymalı içine ilâcı attıktan sonra odada açıkta bırakmalı. Çıkan buharları teneffüs etmek nefes borularını dezenfekte eder.

Moda haberleri

Siyah tayörler öğleden sonra en fazla giyilen elbiselerdir.

★ *Lâmeden, krep satenden ve dantelden bluzlar bu tayörlerle giyiliyor.*

★ *Şapkalar küçük ve yassıdır. Üzerine çiçek veya tüy konuluyor.*

★ *Büyük manşonların üzerine çiçek iliştirmek modadır.*

★ *Öğleden sonra giyilen siyah elbiselerin yakaları umumiyetle kapalıdır. Bu elbiselerin üzerine gayet enli ve elmastan gerdanlıklar konuluyor.*

★ *(Anyo raze) denilen kürkten şapka, çanta ve eldiven kapakları yapılıyor.*

★ *Renkli muareden öğleden sonra elbisesinden maada balo tuvaleti de rağbettedir.*

★ *Birkaç renk ipek ve simle karışık ensiz galonlarla elbiseleri süslemek modadır.*

MUŞKULLERE CEVAP

Meyvalı kek

Nişantaşı Emlâk caddesi, Leylâ: 1 — Meyvalı kek tertibi şudur: 250 gram pudra şekeri, 500 gram un, 250 gram tereyağı, 250 gram kuru üzüm, 150 gram meyva şekerlemesi, bir küçük kadeh rhum, 6 yumurta, dört kahve kaşığı baking, bir tutam tuz.

Akşamdan üzümleri ayıklamalı, meyva şekerlemesini küçük parçalara taksim ederek, derin bir kap içerisine koyarak üzerine rhumu dökmeli, ağzını kapamalı. Ertesi sabah, tereyağını hafif ateşte sulandırmalı, yere indirerek içerisine şekeri atarak eriyinceya kadar karıştırmalı, sonra öylece bir çeyrek, yirmi dakika bırakmalı. Yumurtaları tel ile vurarak köpürtmeli, azar azar şekerli yağın içerisine karıştırarak akıtmalı, un elenerek içerisine baking ve tuz karıştırdıktan sonra ilâve olunmalı. Nihayet te üzümle meyva şekerlemesi karıştırılarak yağlanmış kek kabına dökmeli ve orta hararetli fırında 40 dakika pişirmeli.

2 — Fırının sıcaklık derecesini anlamak için kızgın fırının içerisine bir parça beyaz kâğıd koyunuz. Fırın çok kızgın ise kâğıd siyah olarak yanar, orta sıcaklıkta ise kâğıd koyu sarı olur, hafif sıcak ise kâğıd da hafif sarı olur.

Yılan derisinden çanta ve ayakkabı nasıl temizlenir?

Melike R.: Yılan derisinden çanta ve ayakkabını temizlemek için 60 gram kaynar sıcak su içerisinde 90 gram rendelenmiş beyaz sabun eritiniz. Soğuyunca içerisine 5 gram amonyak karıştırınız ve bu mahlûlü temiz bir fanilâ parçası ile çanta veya ayakkabına sürerek temizleyiniz.

(Akşam)ın edebî romanı

Tefrika No. 25

YAPRAK AŞISI

BURHAN CAHID

— Değirmenderede bunun minimini bir eşini yapmak mümkündü.

— Değirmendereyi ne çabuk hatırladın!

Birdenbire irkildi, ellerimi tuttu:

— Asla o fikirle söylemedim. İnan.

Gözlerimin içine bakıyor. Beni şüpheden kurtaracak kelimeler arıyor. Saçlarını okşadım:

— Müsterih ol. Maksadını anlıyorum. Lâtife ettim.

Onu teskin ettiğim halde biraz sonra Montekarlonun en güzel köşelerinden biri olan Jardın Exotique'i gezerken Değirmendereyi hatırlıyan ben oldum. Biribirinden güzel kalın yapraklı, koyu yeşil sıcak memleketler ağaçlarını görünce dayanamadım haykırdım:

— Bunları bizim Değirmenderede yetiştirmek imkânı.....

Devam edemedim. Onun parmakları dudaklarımı kapattı. Hislerimi bu kadar iyi anlıyan insandan ne esirgeyebilirim.

***

Küçük, temiz bir plâj. Sabahın erken saatlerinde tenha idi. Biz çıkarken o kadar kalabalıktı ki şaşırdım. Denize girmekten ziyade deniz kıyafetini göstermek ister gibi plâjda dolaşan biribirinden şık, çiçek gibi genç kızlar.

Necmi bey dedi ki:

— Tahminin yanlış değil. Bu plâjlarda Parisin büyük moda mağazalarını mankenleri dolaşır.

— Fakat hepsi de manken olamaz ya... Öyle şık deniz kıyafetleri var ki! Plâj âdeta renk renk mozaikleri, çiçekleri ile göz alıcı bir bahçe gibi.

Necmi beyin yemeğe kadar bir kotra gezintisi teklifi hoşuma gitti.

Birkaç saat için sandal gibi, otomobil gibi tutulan biribirinden güzel kotralar var. Bu kotra gezintisi çok hoşuma gitti. Sahili denizden ve uzaktan seyretmek de keyifli. Burada oyun, eğlence, spor, lüks ve inziva hepsi bir arada. Benim Değirmendere inzivası gibi değil.

Yukarıda tepelere serpilen yeşillikları yaşıyorlar. Haftada bir defa gazinoya inip eğlenenler de pek çok.

Yarın Menton'a gidiyoruz.

***

Burasını Nisten ve Montekarlodan daha çok beğendim. Hele tepede çamlar içinde gördüğüm bir pansiyon o kadar hoşuma gitti ki burada birkaç gün kalmayı düşündüm. Fikrimi Necmi bey derhal kabul etti.

Burada oyun yok, eğlence yok. Daha ziyade istirahat edenlerin tercih ettikleri bir yer.

Ertesi gün (Ville de Rose)e yerleştik.

Bizden başka yaşlı bir İngiliz karı koca var. Kadın bembeyaz saçlı. Erkekde saç da yok. Fakat hâlâ balayına yeni girmiş genç sevdalılar gibi biribirlerine sokuluyorlar.

***

Menton'a yerleştiğimiz gündenberi daha mesudum. Burada deniz kostümü teşhir eden sarı bebekler yok.

Her sabah arkadaki çam ormanında uzun gezintiler yapıyoruz. Kendimde bir kuş hafifliği hissediyorum. Hayata yeniden doğmuş bir insanın her şeyden zevk almak isteyişini kim çok görür. Saadetimi yudum yudum tatmak ihtiyacındayım. Bu hayat rüya değil. Hayal değil. Artık yaşıyorum. Saadet diye bilmeden, esrarını kavramadan sevdiğim ve özlediğim dünyama kavuşmuş gibiyim.

Burada ömrüm oldukça kalmak isterim.

İşte asıl sükûn ve inziva burada. İçimi zehirliyecek hiç bir endişem yok. Montekarlo uzakta ve biz etrafımızı çeviren çam ormanı içinde güller, karanfiller, begonyalar arasında mesud yaşıyoruz.

İhtiyar İngilizlerle dost olduk. Eğer cennet tabiatın içinde ise onlar ve biz bu cennetin ebedî misafirleriyiz.

Mazi yok. Geriye, düne aid bütün hatıraları unuttum. Bu kışın sonunda yeniden canlanan ağaçlar gibi neşeliyim. Kalbim ümid, sevinç ve saadet dolu.

Genç kızlığı baba evinin dar çerçevesinde, evlilik hayatı İstanbulun kibar diye ifade edilen yaldızlı fakat iğreti ve kof cemiyetinde geçen bir kadın için bu dünya mutlak saadet değil mi?

Ne olur bugün yirmi üç yıl evvel başlasaydı?

***

Öğle yemeklerimizi bahçede yiyoruz. İhtiyar İngilizler karşılıklı iki piliyana uzanıyorlar. Biz de bir iki parti tavla oynuyor, sonra gündüz uykusuna gidiyoruz.

Saat dörtte küçük bir kahvaltı ve sonra akşam gezintisi. Bazen bir buçuk, iki saat yürüdüğümüz oluyor. Yorgunluk duyduğumuz yerde eğer yana oturuyoruz. Güneşin haşmetli batışını seyretmek için bir tepe keşfettik. Keklikler, yaban kazları ile dolu bir yeşil tepe. Burada yürürken tabiatın en bakir kokuları nefeslerimize karışıyor. Tepede ihtiyar bir fıstık ağacı var. Kökleri bir koltuk gibi tümsek yapmış. Bu dar yer ikimizi de almak için bizi biribirimize karıştırıyor. Bu tepe bizim Akropolumuz.

***

Bu sabah gezintisinden yorgun ve terli döndük. Hava çok sıcaktı. Banyo için hazırlanırken Necmi bey:

— Artık buranın mevsimi geçiyor. dedi. Daha yukarı çıkalım.

Elinden oyuncağı alınmış bir çocuk gibi somurttuğumu gören Necmi bey güldü:

— Şimalde daha güzel, daha tenha yerler bulacağımız muhakkak.

Hislerimi sezmekte o kadar muvaffak oluyor ki, mukavemetim kırılıyor. Bu emniyetle cevap verdim:

— Olur. Sen bir program hazırla.

Yemekten sonra Necmi bey düşündüğünü söyledi:

— İstersen mevsim geçmeden doğru Parise çıkalım. Sıcaklar basınca Pariste eski neşe kalmaz. Oradan İsviçreye geçeriz. Ben Almanyada tahsilde iken bir mevsim İsviçreye gelmiştim. Dağlar çok güzel oluyor.

Eski ve yeni Istanbul

Tarihimizde fakir çocukları okutmak teşebbüsleri

Fatihin saraç çıraklarını okutmak için yardımı. — Saraç çırakları arasından çıkan şair Bakî. — İkinci sultan Mahmudun tahsili teşvik için bir fermanı. — Esnaf çocuklarını okutmak üzere tanınmış münevverlerimizin himmeti ve Darüşşafakayı kurmaları

Fakir çocukların tahsiline yardım... Tahsildeki fakir çocuklara barınak, sıcak yemek... Esnafın kendi aralarındaki muhtaçları himaye için müştereken teşebbüse girişmeleri...

Bütün bunlar, gazetelerde sık sık rastlanılan bahisler oldu.

Fakir çocuklarını, esnaf çıraklarını okutmak hususunda tarihte sarfedilen gayretleri ve bundan çıkan çok hayırlı bir neticeyi bu münasebetle kaydetmek istedim.

⁂

Türk memleketlerinde esnafın eskiden tarikatlerle alâkası olduğu için, çıraklar zamanın icab ettirdiği tahsilden tamamile mahrum kalmazlardı. Hattâ Fatih Sultan Mehmed tarafından İstanbulun fethi akabinde inşa edilen meşhur cami civarında üstü açık havuzun saraçhane yapılmak üzere saraçlara terki, saraç çıraklarının sabahları Fatih medreselerinde okutulan derslere devam edebilmeleri maksadına matuf olduğunu «Mecellei umuru belediye» müellifi bay Nuri yazmaktadır. Meşhur şair Baki de bu şekilde yetişmiş bir saraç çırağıdır.

Meşrutiyetin ilânına kadar bedesten sabahları alaturka saat üçte açılıp akşam sekizde kapanırdı.

Fatih, bedesteni inşa ettirdiği zaman, burada ticaret imtiyazını ders hocalarına bahşetmiş; hocalar, sabahları üçe kadar talebeye ders verdikten sonra bedestende ticaret ederlermiş. Bedestenin saat sekizde kapanması da hocaların ikindi vaktinde okutulan derslere yetişmeleri içinmiş. Bedesten esnafına «hacegi» denmesi de bundan ileri geliyormuş.

Maamafih, esnaf çıraklarının okuyup yazması uzun müddet devam edememiştir. Zaten esnaf, tarikatlerle münasebeti kesip maddileştikçe ders usulü de itibardan düştü. Çarşıda esnaf çırakları için açılmış mektep uzun müddet talebesiz kaldı. Halk, çocuğunu okutmaktansa bir usta yanına çırak vermeği tercih etti. Lâkin, böylelikle de, ümmî insanların eserleri, eski devrin nisbeten okumuş esnafınınkinden daha fena olmağa başladı.

Bu hal - bir çok ıslahata sahne olan - ikinci Mahmud zamanında ve 1240 da dikkati celbederek men'ine çalışıldı. İsmi geçen padişah şu mealde bir ferman yazdı:

«... Ekseri nas analarının ve babalarının seyyiesi olarak kendilerinin kaldıkları misillû evlâdlarının cahil kalmasını düşünmiyerek hemen akçe kazanmak daiyesine düşmüşler, çocukları beş altı yaşına vardığı gibi mektepten alıp esnaf çıraklığına vermeğe başlamışlardır. O makule çacuklar küçükken cehaletle büyüyüp sonra dahi okuyup öğrenmekliğe heves etmediklerinden günahları analarile babalarının boynuna olarak, bu hal nusratsizliğe sebebiyet vermektedir. İbadı dünya ve ahiret ukubatından kurtarmak gerektir. Halk, bilmediği şeyler sebebile biribirinden utanmayıp Allahtan utanmalı, farizeleri öğrenmelidir. Bundan sonra herkes evlâdını mürahik derecesine varmadıkça usta yanına vermemeli, okutmalı, şayed çocuğun anası babası yoksa velileri tarafından; çocuk İstanbullu değilse kadı efendiler tarafından hocalara gönderilmeli. İzin tezkeresi olmadıkça esnaf sabileri çıraklığa kabul etmemelidir. Aksi halde ebeveyne de, velilere de, izin tezkeresiz çocuk kabul edenlere de mesuliyet vardır. Bunlar esnaf kâhyası vasıtasile Babıâliye haber verilmelidir.»

Bu mealdeki fermanı bazıları, «adlî» ve ıslahatçı sayılan Sultan

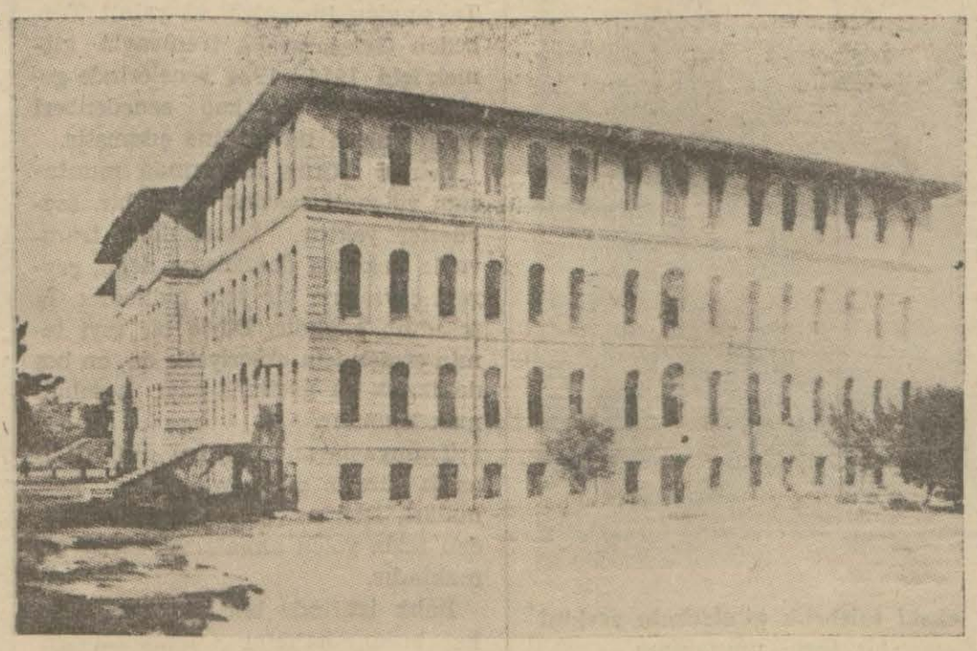

Darüşşefaka

Mahmudun mecburî ilk tahsil için ilk adımı atması diye tefsir ederlerse de, kaydi ihtiyatla telâkki edilecek bir iddiadır. Çünkü mevzuubahis tahsil dünyevî değil, dinîdir.

1281 tarihine doğru, bazı hamiyetli vatandaşlar, Çarşıkapısı önünde kapı açılıncaya kadar yüzlerce çocuğun beyhude yere vakıt kaybettiğini görerek müteessir olmuşlardır. Halbuki ayni tarihte ekalliyet esnaf çocukları kendi cemaatlerinin açtıkları mekteplere devam ediyorlardı. Bu hamiyetli zevat, Türk çıraklarına ders okutmak hevesine düştüler.

Bu fikrin ilk müdafileri, sonradan Maliye nazırı Yusuf paşa olan Yusuf bey, sonra Gazi Ahmed Muhtar paşa diye şöhret alan Muhtar bey, Maliye nazırı müşir Vidinli Tevfik paşa olan Tevfik bey, Rumeli umum kumandanı Süleyman paşa olan Süleyman bey idi. Bunlar geceleri buluşarak Türk unsurunun diğer anasırdan geri kaldığını, bir «Cemiyeti tedrisiye» tesis etmek lâzım geldiğini, esnaf çıraklarını okutmak icab ettiğini konuşuyorlardı. Nihayet hükûmete müracaat ederek Simkeşhane yanındaki mektebi Maarif nezaretinden alıp lâzımgelen tamirleri yaptıktan sonra orada ders vermeğe başlamışlardır. Meşhur edib Namık Kemal da bu mektepte imlâ okuttu.

Mektep kısa bir zamanda öyle rağbet gördü ki, sınıflar talebe almaz oldu. Çocuklardan bir çoğu sokakta kaldı. Hocaların sınıfta ders verip talebenin dışardan dinlediği görüldü. Bu rağbetten cesaret alan müteşebbisler, ianeler topladılar, hükûmetin de yardımını istediler «Darüşşafaka» ismile muazzam ve muhteşem bir bina vücuda getirdiler. Tabii sonradan mektebin sırf esnaf çocuklarını okutmak mahiyeti değişti.

İşte bugün hâlâ mevcut ve meşhur olan ve, memlekete binlerce münevver ve yüzlerce meşhur sima yetiştiren mektebin esası budur. Bugünkü Darüşşafakanın senevî bütçesi yüz on bin liraya yakındır.

Onun misali, diğer müesseselerimizin ekserisinden, yalnız fakir çocuklara, esnaf çocuklarına bakması cihetile değil, kuruluşundaki ruhla ehemmiyete şayandır:

Münevver tabakaya mensup güzide zatlar, cemiyetin bir noksanını görmüşler, hayırperverane bir maksadla teşebbüse girişmişler, muvaffak olmuşlar, eserlerini uzun müddet devam ettirmişler, inkişaf ettirmişler, türlü türlü inkılâblara, harblere rağmen makul şekilde kurdukları eserlerini müteakib nesillere de devr ve teslim etmişler, onlar da bu müesseseyi yaşatmışlardır.

Fakir çocukların tahsili, esnafın muhtaçlarına yardım ve hayır müesseseleri kurmak gibi bahisler günün meselesi olduğu şu sırada, tarihin bu güzel nümunesini hayırla yadettik. Millî eksiklerimizi karşılamak üzere, milletin içinden, münevverler ve zenginler arasından kendi kendiliğinden fışkırıp çıkacak bu gibi müesseselere ne kadar ihtiyacımız var. Bunların türlü türlüsü bol bir rahmetten sonra kara toprağın sinesinde beliren feyiz ve bereket gibi bütün vatanı kaplamalıdır.

Yürük Çelebi

İzmirde pazarlıksız satış

İzmir (Akşam) — İzmir belediyesi pazarlıksız satış kanununun noksansız tatbiki için mühim tedbirler almıştır. Sık sık sivil kadın, erkek belediye memurları vasıtasile şehirde kontroller yapılmaktadır.

Son kontrolde kullandıkları etiketleri kanun dairesinde hazırlamamış oldukları görülen 7 mağaza sahibi, kanuna rağmen pazarlıkla satış yapan 20 kişi para cezasına çarptırılmıştır. Bunlar mahkemeye verilmişlerdir.

İzmirde vergi tahsilâtı

İzmir (Akşam) — 938 yılında İzmir defterdarlığının vilâyetimizde tahsil ettiği vergi varidatı 5,046,000 liraya baliğ olmuştur. Bu miktar, geçen yıldan fazladır.

Bilhassa bekaya vergiler tahsilâtına büyük ehemmiyet verilmiştir ve verilmektedir. Kazanç vergisi maliye tahsilât nisbeti yüzde 76, sayım vergisi de yüzde 97 yi bulmuştur. Geçen yıl bu nisbetler temin edilememişti.

İzmir Türkkuşu mektebi

İzmir (Akşam) — İzmir Türkkuşu mektebi, bu yıl içinde Türk hava kurumu umumî merkezi tarafından inşa ettirilecektir. Mektep için İzmir imar sahasında Rüştü Aras bulvarı üzerinde çocuk hastanesi karşısında 26 numaralı ada belediyeden satın alınmıştır.

Bu yıl Türkkuşuna İzmir gençleri arasında büyük alâka vardır. A ve B bröveleri derslerinin birlikte İzmirde gösterilmesi çok muhtemeldir. Bunun sebebi, A brövsi derslerini İzmirde takip edebilen birçok talebenin, B brövsi için İnönü kampına gidememeleridir.

Trabzonda köy kalkınması

Trabzon (Akşam) — Vilâyet dahilinde köy kalkınması için esaslı ve cezrî tedbirler almak üzere kaza kaymakamları vali B. Refik Koraltının riyasetinde bir kongre yapmışlar ve bu kongrede programlı çalışma tarzı üzerinde görüşerek kararlar ittihaz etmişlerdir.

Ispanyada Hükûmetçilerin muvaffakıyetleri

Estramadure cephesinde bir çok şehirleri ele geçirdiler

Diğer taraftan Frankocular da Katalonya cephesinde 20 kilometre ilerlediklerini bildiriyorlar

Estramadure cephesi 9 (A.A.) — İleri hareketlerine devam eden cümhuriyetçiler, dün sabah Avejuna mıntakasında Belmez demiryolunu kesmişler ve Villanueva'nın 12 kilometre şarkında kâin Coronada şehrini işgal etmişlerdir.

Dün akşam saat 18,30 da Cümhuriyetçiler, Castuera'nın 16 kilometre cenubunda kâin Monterrubio dela Serena önüne vasıl olmuşlardır. Hükûmet kuvvetlerinin Penarroya mıntakasında Frankistlerin mevzileri etrafında çenberi darlaşmakta ve düşmanın cephesi, Kurtube'nin 40 kilometre şimali garbisinde kâin Espiel kasabasına kadar ateşimizin tehdidine maruz bulunmaktadır .

Bundan başka diğer kıtaatımız, Sierra Morio de Perou'dan ilerliyerek Tejonera tepelerini zaptetmişlerdir. Bu mevzilerin zaptı, Frankistlerle şiddetli bir muharebe icrasını intaç etmiştir. Cümhuriyetçiler, Monterrubio dela Asena'ya doğru ilerledikleri sırada takviye kıtaatı almış olan düşmanın şiddetli mukavemetine maruz kalmışlar ise de Frankistleri mağlûp ederek düşmanı Cabeza del Buy mıntakasında ihata edilmek tehlikesine ilka eden mevzileri işgal etmişlerdir.

Hükûmetçilerin muvaffakiyetleri

Estramadure 9 (A.A.) — «Cephe» Cümhuriyetçilerin Fuenteovejuna'yı ve Cuenea'yı zapdetmiş olan kıtaatı, garbe doğru ileri hareketine devam ederek Badajoz eyaletine girmiş ve Fuenteovejua'nın 20 kilometre garbinde ve İlerena'nın 43 kilometre şarkında kâin Granja'yı zapdetmiştir.

Barselon 9 (A.A.) — Katalonya cephesinde Frankist'ler tarafından yapılan taarruzun zayıfladığı söylenmekte ve Estramadure cephesinde Cümhuriyetçilerin mütemadiyen ilerlemesi buna sebep olarak gösterilmektedir. Haber verildiğine göre Frankistler şimdi bu cepheyi takviye etmektedirler.

Dün Frankist hava kuvvetleri Katalonyada büyük bir faaliyet gösterememişlerdir. Birçok tayyarelerin Cümhuriyetçilerin tazyikine karşı koymak üzere bu cepheden geri çekildiği zannedilmektedir.

Cümhuriyet ordusunun erkânı harbiye mahfillerinde söylendiğine göre Katalonya cephesinde yapılan taarruzun bidayetindenberi Frankistler 25,000 kişi kaybetmişlerdir. Bunların arasında ölenler, yaralananlar ve esir edilenler vardır.

Frankocuların tebliği

Burgos 9 (A.A.) — Frankistler maruz kaldıkları müşkilâta rağmen bazı mıntakalarda cumartesi ile pazar günleri arasında 8 mil kadar ilerlemeğe muvaffak olmuşlardır. Dün alınan esirlerin mikdarı 1050 dir.

Burgos 9 (A.A.) — Katalonya cephesinde Balaguer mıntakasında Frankistler Vilagrasa yolunda 20 kilometre kadar ilerliyerek bir kaç kasabayı zapdetmişlerdir. Frankistler Mont Sant sırtlarında müvazi bir yürüyüşle bir kaç kasabayı daha işgal etmişlerdir.

Lerida 9 (A.A.) — Frankistlerin Katalonya cepheleri, halihazırda Ebre üzerinde kâin Asco'dan Pobla de Segur'e kadar imtidad etmektedir. Şimal mıntakasında Katalonya cephesini yarmış olan Frankist kıtaatı, dün öğleden sonra cenup mıntakasında cepheyi yarmış olan kuvvetlerle iltisaklarını temin etmişlerdir. Bu iltisak, bir taraftan Lerida önünde bir köprübaşı vücude getirilmesi ve buradan kuvvetli bir kolun geçmesi, diğer taraftan Balaguer'den inen kolların mütekarib hareketleri sayesinde temin edilmiştir.

Burgos 9 (A.A.) — Frankistler dün Katalonya cephesinde ileri hareketlerine devam ederek Lerida mıntakasında Segre nehrini geçmişlerdir.

Diğer cihetten Estramadure cephesinde Cümhuriyetçilerin yaptığı taarruz geri püskürtülmüştür.

Valans ve Barselon bombardıman edildi

Valans 9 (A.A.) — Gece yarısından sonra saat 12,50 de beş tayyare 100 ilâ 250 kilogram ağırlığında 40 kadar bomba atmışlardır. 34 kişi ölmüştür. Bunlardan altısı kadın, onu çocuktur. Bundan başka 48 kişi de yaralanmıştır. 5 ev harap olmuş, 16 ev hasara uğramıştır.

Barselon 9 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Öğle vakti beş tayyare limanı bombardıman etmiştir. Bir kişi ölmüş, 7 kişi yaralanmıştır.

Çin korsanları

Bir Alman vapurunu zaptetmek teşebbüsü akim kaldı

Berlin 9 (A.A.) — Alman istihbarat bürosu, Şanghay'dan aldığı bir telgrafı neşretmektedir. Bu telgrafta Hansa adındaki Alman vapurunun pazar günü öğleden sonra Vussung haricinde Yangtse üzerinde Çin'li korsanların taarruzuna uğradığı, ancak bu taarruzun akim kaldığı bildirilmektedir. Korsanlar, bir çok sandallarla gemiye yaklaşmışlar, bir kaç dakika içinde yüzlerce el ateş etmişlerdir.

Bir çok Çinli yolcu yaralanmıştır. Hansa'nın kaptanı, bilmukabele ateş açmış ve süratini arttırarak yoluna devam etmiş, korsanların plânını suya düşürmüştür.

Alman vapuru, pazar akşamı Şanghay'a girmiştir.

İzmir havalisinde bir çekirge mücadele istasyonu tesis edilecek

İzmir (Akşam) — Ziraat Vekâleti, çekirge mücadelesine büyük ehemmiyet atfetmektedir. Bu maksatla İzmir havalisinde bir (sahra istasyonu) tesis olunacaktır. Bu istasyonun yerini tesbit etmek üzere Merkez ziraaat enstitsü mütehassıslarından B. Drehneim İzmir havalisinde tetkikler yapmağa memur edilmiştir.

Yahudi meselesi

B. Mussolini Almanya ile temastan sonra cevap verecek

Roma 9 (A.A.) — Yahudi meselesi hakkında Amerika büyük elçisile İtalya Hariciye Nazırı arasında yapılan mülâkata dair emin membalardan alınan haberlere bakılırsa, Mussolini diğer devletlerle ve bilhassa Almanya ile temas ettikten sonra Amerikan muhtırasına cvap verecektir.

Almanyadaki Yahudilerin dışarı çıkarılması

Berlin 9 (A.A.) — Almanyada yaşıyan Yahudilerin memleket haricine çıkarılmaları meselesi hakkında müzakerelerde bulunmakta olan Polonya delegasyonu, yeni talimat almak üzere, Varşovaya hareket etmiştir.

Öğrenildiğine göre, bu müzakereler, müsaid bir surette inkişaf etmektedir. Fakat en büyük müşkül, Almanyada mukim olup Almanyadan ihraç edilecek olan Yahudilere ait matlubatın döviz olarak nakli meselesidir.

Sovyet - Japon münasebatı

Moskova 9 (A.A.) — Bir Japon membaından bildirildiğine göre, Japonya sefiri Togo, Hariciye Komiseri Litvinofu yeniden ziyaret ederek balıkçılık meselesi hakkında görüşmüştür. Bununla beraber vaziyette değişiklik yoktur.

Şarkî Erdün başvekilile 1 saat..

Istanbuldaki talebelik hayatımın zevkini bir türlü unutamam..

"Erdünde her akşam Ankara radyosunu büyük bir zevk ile dinliyoruz..„

«Ankara radyosunu her akşam dinlerim..»

Perapalas otelinde Şarkî Erdün Başvekili Tevfik paşa ile karşı karşıya oturuyoruz. Dost memleketin nazik Başvekili iyi giyinen, hoşsohbet bir zattır. Gece uyuyamadığından bahsettikten sonra kendilerine mihmandar tayin olunan Hariciyemizin kıymetli memurlarından B. Nureddin Akıncıya sordu:

— Siz uyudunuz mu?

— Çok iyi uyudum paşa hazretleri...

Tevfik paşa gülüyor:

— Eh... Gençlik tabiî... İnsan gençlikteki deliksiz, rahat uykularını ne kadar arıyor.

Şarkî Erdün Avrupalı ve Amerikalı muharrirlerin pek ziyade dikkatine çarpan bir yerdir. Oraya dair birçok eserler yazılmıştır. Tâ uzaklardan İstanbula gelen dost hükûmet reisinin kim bilir anlatacak ne çok şeyleri vardı. Uzaklardan gelenlerle tatlı tatlı konuşmak bile bir zevktir.

Tevfik paşanın evvelâ muntazam türkçesi dikkatime çarpmıştı. Sordum:

— Türkçeyi nerede öğrendiniz?

— İstanbulda... Ben tahsilimi İstanbulda yaptım. İstanbul sultanisinde okudum. Ondan sonra hukuka girdim. Hukuku bitirdim. Umumî harpte asker oldum. İhtiyat zabiti idim. Sınıfım levazımdı. İrakta, İranda bulundum. Mütarekede Halepte idim.

— Şimdi bir Başvekilsiniz. Memleketinizde en ön safta bulunanlardan birisiniz. Acaba insan böyle hayatta muvaffakıyetin en ön safında bulunduğu halde, eski delikanlılık günlerini arıyor mu?

— Şüphe mi ediyorsunuz?... Bugün Başvekil olduğum halde, İstanbul sultanisinde geçirdiğim günleri arar, onların lezzetini bir türlü unutamam... Hayatımda talebelik günlerim, talebelik senelerim kadar bana zevk vermiş zaman bilmiyorum.

— O halde siz eski mekteplerimizi, imparatorluk zamanının mekteplerini biliyorsunuz. Hiç falaka yediniz mi paşa hazretleri?

Tevfik paşa gülümsedi:

— Hayır... Hiç yemedim. Çok uslu çocuktum. Sonra çok ta çalışırdım. Falaka yememenin bir sebebi de o zamanlar son derece zayıf olmamdır. Zayıf ve çelimsizliğimi düşünür; falaka, sopa yememek için elimden geldiği kadar çalışır, uslu dururdum. Çünkü eğer falaka yiyecek olursam mutlaka hastalanırdım. Dikkat ediniz, mekteplerde ceza gören, dayak yiyen ekseriya sıhhatli, bünyesine güvenen çocuklardır. Bunlara ceza, dayak pek o kadar tesir etmez. Uslu durmamakta bir beis görmezler. Halbuki ben öyle değildim ki...

İstanbula 324 senesinde gelmiştim. Hürriyet yeni ilân edilmişti...

yerden gelen Tevfik paşaya sorulacak daha başka birçok suallerim vardı.

— Memleketinzde eğlence hayatı nasıldır? Ne gibi eğlenceler vardır?

— Bizde halk daha ziyade kendisini çalışmağa vermiştir. Eğlence hayatı birinci plânda değildir. Maamafih hayatımız da eğlencesiz değildir. Meselâ sinemamız var. Sesli, şarkılı filimler seyrediyoruz. Halk, şarkılı filimleri çok seviyor...

— Tiyatro?

— Tiyatromuz yok...

— Radyo, Şarkî Erdünde salgın halindedir. Hemen hiçbir ev göremezsiniz ki radyosu olmasın. Radyo halkın en mühim eğlencelerinden birini teşkil eder.

— Bizim radyomuzu dinliyor musunuz? Ankarayı?...

Tevfik paşa, kendisine sevilen bir ahbabından bahsolunmuş gibi, gülümsedi:

— Aşağı yukarı memleketimizde en fazla dinlediğimiz yer Ankaradır. Ben kendi hesabıma, evime gider gitmez, radyomu açar ve Ankarayı bulurum. Ses çok güzel geliyor, neşriyat bizi tatmin ediyor.

— Radyomuzda ne gibi neşriyattan hoşlanıyorsunuz?

— Eski şarkılardan... Bilhassa benim gençliğime ait şarkılardan... Halk ta eski Türk musikisine bayılıyor. Böyle eskiden bildiğimiz, eski Türk musikinsine ait bir şarkı oldu mu zevkle dinliyoruz. Memleketimizde en sevilen istasyon Ankaradır.

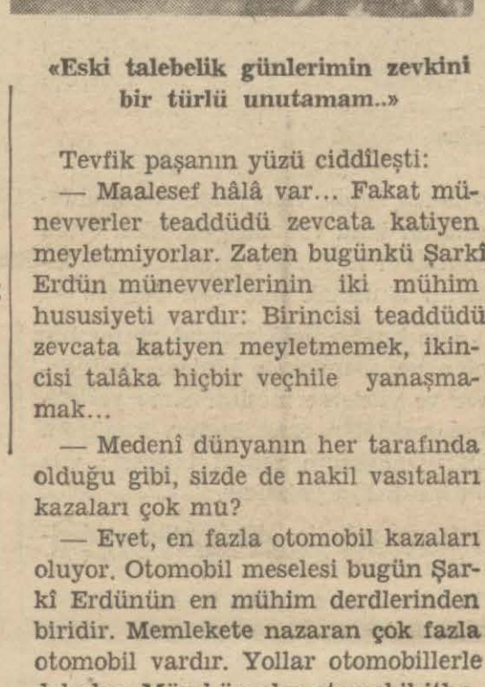

«Eski talebelik günlerimin zevkini bir türlü unutamam..»

Tevfik paşanın yüzü ciddîleşti:

— Maalesef hâlâ var... Fakat münevverler teaddüdü zevcata katiyen meyletmiyorlar. Zaten bugünkü Şarkî Erdün münevverlerinin iki mühim hususiyeti vardır: Birincisi teaddüdü zevcata katiyen meyletmemek, ikincisi talâka hiçbir veçhile yanaşmamak...

— Medenî dünyanın her tarafında olduğu gibi, sizde de nakil vasıtaları kazaları çok mu?

— Evet, en fazla otomobil kazaları oluyor. Otomobil meselesi bugün Şarkî Erdünün en mühim derdlerinden biridir. Memlekete nazaran çok fazla otomobil vardır. Yollar otomobillerle doludur. Mümkün olsa otomobil ithalini tahdid edeceğiz. Çünkü çok fazla otomobil giriyor. Servet dışarıya akıyor...

— Memleketinizde en pahalı şey nedir?

— Ev kiraları... Şöyle alelâde bir evin senelik kirası 100 İngiliz lirasıdır.

— Sizde de kübik inşaat başladı mı? Acayip apartımanlar...

— Çok şükür başlamadı. Esasen bizde apartıman da yok... Halkın apartıman hayatından hoşlanacağını tahmin etmiyorum.

— Kübizm hiçbir surette Şarkî Erdüne girmedi mi?

— Henüz öyle göze çarpacak bir tesirini göremiyoruz.

— «Medeniyet birçok asrî memleketlerde aşkı öldürdü» diyorlar. Şarkî Erdünde aşk eski şiddetini kaybetmiş, ölmüş müdür?

Tevfik paşa, zeki yüzünün üzerinde bir elini dolaştırdı:

— Her halde benim için öldü!... dedi.

Ben merakla yüzüne bakarken o ilâve etti:

— İhtiyarladık artık... Maamafih dünya o kadar maddiyete doğru dönüyor ki hakikaten aşk her tarafta ölüyor.

— Gençliğinizdenberi düşüncelerinizde büyük değişiklikler oldu mu?

— Çok... Eskiden İstanbulda talebe iken dehşetli Araplık davası güderdik. Klüplerimiz vardı. Bunlar âdeta Türklerle mücadele halinde idi. Sonra aradan seneler geçti. Sizden ayrılmıştık. Birçok tecrübelerden sonra şimdi tamamile başka türlü düşünen insanlarız. Talebelik zamanımızdaki fikirlerin birçoğu kökünden değişti...

— 324 senesinde ilk defa İstanbula geldiğiniz zamanki İstanbulla şimdiki İstanbul arasında ne farklar görüyorsunuz?

— 324 İstanbulu ile 1939 İstanbulu arasında fark mı? 324 tarihile 1939 tarihi arasındaki farktan daha büyük... Âdeta eski İstanbulu tanıyamadım...

Bilhassa eski Türk şarkılarını pek severim..

— Dünyanın her tarafında olduğu gibi, memleketimizde de gençler arasında aşırı bir sinema meyli var mı?

— Son derecede... Gençlerin sinemaya karşı alâkaları şayanı hayret haldedir. Sinema iptilâsı Şarkî Erdünde pek fazladır.

— Gençleriniz sporla meşgul müdürler? Ne gibi sporla uğraşırlar?

— Bilhassa futbol... En küçük çocuklardan tutun, bütün gençler futbole çok merak ederler. At sporları, bilhassa cirid de pek makbul oyunlarımız arasındadır.

— Edebiyat âleminiz? Türk edebiyatile memleketiniz alâkadar mıdır?

— Bugün Şarkî Erdünde bulunan münevverler ya Türkiyede tahsil etmişlerdir, yahut ta Türkiyede uzun müddet memuriyet hayatile bulunmuşlardır. Bunun için münevver sınıf Türkiye ile, Türk edebiyatile çok yakından alâkadardır. Bilhassa son on on beş sene evveline kadar Türkiyede çıkmış hiçbir roman ve risale yoktu ki bize gelmesin .Bugün birçok Türk edipleri Türkiyede olduğu kadar bizim memleketimizde de meşhurdur.

— Gazeteniz var mı?

— Evet... İki gazetemiz var.

— Teaddüdü zevcat usülü hâlâ ca-

TRAMVAYLAR

İstanbulda hangi hatlarda tramvay işliyebilir? Diğer yerlerde ne yapmalıdır?

— 2 —

Modern bir vasıta olmak hassasını; bugün büsbütün kaybetmiş olan tramvaylar İstanbulda da artık ıslahat kabul etmez, şehri ve şehirlileri iktisaden faydalandırmaz bir hale gelmişlerdir.

Tramvaylar, bugün Taksim ile Beyazıd arasındaki htalarda lâzım olduğu gibi nakliyat yapamıyorlar. Taksimden Sirkeciye ve yahut Türbeden Galatasaraya tramvayla gitmek için 1914 - 1924 senelerinde geçirilen vakit, bir kaç senedenberi aşağı yukarı iki misline çıkmıştır.

Şehrin bütün hatlarında muntazam ve saati saatine uyan bir seyrüsefer yoktur. İstanbulda tramvayla dakikası dakikasına değil, çeyreği çeyreğine bir yere gidilemez. İş tesadüfe bağlıdır. Böyle bir şeyi temin etmek için ekseriyetle on, on beş dakikalık bir gecikme payı hesablamak lâzımdır.

Tramvayların normal süratten aşağı süratle gitmeğe mecbur kalmaları, içlerine çok vakit bire ikiden fazla yolcu almalarına sebep olmaktadır.

Balık istifinde bile, kendinde takat bulan balıklar sıçrayabilirler. Tramvaylarda kımıldama imkânı yoktur. Bu tıklım tıklım gidiş ve kapıların kapanamaması bugün gripe meydan veriyor. Umumî harbde tifüs yapardı.

Normal süratin temin edilememesi araba adedinin kâfi gelememesine sebeb olmaktadır. Bugün mevcud arabalardan fazlası bile bulunsa bunları işletmeğe yol noktasından imkân yoktur.

Bir arabanın bozulması veya yoldan çıkması ve yahut çarpışması durmasını icab ettirdiği vakit, arkadan gelen arabaların da durduğu ve tramvayların şimendifer olduğu vakit şehrin bütün vasıtalarının bundan müteessir olduğunu sık sık görüyoruz. Alemdardan Voyvodaya, Tepebaşından Taksime kadar dizilmiş ve yahut Köprü üstünü baştanbaşa kaplamış fasılasız tramvay trenlerini görmeğe hasret kaldığımız yoktur!...

Bunlar tramvayların başlı başına kusuru olmakla beraber şehrimizin teşkilâtının da kusurudur. Sokaklarımız çok dardır. Eğri büğrüdür. Çok dik yokuşludur. Ana yollar ise tramvay yollarıdır.

Bunları bile bile gene tramvaya takılıp kalırsak o vakit te tramvayın demodeliğinin ve şehrin eskiliğinin kabahatlerini biz hemşeriler kendi üstümüze almış oluruz.

Yüzde dörtten fazla meyilli yokuşlarda tramvayların ekonomik olmadıklarını ve daha dik yokuşlarda ve inişlerde ise kelimenin bütün mânasile emniyetli bulunmadıklarını ve her dakika kaza yapabileceklerini bile bile yüzde beşten fazla bulunan Çapa yokuşunda, yüzde altı meyilli Lâlelide, ve biraz daha dik olan Alemdarda ve hepsinden berbad ve yüzde yedi meylinde bulunan Şişhane yokuşunda tramvay işletmekte devam edersek ve bu dik yokuşlar yetişmiyormuş gibi yüzde sekizden eksik yapılması zor olan Azapkapı ve Perapalas arasına da tramvay döşemeği düşünürsek her şeyden evvel kendimizi mesul tutmamız icap eder.

Bugün Şişhane, Alemdar ve Lâleli yokuşlarından - teknik mânada - tramvaylar inip çıkamamaktadırlar. Şişhaneyi sökebilmek için Bankalarda beklemek lâzımdır. Alemdarı çıkabilmek için park kapısında sıra beklemek, Lâleliyi inebilmek için de, iniş boyunca arabayı dört beş kere frenlemek icab eder. İleride trafik çoğalırsa Lâleli yokuşunu da bekliyerek çıkmak mecburiyeti tevellüd edecektir.

Bugün Taksim ile Beyazıd arasında arzuya yer bırakmayan bir tramvay işletmesi, ne kadar uğraşılsa temin edilemiyeceği apâşikâr gösında yalnız motris kullanmak ve romork takamamak mecburiyeti vardır. Atatürk köprüsünün yapılıp bitmesinden fazla meded ummamalıdır. Çünkü o tarafta da Zeyrek yokuşu ve Meyit yokuşu yerine yapılacak yokuşlar vardır. Hem o zamanlara doğru arabalara böyle bire iki binmeği kabul etmiyecek kadar sinirli ve titiz olacağız.

O vakit iki misli araba lâzım olacak ve bu arabalara da o yollar gene yetişmiyecektir. Kaza ihtimali de çoğalmış bulunuacaktır.

***

Bence İstanbulda radikal olarak yapılması lâzımgelen iş:

Taksim ile Beyazıd arasındaki tramvayları sökmek ve şehrin çevresine dağıtmaktır. Şimdiki raylar ve arabalardan bir kaç sene sonra hiç hayır kalmadığı vakit te bunları tedricen yeni sistem raysız tramvaya tahvil etmektir.

Az meyilli ve oldukça geniş caddelerde tesis edilmiş bulunduklarından dolayı iktisadî ve emniyetli olarak işliyebilecek hatlar ancak şunlar olabilir:

1 — Dolmabahçe - Bebek ve ilerisi (Ortaköyden itibaren yollar genişletilmek şartile).

2 — Taksim - Mecidiye köyü ve kolları.

3 — Kasımpaşa - Kâğıdhane (Tersane içinden geçmek ve yokuşlara tırmanmamak şartile).

4 — Eminönü - Silâhdarağa.

5 — Sultanahmed veya Beyazıd - Edirnekapı (Ramiye doğru uzatılabilir).

6 — Aksaray - Topkapı.

7 — Aksaray - Yedikule.

Bu yollar haricinde, şehrimizin topografik teşekkülü tramvay işletmeğe ekonomi, emniyet ve seyrüsefer bakımından elverişli değildir.

Taksim ile Beyazıd arasında kalan bütün hatlarda tramvaydan vazgeçmekten başka çaremiz yoktur.

Şehrin bu kısmını kurtarmak şarttır. Yokuşlar bize her gün diş biliyor.

Normal otomobillerin fiati 1500 liraya kadar düştüğü gün bu kısımlarda tıkanma devreleri çoğalacak ve uzun sürecektir.

Arabaların halini frenlerin köstekleme kabiliyetinin azalmasını, rayların aşınmışlığını ele alarak yalnız bu veçheden iyileştirmeğe uğraşmamız, meseleyi kökünden halletmek değildir. Böyle bir ıslah belki vatmanları memnun ve müsterih edebilir. Fakat biz vatman görüşüne göre hareket etmemeliyiz.

Kusur tramvaylarda olduğu kadar şehrin bu mıntakasının ârızalı ve âdeta bir dağ yamacı olmasındadır. Bu mıntakada en çok yüzde yedi meylinde çalışabilen raysız tramvayların işlemesi bile ekonomi ve emniyet noktasından müsaid değildir.

Gene şehrin bir tepe şehri olması ve iki yaka arasında 30 - 40 metre derinliğinde bir Haliç bulunması işi (metropoliten) ile başarmamıza da mânidir. Yapılacak yegâne iş muntazam otobüs işletmektir. Otobüsler mevcud kusurların yüzde doksanını izale edecektir.

Otobüslerin, tramvayların kusurlarını izale etmekten başka faydaları da olacaktır:

Bir kere işliyecek 300 kadar otobüs bir kaç senede beş yüze yakın şoförün yetişmesini temin eder.

Şoförün bir harb kıymeti vardır. Üç yüz otobüsle on binlerce askeri cepheden cepheye taşımak mümkün olur. Tramvaylar santrale düşecek bir bomba veya bir infilâk ile hemen âtıl kalıyorlar. Bu atalet ve yokluk psikolojiyi bozar.

Kâr getrimiyen, lüzumu azalan bir hattan ehemmiyetlenen bir hatta

(Devamı 13 üncü sahifede)

Yüksek mühendis

Haftanın vakaları

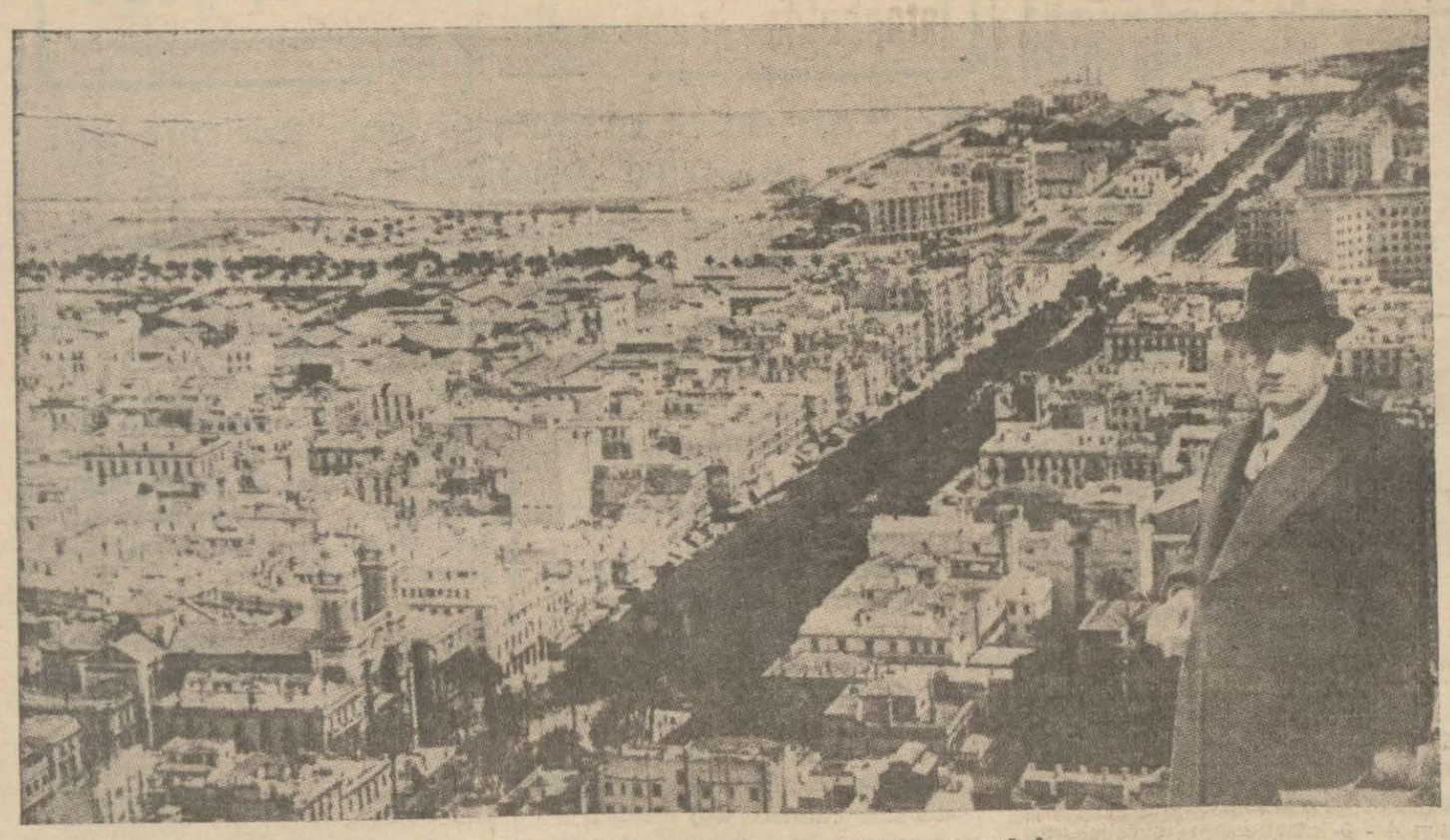

Fransız Başvekili B. Daladier ve ziyaret ettiği Tunus şehri

Tunus ve Cezaire giden Fransız Başvekili trende

Berline giden İngiltere bankası müdürü B. Norman ve Almanya bankası müdürü B. Şaht

Tunus beyi altes Ahmed

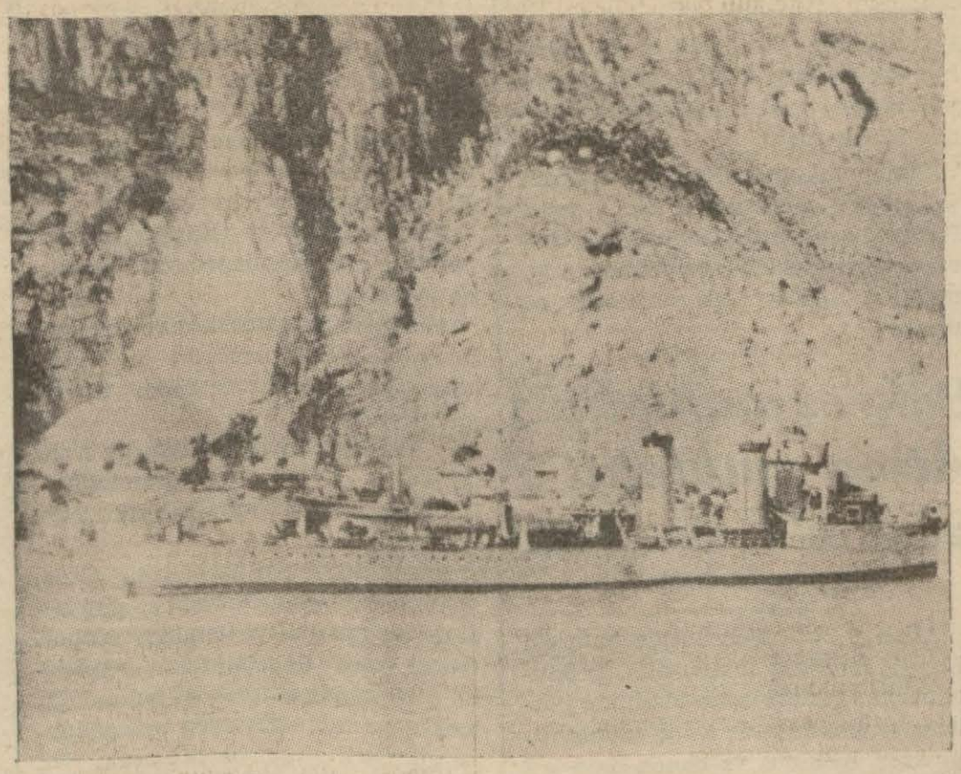

Bir deniz muharebesinde yaralanan ve karaya oturan İspanya hükûmetine mensub Jose Luis Diez torpido muhribi

İzmirde kar ve kış sporları

İzmir mektupları

Urla ormanlarında vurulan kaplan

Kaplanı vuran B. Ibrahim Kaplan heyecanlı avı anlatıyor

Avlanan dişi kaplan ve avcısı (solda) B. İbrahim Kaplan

İzmir (Akşam) — İzmir vilâyetindeki bazı ormanlarda tektük kaplan vardır. Bunlardan her yıl bir kaçı avcılar veya köylüler tarafından vurulduğu için kaplan nesli, zamanla bu havalide tamamen sönecektir.

Kaplanlar, köylerin içine pek giremiyerek kesif ormanlarda yaşamaktadırlar. Bunların pars olduğunu iddia edenler varsa da yüksek avcılar ve mütehassıslar, kaplan olduklarında israr etmektedirler.

Son zamanda Urla kazasının Efençukuru köyü civarında Eskicioğlu ormanında bir dişi kaplan vurulmuştur. Bu kaplanı, Küçük Mehmed oğlu B. İbrahim Kaplan adında bir köylü vurmuştur. Şimdi köylüler, erkek kaplanın, dişisini ararken, köye saldıracağından endişe etmektedirler.

Soyadı (Kaplan) olan B. İbrahim, kaplanı avlarken büyük bir tehlike geçirmiştir. Attığı kurşun, eğer bu müthiş, yırtıcı canavarın boğazını delip geçmemiş, hafifçe yaralamış olsaydı köylü ile kaplan arasında büyük ve boğaz boğaza bir boğuşma olacak ve bu boğuşma neticesinde hiç şüphesiz kaplan zafer kazanacaktı. Kuyruğile beraber üç metre uzunluğunda, boyu bir metreden fazla olan dişi kaplan, şöylece avlanmıştır:

İzmir havalisinde koyunlar kuzulamağa başlamıştır. B. İbrahim Kaplanın 150 koyunluk bir sürüsü vardır. Koyunlardan ekserisi kuzulamak üzere olduklarından B. İbrahim, o gün çobanı Ahmedi yalnız bırakmamış, çifte tüfeğini yanına alarak sürü ile birlikte gitmiştir. Sürü, Eskicioğlu ormanı kenarından geçerken bir kaçışma olmuş, sürüyü koruyan dört köpek havlamışlardır. Fakat başka bir şey görülmemiştir. B. İbrahim, ormandan çıkan bir canavarın, sürüden bir koyun kaptığını anlamış, omuzunda silâhı olduğu halde o tarafa koşmuşsa da bir şey görememiştir.

O gün dört koyun kuzulamıştır. Akşam üzeri, sürü ağılına dönerken orman kenarında yeni bir vaka daha olmuştur. Dört köpek. birden ormana saldırmış, fakat tekrar geri kaçmışlardır. Köpeklerden biri, yüzü parçalanmış, kan içinde kalmıştı. B. İbrahim, köpeklerin kaçtıklarını görünce, köylülerin ekseriya o havalide gördüklerini söyledikleri kaplanın orman içinde bulunduğuna hükmetmiş, çobanına:

— Sen de bana yardım et, şu canavarı tepeliyeyim, demiştir. Fakat çoban, bu teklife red cevabı vermiş:

— Ben sürüyü uzaklaştırayım, belki hücum eder, demiştir. B. İbrahim Kaplan, çiftesine biri kurşun, diğeri saçma dolu iki fişek sürdükten sonra eli tetikte ormana doğru ihtiyatla ilerlemeğe başlamıştır. Bir taraftan da köpekleri (kış, kış!) diyerek canavara hücuma teşvik etmiş, dört köpek, birden ormana saldırmıştır. B. İbrahim, yan taraftan ormana dalmış, bir müddet ilerledikten sonra, kaplanın, kendisine doğru hücum etmekte olduğunu görmüş, tüfeğini ateşlemiştir. Kaplan, kurşunu yemiş, fakat yaralı olarak ormana kaçmıştır. Kaplanın kaçtığı yerde kan izleri görülmüştür. Bu kan izlerini takib eden B. İbrahim, kaplanın, ormanın en kesif yerinde, bir ağaç dibinde yattığını görmüştür. Kaplan, B. İbrahimi görünce, ayağa kalkmış, hücum etmek istemiş, fakat yaralı olduğundan, bir müddet sonra, yere yıkılmıştır. B. İbrahim, kaplanın yanına yaklaşmış, ikinci kurşunu atmış, kaplanı öldürmüştür.

Kaplanın boyu bir metre, kuyruğu da bir metre olduğu halde, kaplan, bir sırığa bağlanarak köye getirilmiştir. Köylüler, kaplanı görmek için akın akın gelmişlerdir.

B. İbrahim Kaplan, kaplanı vurduğu vakit orada köpeklere saldıran kaplanla karşı karşıya gelmiştir. Hayvanın kıpkızıl gözleri, çok güzel bir başı vardı. Dişlerini göstererek haykırıyor, köpeklerin üzerine atılıyordu.

Köpekler, yırtıcı canavardan korkuyor, geri kaçıyor, fakat sahiblerinin bir ağaç arkasında siper aldığını görerek tekrar hamle yapıyorlardı.

Vakanın alt tarafını B. İbrahim Kaplan şöyle anlatıyor:

— Köpeklerle kaplan arasındaki mücadeleyi seyrederken tüfeğimi nişan aldım, kaplanı bir kurşunda yere sermek için müsaid bir vaziyete düşmesini bekledim. Nihayet üzerine atılan köpeklere pençesile hücum ettikten sonra başını yere eğerek bir an durdu. Tam fırsattı. Kurşunu başına ateş ettim. Yırtıcı mahlûk, bütün ormanı titreten bir çığlık kopardı. İki ön ayağı üzerine çöktü. Çığlıklar basarak ormanın derinliklerine doğru giderken ikinci kurşunu sıkıp sıkmamakta tereddüde düştüm, o vakit belki yarası hafiftir, üzerime atılır, beni parçalar diye düşündüm. Kaplan, ormanın derinliklerinde feryad ediyor, inliyordu. Büyük bir sıpa büyüklüğünde olan erkek kaplanı bu feryadlara yetişmesi vaziyetimi büyük bir tehlikeye düşürebilirdi. Köpekleri alarak derhal köye döndüm. O gece gözüme uyku girmedi, büyük bir heyecan içinde sabahı bekledim. Sabahleyin erkenden yanıma iki silâhlı arkadaş ve iki de köpek alarak ormana gittim.

Silâhlar ellerimizde olduğu halde ormana daldık. Köpekler bizden evvel ilerliyorlardı. Kan izlerini takib ederek sık ağaçlı ormanda güçlükle yol aldık, birden iri ve yırtıcı hayvan karşımıza çıktı. Bizden evvel ilerliyen iki köpek, onun cesedi üzerine çıkmış, kuyruklarını sallıyor, tatlı tatlı havlıyorlardı. Orada kaplanın yuvasını da bulduk. Ormanda geniş bir yeri, çok güzel, yumuşak otlarla yuva haline getirmişti.

Erkek kaplanın ansızın çıkıp gelmesi ihtimali hepimize heyecan veriyordu. Bir arkadaşı gözcü koyarak etrafında parçaladığı bir çok koyun ve sair hayvanların kemikleri bulunan yuvadan kaplanı bir sırığa bağladığımız iple köye naklettik. Kurşun boğazının bir tarafından girmiş, diğer tarafından çıkmış, onu telef etmişti.

Yuvada bir gün evvel sürüden kaptığı benim koyun da parçalanmış halde duruyordu. Zavallı koyunlar, melâike gibi hayvanlardır. En iztırablı anlarında bile seslerini çıkarmazlar. Halbuki keçiler, çok gürültücü mahlûklardır. Ben eminim ki, gerek sürüden kaptığı, gerek yuvasına götürüp parçaladığı zaman bu masum hayvan, sesini bile çıkarmamıştır.

Şimdi kaplanı İzmire getirdim, bakalım kaça satacağım.

AKŞAM-SPOR

Maltepe Lisesi futbol şampiyonu oldu

Deniz, Bursaya 2 - 1; Maltepe Kuleliye 2 - 0 galib geldiler

Askerî liseler şampiyonluğunu kazanan Maltepe takımı

Askerî liseler arasında tertip edilen futbol şampiyonluğu maçlarına Şeref stadında talebelerden mürekkep bir kalabalık önünde devam edilmiş ve Deniz lisesi ile Bursa, Kuleli ile Maltepe takımları karşılaşmışlardır.

Günün ilk maçını saat 11 de Şazi Tezcanın hakemliği altında Bursa ile Deniz lise ve harbiyesi yaptı. Her iki takım bu müsabakaya fazla ehemmiyet verdiklerinden en kuvvetli kadrolarını çıkarmışlar ve şu şekilde dizilmişlerdi:

Deniz lisesi ve harbiyesi: Tarık - İbrahim, Sadi - Vahit, Rasim, Eftal - Evcet, Nuri, Arif, Muzaffer, Ekrem.

Bursa lisesi: Remzi - Fehmi, Mahir - Melih, Raif, Sabri - Necdet, Sabahaddin, Sadeddin, Salâhaddin, Necmi.

Oyuna Bursanın hücumile başlandı. Enerjik oynayan Denizliler ilk dakikalardan itibaren üstünlüğü kurmağa ve Bursa kalesini tehdid etmeğe başladılar. 8 inci dakikada demarke vaziyette topu yakalıyan sol açıkları Ekrem vasıtasile birinci gollerini kolaylıkla yapmağa muvaffak oldular. Bu gol Bursalıları harekete getirdi. Yavaş yavaş açılarak oyunu mütevazin bir şekle soktular. ve 27 nci dakikada yaptıkları serî bir akında topu geri çevirmek istiyen Deniz müdafilerinden Vahitin kendi kalesine yaptığı golle berabere vaziyete girdiler. İlk devre her iki takımın birer sayısı ile beraberlikle neticelendi.

İkinci devreye büyük bir azımla başlayan Deniz takımı tekrar hâkimiyeti aldı. Tamamen Bursa kelesi önünde geçen bu devre esnasında kazandıkları bir penaltıyı kaçıran Deniz futbolcuları son dakikalarda sağ açıkları Ecvetin sıkı bir şütile galibiyet golünü yaptılar ve maç 2 - 1 Bursanın mağlûbiyetile nihayetlendi.

KULELİ - MALTEPE

Günün ikinci ve en mühim karşılaşması Kuleli ile Maltepe arasında yapıldı. Eskidenberi futbol maçlarında birbirine en fazla rakib olarak temayüz eden bu iki takımın bu karşılaşması da her zaman olduğu gibi şampiyonu tayin edecek olan final maçı idi.

Her sene ayni iki takım yani Kuleli ile Maltepe şampiyonluğu aralarında paylaşırlar ve final maçı daima bu iki lise arasında oynanır. Bu karşılaşmaların neticesi de haftalarca mekteplerin yegâne mevzuunu teşkil eder.

Taraftarlarının büyük tezahüratı arasında sahaya çıkan takımlar şu şekilde dizildiler:

Kuleli: Rahmi - Faruk, Nahit - Yaşar, Abdi, Suphi - Muzaffer, Şefik, Nadi, Bürhan, Ali.

Maltepe: Rifat - Münir, Kâmran - Ulvi, Ferda, Salâhaddin - Necati, Muzaffer, Ali, Bedri, Kemal.

Şazi Tezcanın idare ettiği maça Maltepenin soldan yaptığı serî bir hücumla başlandı. Dakikalar ilerledikçe Kulelinin Maltepeye nazaran daha atak oynadığı ve yavaş yavaş hafif bir üstünlük temin ettiği görülüyordu. Aralarında güzel anlaşma yapan Kuleli muhacimlerinin bilhassa sol taraftan yaptığı hücumlar Maltepe kalesi için heran tehlike yaratıyordu. Fakat çok genç olan muhacimler müteaddid kereler kaleci ile karşı karşıya kaldıkları halde tecrübesizlikleri yüzünden netice alamıyorlardı. İlk devre her iki takımın didinmeleri altında golsüz olarak berebere neticelendi.

İkinci devreye Maltepe büyük bir gayretle başladı. İlk devrede çok fazla çalışan Kuleli oyuncularında yorgunluktan mütevellit bir durgunluk göze çarpıyordu. Bundan istifade etmesini bilen Maltepe derhal oyun üzerinde hâkim vaziyete geçti ve 8 inci dakikada sağ açıklarının avut çizgisine kadar götürerek geriye ortaladığı topu merkez muhacimleri Ali nefis bir şütle kaleye sokarak takımının galibiyetini taraftarlarına müjdeledi.

Bu sayı Kuleliler üzerinde büyük bir tesir yaptı. Oyunlarını bozarak gelişi güzel oynamağa başladılar. Fırsatlardan zamanında istifade etmesini bilen Maltepenin tazyiki fazlalaştı. 21 inci dakikada yine sağ açıkları Kemalin avut çigisine kadar götürerek geriye ortaladığı topu sağ içleri Bedri sıkı bir şütle kaleye gönderdi. Kuleli kalecisi bu topu ayakla karşılamak istedi ve top bacakları arasından kaleye girdi.

Oyunun bundan sonrası büyük bir didinme arasında cereyan etti ve netice değişmeden Maltepenin 2 - 0 galebesile ve askerî liseler futbol şampiyonu olmasile nihayetlendi.

Kuleli, Bursa ve Deniz liseleri takımlarının puanları müsavi olduğundan şampiyonanın ikinci ve üçüncüsünü tayin etmek için aralarında birer maç yapacaklardır.

Maltepelileri kazandıkları şampiyonluktan dolayı tebrik ederiz.

Deniz ve Bursa liseleri maçtan evvel bir arada

Yunan - Romanya millî maçının tafsilâtı

Rumenlerin 4 golünü de merkez muhacimleri yaptı

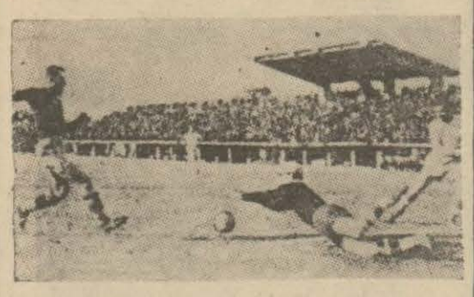

Rumen merkez muhacimi Yunan kalesi önünde

Şehrimizdeki yaptığı maçlardan sonra Yunanistana giden Romanya futbolcularının yortu tatilinde Yunan millî takımile yaptığı müsabakayı 4 - 0 kazandığını evvelisi gün telgraf havadisi olarak bildirmiştik. Bu karşılaşma hakkında son gelen Yunan gazetelerinden aldığımız tafsilât şudur:

On bini aşan büyük bir kalabalığın doldurduğu Panatinaikos stadında cereyan eden bu maça Yunan takımı Atina, Pire ve Selânik klüplerinin oyuncularından teşkil edilen bir kadro ile ve şu şekilde çıkmıştır.

Rimbas - Gasbaris, Papadopulos-Kundilis, Helmis, Remindus - Miakis, Marupulos, Vikelidis, Simyonidis, Çuçuz.

Oyun baştan aşağı Rumen takımının hâkimiyeti altında geçmiştir. Yunanlılara nazaran daha cüsseli ve boylu olan Rumenler havadan oynamışlar ve fazla muvaffak oldukları bu oyun tarzını Yunanlılara kabul ettirmişlerdir.

Yunan oyuncularında son günlerde yaptıkları fazla maçlardan mütevellit bezginlik ve bir nevi isteksizlik göze çarpmıştır.

İlk devreyi 1 - 0 bitiren Rumenler ikinci devrede tazyiklerini fazlalaştırmışlar ve üstüste üç gol daha çıkarmışlardır. Dört golü de İstanbulun çok iyi tanıdığı Rumenlerin meşhur merkez muhacimi Beratki yalnız başına yapmıştır.

Yunan takımının teskil tarzının yanlışlığı yüzünden tek seçici B. Kamburupolos gazetelerin hücumuna maruz kalmıştır. Yunan takımında yalnız sol açık muvaffak olmuştur.

Bükreş muhteliti 3 Atina muhteliti 2

Rumen takımı, Atinada ikinci maçını da kazandı

Atina 9 — Şehrimizde bulunan Rumen muhtelit takımı dün de ikinci maçını Panatinaikos stadında binlerce seyirci önünde Atina muhtelitine karşı oynamış ve bunda da 3 - 2 galip gelmiştir.

Hakem vazifesini Yunanlılardan B. Cici yapmıştır. Yunanlılar, bu ikinci maçta, ilk maçtan daha iyi ve verimli bir şekilde oynamışlardır. İlk devrede Rumenler iki gol yapmışlar ve Yunanlılardan da iki gol yemişlerdir. Yunanlılar ikinci devrede galibiyeti kazanmak için canla başla oynamışlar ise de muvaffak olamamışlar ve bir gol daha yiyerek 3 - 2 mağlûp olmuşlardır.

Rumen takımı ,son maçını perşembe günü Pire muhtelitine karşı oynıyacaktır.

Türkiyede ilkmektep tesisinin yüzüncü yıldönümü

Türkiyede (Tanzimatı hayriye) nin ilânından sonra ilk rüştiye mektepleri (İlkmekteb) tesisinin yüzüncü yıldönümü münasebetile bazı muallimler maarif müdürlüğüne müracaat ederek bu yıldönümünün tesid edilmesini istemişlerdir. Maarif müdürlüğü, muallimlerin bu taleplerini Vekâlete bildirmiştir. Vekâletten gelecek cevaba göre hareket edilecektir.

SARAY ve BABIALİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM —Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur

Tefrika No. 265

Abdülmecid cücelerinden birinin saf aşkı ve padişaha itirafı

Suikasdcılar kendilerine (martyr)ler ünvanını veriyorlar. (Mektup sahibi bu tabiri şüheda diye tercüme ediyor.) Serasker kapısında istintak devam ediyor. Âli paşa, Şeyhislâm, iki reis...

Mevkuflar Kulelide bulunduruluyor. Şimdiye kadar bilinen 62 kişi tevkif edilmiştir.

Suikasd şefleri cüretkârane cevaplar veriyorlar.

Zatı şahane pek müteessir görünüyor; cumartesi ve pazar günleri çıktı.

Bazı Leh ve Macar mülteciler de suikasdcılar arasındadır.

Mabeyinci Mehmed efendinin de tevkif edildiğinden bahsolunuyor. Padişaha meşum haberi Âli paşa verdi. Daha ziyade tafsilât için Presse d'orient'ı görünüz.

Zatı şahane (bir kelime okunamadı) ne karar verecek?

Dostlarımız için korkuyorum...

Muhafızların miktarı iki kat arttırıldı.

Avrupa haberleri de iyi değil. Monitörü görünüz.

Dokalıklar meselesinde İtalya işleri karışıyor. Bir kongreden büyük birşey umulmuyor.

Fransa ile İngiltere arasında münasebetler soğuk.

Gazeteler arasında Ende Pandansta 3 eylûl tarihli mektubu görünüz.

Burada Çerkes muhacirlerin mevcudiyeti zihinleri tahdiş ediyor.

Belediye ve gâvurlar tarafından imzalanmış eshamı cedid suikasdcıların şikâyetlerini celbeden sebeplerden idi.

Kâmil bey -Mahşer Midillisi, teşrifatçı- endişe içindedir.

(Mektup sahibi burada Kâmil beyin fransızca söyleyiş tarzını taklid ederek onunla eğleniyor.)

Nasıl derler ... Barozzi be!... Kon... Kon... Kondan başlıyor... Ha... Konspiretien (conspiration) demek istiyor)

Geçen pazar günü Kâmil bey (Kalender)de başında daha büyük ve daha alaturka bir serpuş taşıyordu. Korkuyor.

Halil bey Büyükdere rıhtımında Sarıyer Türklerinin geçtiğini gördükçe Kurandan ayetler okuyor.

Franko kendisine (Kâtip efendi) diye hitap etmememiz için bize ricalarda bulunuyor.

Müsteşar da namazları ve nefes aldıkça of... Ofları arttırdı.

İyi işler görünüz ve Allah aşkına çabuk geliniz.

Sizi bindefa kucaklarım sizin

Barozzi'niz

Bu imza sahibi kim idi? Bunu öğrenemedik.

Ancak sadrazam Âli paşa ile görüştüğünü yazdığına, Kâmil bey gibi bazı devlet ricalini iyi tanıdığı, Kabulî efendi -paşa- ile aralarında teklifsizlik derecesinde münasebet bulunduğu mektubunun ifadesinden anlaşıldığına göre pek girgin birisi olacak. Bu mektupta en ziyade üç nokta nazara şayandır:

1 — (Dostlarımız için korkuyorum.) cümlesi. Mektup sahibinin başlarına belâ gelmesinden korktuğu bu «dostlar» kimlerdi?

Böyle bir korku hissetmek için mektup sahibinin bu «dostların» vakada zimedhal olduklarını bilmesi icap etmez mi?

Barozzinin bu mektubu (numara 1) işaretini havi ise de Kabulî paşanın görebildiğim evrakı arasında Kuleli vakasından bahseden diğer bir mektup ve varakaya tesadüf edemediğim için bu iki suale cevap bulmak mümkün olmadı.

2 — Suikasdcılar arasında parolanın Abdülâziz isminin iki parçasından ibaret olması mürettiplerle sultan Azizin validesi arasında münasebet bulunduğu yolundaki rivayete ve sultan Reşadın yukarıda yazdığımız sözüne bir müeyyide gibi telâkki edilebilir.

3 — Suikasdı tertip edenlerin şeraitçı oldukları şayi olması üzerine yeni fikirli geçinenlerin kendilerine çeki, düzen vermek yani riyakârlığa meylederek, hattâ kıyafetlerini biraz değiştirerek eski fikirli görünmek zaruretini hissettikleri anlaşılıyor.

Bu tesir o kadar kuvvetlenmiş ki hıristiyan memurlardan biri bir gürültü çıkarsa bir belâya uğramamak için kendisine müslüman olduğuna zehap husule getirebilecek hitaplarda bulunulmamasını arkadaşlarından rica ediyor! Mektupta bu cihete taallûk eden fıkralar o günlerde yeni fikirlilerde medenî resaretin derecesini bize pek açık gösteriyor!

Cücenin aşkı!

Abdülmecid sarayındaki cücelerden Efendi Ahmed kadınlar arasında bir bebek gibi itibar görürdü; padişahın da en mergup bir tıflısı idi o! Ahmed pek küçük yaşında saraya alınmıştı. 1850 senesinde bıyığında, sakalında tüy bitmeğe başlamıştı. Halinde bir başkalık hisolunuyordu; giyinişinde de itinası arttığı görülüyordu. Bu hal şüpheler uyandırdı.

Harem içine salınmış bu kuzucuk kendine göre bir koç mu olmuştu?

Kadınlar nezdindeki itibarını gizli sebeplere atfetmek mi lâzım geliyordu?

Kadınlarda garip hevesler hiç eksik olmaz ya! Kimbilir!

Şu şüpheler derhal sultan Mecide aksetti.

Başka bir padişah, meselâ cedlerinden dördüncü sultan Murad, hattâ kendi babası ikinci Mahmud gibi kan döker ve hiddeti burnunda birisi olsaydı zavallı cücenin derhal «Kârı itmam» ediliverirdi.

Fakat zaten pek kıskanç tabiatlı olmıyan sultan Mecid bu haber üzerine gülmekten kendini alamadı. Olsa, olsa Ahmed bazı küçük cariyelerle biraz oynaşmış olacaktı!

En gözde cücesinin sözleri, tavırları gönlüne nasıl inşirah verir idiyse bu hali de iptida öyle hoşuna gitti! Amma sonra böyle bir söz ortaya çıkınca artık Efendi Ahmedin ayağını haremden kesmek münasip olacağını düşündü.

Hattâ haline bakmıyarak bir kabahat işlemiş ise cücenin saraydan büsbütün uzaklaştırılması da kendisine zarurî göründü.

Ancak Abdülmecid emin olmadan cücesini feda etmek istemedi. Ahmedi bizzat sorguya çekmeğe karar verdi.

Efendi Ahmed kendisinden şüphe edildiğini anlamış, büyük korkuya düşmüştü. Saraydan mı çıkarılacaktı? Bir yere mi nefyedilecekti? Sarayda işittiği eski vakalar gözlerinin önüne ölümü bile getiriyordu! Böyle sıkıntılı düşüncelere daldığı sırada padişahın çağırdığı kendisine haber verilince Efendi Ahmed sıfırı tüketti; titreye, titreye huzura çıktı ve hemen hünkârın ayaklarına kapandı; merhamet diledi.

Cücenin bu halinden Abdülmecidin merakı arttı. Acaba Ahmed tahmin ettiğinden büyük bir kabahat mı işlemişti? Sakın, kendi gözdelerinden birisi ile mercimeği fırına vermiş olmasın! Acaba cücenin ağzından ne dehşetli bir itiraf duyacaktı? Efendi Ahmed işte itiraf ediyordu:

— Evet padişahım! Benim cüretim, suçum büyük! Ben güzel Emineyi (1) seviyorum. Fakat onun benim bu sevdamdan hiç haberi yoktur. Bana acıyınız efendimiz!

Eğer beni çırak edecekseniz ona da irade buyurun; benimle beraber çıksın da evlenelim!

Sultan Mecid kahkahayı salıverdi. Hatırına neler gelmişti! Ne işitiyordu! Cücesi âşıktı!

Ahmedin Emineyi gayet saf bir aşk ile sevdiğini, kendisile istihza edeceğinden korkarak bu muhabbeti kıza açamadığını öğrendi.

Ahmed padişahın dizlerine sarılıyor, yalvarıyordu!

Abdülmecid hem gülüyor, hem zavallı cücesine acıyordu.

Fakat bu bebekle hemen üç misli boyundaki iri, yarı kız arasında sevişme nasıl olacaktı? Bunu kestiremiyordu!

(Arkası var)

(1) Saraydaki ismi ne olduğu malûm olamadığı için çırak edildikten sonraki ismile yadetmek zarurî görüldü.

Istanbul kazan, ben kepçe

Aksaraydan Topkapıya ...

Kaç yol ağzındaki karakol binasını sola aldık, yürüyoruz: Taşkasap. Semtin adı niçin, ne sebeple bu?... Oralarda dükkânı taştan bir kasap mı varmış; yoksa fakir fukaraya karşı insafsız, taş yürekli mi imiş, kim bilir?

Bir vakitler Taşkasap ve civarları kibar yatağı imiş. Bazısı yangınlardan, bazısı da cadde genişlerken kayıplara karışan ve birkaçı kalan bu konakların en tanınmışlarını yazacağım:

Solda, büyük bahçe içinde, 35 - 40 odalı berhane Mısır mollası Münib efendininki; Beylerbeyinde de koskoca yalısı.

Kavuklu Karunlardan; Mısır valisi Mehmed Ali paşaya, oğlu İbrahim paşaya ödünç para bile vermiş. Kafdağı burunlu ikinci Mahmud Beylerbeyindeki o yalıya ikbal buyurmuş ta elmaslı fincanlarla kahveler sunmuşlar, zümrütlü kupalarla şerbetler nuş ettirmişler.

Mollanın kaynatası da Hünkârın imamı ve damadile omuz öpüşenlerden. Kadıköyündeki şimendifer köprüsünü geçince hâlâ adını taşıyan mahalle, onun köşkünün ve müştemilâtının bulunduğu sahadır. Söğütlüçeşme hamamını kurduran da oğlu...

Küçük Çerkez kızlarını toplarlar, saz, oyun öğrete öğrete büyütürler, saraya cariye yetiştirirlermiş: Padişaha gözde, şehzadelere odalık.

Mollanın kâşanesinin karşı tarafındaki iki bölüklü konak Mirza Said paşanındı. Paşa, Rumelide eyalet valiliklerinde bulunmuş eski vezirlerdendir. Torunlarını, kırk beşini aşkınlar bilirler: Biri Tulca şehbenderi, 313 Yunan muharebesinin meşhur gönüllüsü, pehlivan cüsseli ve gayet yakışıklı Kadri bey; öbürü de Tombalacık Muzaffer bey.

Aslan gibi olan büyüğünü menhus verem illeti kemirip yedi: zavallı küçüğünü de 31 mart vakasında âsiler şehid ettiler.

Yolumuza devam edelim:

Solda Bağdadlı'nın denilen konak zannedersem hâlâ da duruyor. Burayı hiç unutamam:

Çocukluğumda, gene bir gün bizimkilerle yola revan olduk. Büyük babamın amcazalerinden Beykozlu Sadık beyin oğlu evleniyor; oraya gidiyoruz.

Antrparantez, merhum Sadık beyin ne mene kişi olduğunu da söyliyeyim: Öyle Zaloğlu misallerden ki gençliğinde, Kefeli köyünde en azılı bir ayı ile güreşip tepetaklak mı etmemiş? Bir bıçak vuruşta en battal kılıç balığını ikiye mi biçmemiş, çeki taşlarını bohça gibi mi havalamamı?...

Uzatmıyalım, Bağdadlının konağındaki düğüne gittik. Tam içeri girdik, bir Ööröö!... Denizli horozu...

(Aman boğmacalı var!) diye beni derhal kapıdışarı edip arabada oturttular; çok durmadan dönüp geldiler. Hafta geçti, geçmedi. Zırt zırt gelip bize post serenlerden, o düğüne de berabr gidenlerden ellilik Zilhanım çırpına çırpına ötmeğe başlamaz mı? Boğmacayı kapmamış mı?...

Hemen evine yollandı. Yattığı, dolaştığı, öksürdüğü odalar tekrar tekrak dezenfekte edildi. Mikrop kaldıysa diye, haftalarca üzüntü de cabası...

Taşkasap sakinlerinden birkaç zat daha ilâve edeceğim: Makamı seraskerî reisi tarihnüvis Giridli Muhtar efendi, Hassa birinci liva kumandanı üç kerimeli Emin paşa, Mektebi harbiye muallimlerinden Nusret paşa zade Nasır ve Rusçuklu Şevki bey bacanaklar' (İlki birinci feriklikle ikinci ordu kumandanlığına, ikincisi de Taksimi arazi hocalığında livalığa kadar çıkmıştır.

Tevekkül hamamı meşhursa da hamamcısı Ziba hanım daha meşhurdu. Habeş denilecek kadar esmer, kupkuru orta yaşlı; gel gelelim şirin mi şirin, çevik mi çevik, neşeli mi neşeli. Civanlara zort çıkaranlardan, çengilere peştimal kuşatanlardandı.

Gözümün önüne getiriyorum, Jozefin Beker'den ayırdedemiyorum. Velime, sünnet cemiyetlerinin hepsine mutlaka çağırılır, teşrifatçılık ve soygunluk eder, yani davetlileri karşılayıp feracelerini ve çarşaflarını soyar, zilleri takıp bir oynardı ki...

Yüksekkaldırımdayız. Sağ bayırın aşağısı Yeniçerilerin mekânı Etmeydanıdır. (Vakai Hayriye) de topçu yüzbaşısı Kara Cehennem İbrahim ağanın toplardan gülle, yağlı paçavra yağdırarak alt üst ettiği kışlanın bulunduğu mahal.

Cadde boyunda, az ötede esbak Maliye Nazırlarından ve Rüsumat eminlerinden Nazif paşanın konağı vardı; Yalısı da Vaniköyünde. Merhum, dördüncü Mehmedin Şeyhi sultanîsi, Vanlılığından ötürü Vanî denilen efendinin ahfadındanmış. Dedesinin Vaniköyü dururken, Revan kalesi dizdarı Emirgün oğlunun Emirgânında oturacak değil a...

Artık sağımız, solumu büsbütün yangın yeri. Sekiz bin şu kadar yüz bap haneyi süpürerek rekoru kıran Fatih - Altımermer yangını 12 haziran 1917 de veryansın etmişti. 23 temmuz 1911 deki Aksaray yangını 300 ev kavurup ikinciliği, 26 ağustos 1908 deki Çırçır yangını da 1500 çatının dumanını savurup üçüncülüğü almıştır.

Çapa denilince ilk akla gelen oradaki Derviş paşa konağıydı. Paşa, Lofçalı ve alaydan yetişme. Kırım muharebesinde miralaymış. Sonra liva, ferik olmuş; Abdülâziz, tahta çıkışının senesinde müşir etmiş. Valilikleri, Erkânıharbiye reisliği, Seraskerliği var... Rumeli fevkalâde kumandanı ve müşirlerin en kıdemlisi iken 1896 de ölmüştür.

Sultan Azizin hal'i sıralarında Serasker Hüseyin Avni paşa en ziyade ondan çekinirmiş. (Bu işte başımıza bir çorap örebilecek varsa ancak odur) diyerek hal' gecesi konağını gizlice abluka da ettirmiş. Bereket versin, yok...

Koskadaki Darülmuallimat en önce o konağa nakletmişti. (Kız Muallim mektebi) olarak karşısındaki yeni yapıya göçetti. Köhne bina da yıktırılıp yerine kâgir çıkıldı ki şimdi (Selçuk Hatun Sanat mektebi) dir; çok kıymetli müdürü de Asım Tevfik kardeşimizdir.

Evvelce orada bulunan (Daülkelp) müessesesine, bir köpek yavrusu yüzünden, çoluk çocuk yedi kişi 15 gün taşınıp iğne yemiş, akla karayı seçmiştik.

İlerideki Gureba hastanesine Valide kelimesinin katılması, Abdülmecidin annesi Bezmiâlem kadının hayratlığından bakıye kalışıdır. Şimdiki mükemmel, modern halile eskisi arasında dağlar var. (Hastane köşelerinde sürünmek) tabiri, onun gurebayı müsliminliği zamanından kalma olacak.

Yakınındaki Hastane çayırında enseli kelleli, kollu bilekli gençler, bilhassa Haddehaneliler, Tophaneliler, Zeytinburunlular güreşirler, koç döğüştürme meraklıları da en ziyade orada karşılaşırlardı. Bir zamanlar salaş bir tiyatrosu da varmış.

Ötesi Şehremini, sonra da Topkapı... Topkapıya varmadan, sur boyunca sağa sapalım. Beş dakika yürü, Sulukule.

İşi gücü olmıyanlar, mirasyedi taslakları ikide bir orayı boylarlar, etrafı alan sırnaşıklara çeyreği atarlardı:

— Haydi bakalım, kavga edeceksiniz amma adamakıllı olacak!...

Çingene karıları parayı evirip çevirip çeyrek olduğunu görünce, kolu bele dayar dayamaz, yavaştan yavaşa girişirlerdi: Evvelâ (ben güzelim, sen çirkin; benim kocam genç, seninki kart) kabilinden nisbetler... Yarışa gitgide maniler, türküler karışır, tefler, dömbelekler de katışırdı...

Artık maraza kıvamını alır, göğüsler bağırlar açılıp, etekler yukarı çekilip:

— A be Pembe, Nayile, Ceylân karılar sizde böyleleri var mı?... - diye entariler, çamaşirlar, donlar gösterilir, coşuldukça coşulurdu.

Yatak yorganlar, kıtıklar, tencereler, mangallar, hülâsa bütün ev eşyası kapı önlerine yayılmış; taraftarlar da cumburcamaat üşüşmüş; bir kıyamettir gidiyor...

Karşılıklı kirizler atılıyor; göbekler kıvrılıyor; pencerelerdeki koca karılar bile uyarak, (Aman aman aman da leçço) makamile âvazda:

— Karısına, kocasına da leçço... Yavruları, enikleri de piço!...

Bir çeyrek daya attın mı, erkekleri de zurnalar, çifte nâralar, zilli maşalarla arada...

Asıl çıngarı şimdi seyret. Feryadlarla, yaygaralarla saç saça, baş başa gelmeler; alt alta, üst üste yuvarlanmalar; biribirlerine burum burum çimdikler; kaba etlere hart hart ısırıklar... Lâf değil, sahiden kıyasıya...

Semt, Lonca ile pek yarışamazsa da gene de namlı. Zurnazenler, nârazenler yetiştirmiştir. 40 yıl evvelin Yakomisi, Şişman Ahmedi çoktan göçtüler. Arab Mehmed, Üsküdarlı ve Selâmsızlı idi; fakat hâlâ piyasada olan, ince saz fasıllarını bile erbapça idare eden Zornacı Emin, Çakır İbrahim buralıdır.

Topkapının eski ismi (Aya Romano) kapısı imiş. İstanbulun muhasarası günlerinde Fatihin çadırı ve karargâhı buranın tam karşısına raslarmış.

Oraya Topkapı denilmesinin sebebi de mahud Macarlı Ürbenin bir mil mesafeye 600 kiloluk taş gülleler atan azman topunun, kale duvarlarının bu kısmını dövmesi...

Topkapıdan çıkıp kırlıkta biraz sağa gidince Bayrampaşa deresine gelinir... Buraya nam bırakmış olan o kişi, dördüncü Muradın eniştesi, sadrazamı ve şair Nef'iyi boğduran mayasız olacak galiba...

Dere boyundaki Kavasın bağı, etrafındaki çayırlar, İstanbulun sayılı mesire yerlerindenmiş. Halk, baharları ve yazları, dolmalarla, helvalarla gidip akşamı ederler, şen ve şatır dönerlerbiş.

Envai çeşit satıcılardan maada ayıcılar, maymuncular, iskemle kuklacıları, hokkabazlar, ince sazlar hep orada. Bir tarafta da halat üstünde zıpzıp zıplıyan, koç kurban eden, mangalda cazır cazır pirzola pişirip şapur şupur yiyen ip cambazları...

Eyüplü Kavuklu Hamdi orta oyununa il kdefa Kavasın bağında çıkmış. Zennelerini bıçkınlar sahici kadın zannederek kargatulumba etmişler de, bıyıklarını, sakallarını görünce bırakmışlar; bir temiz de pataklamışlar...

Sonraları o havaliye Arnavudlar doldu: Bağcılar, bahçıvanlar ve yanaşmaları... Bayrampaşa kelimesi de Arnavud taklidi yapan meddahların, Karagözcülerin dil peresengi oldu. Enginarın en göbeklileri hâlâ (Bayrampaşanın!) diye satılıyor...

Sermed Muhtar Alus

Toprak mahsulleri ofisi umum müdürü ve muavini tetkik seyahatine çıkıyorlar

Toprak mahsulleri ofisi umum müdürü B. Hamza Osman ile umum müdür muavini B. Şakir Ankaraya gitmişlerdir. Umum müdürle muavini ofisin merkez teşkilâtında bir müddet meşgul olduktan sonra iki aylık bir tedkik seyahatine çıkacak, Anadolunun muhtelif yerlerini gezeceklerdir.

B. Hamza Osmanla B. Şakir bu arada köylü ile de temas edecek, derdlerini, dileklerini dinliyeceklerdir. İki aylık seyahat sonunda, tedkiklerden elde edilecek neticeye göre icab eden tedbirler alınacaktır.

DOYÇE ORIENTBANK
Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin
Türkiyede Şubeleri:
İstanbul (Galata ve İstanbul)
Depo: Tütün Gümrük
İzmir
Her türlü banka muamelâtı

Bir evlenme tellalına göre...

Erkekler sarışın kadınları tercih ediyorlar

Kadınlara gelince, en ziyade para kazanması muhtemel olan tüccarları istiyorlarmış

Son zamanlarda sosyete hayatı çok genişlemiş olmakla beraber Avrupanın birçok memleketlerinde elân evlenmek için evlenme tellâllarına müracaat edilmektedir. Bu tellâllar Fransada, hattâ Pariste bile pek çoktur. Geçen gün bir gazete muharriri Pariste en kibar evlenme tellâlı madam F.'yi ziyaret etmiştir. Muharrir bu kadınla mülâkatını şu suretle anlatıyor.

«Madam F. şehrin içeri taraflarında bir yan sokakta saraya benziyen bir evde oturuyor. Mesleği iki tarafı tanıştırmak, izdivacı hazırlamaktır. Ondan sonra evlenmek meselesini müşteriler kendi başlarına hallediyorlar.

Madam F. in bir evlenme idarehanesi yoktur. Bu nokta hakkında bilhassa dikkati celbederim. O asîl, şarmon elli yaşında bir kadındır. Müşterileri de hep asîl insanlardan mürekkeptir ve evlenmek için dahil olacakları sosyeteleri tanımadıklarından dolayı madam F.'ye müracaat ederler. Küçük bir ev dürbinile mücehhez olan bu uzun boylu madam F.'yi görenler onun yaman bir insan tanıyıcı bir psikolog olduğunu ilk nazarda anlamakta güçlük çekmezler. Tuttuğu mesleğin esas şartı da zaten bu olmak lâzım gelir.

Yanına çıktığım zaman bayan F. beni yukarıdan aşağıya bir kere süzdü. Saadetini o evde arayıp bulan bir bayanın tavsiyesile geldiğimi kendisine anlattıktan sonra dedim ki: «Madam, buraya evlenmek maksadile gelmedim. Herhalde pek zengin olan tecrübelerinizden bazılarını bana anlatmak lûtfunda bulunursanız minnettar kalacağım.»

Madam F. bu ricamı kabul ederek anlatmağa başladı. İzdivaca talip olan kadınların erkeklere nisbetle kıyas kabul etmiyecek kadar fazla olduğunu söyledi. Bunu pek tabiî buldum. Madam F. bundan sonra erkeklerin yüzde sekseninin sarışın kadınları tercih ettiklerini, kadınların ise, esmer erkekleri zannedeceksiniz amma değil, tüccar olan erkekleri aradıklarını anlattı. Evet, kadınlar bugün ne maaşlı memurdan, ne siyah saçlı esmer erkeklerden hoşlanıyorlar, en ziyade para kazanmak şansı olan tüccarları istiyorlarmış! Madam F. diyor ki: «Kadınlar erkeklerden ziyade maddî görünüyorlar. Evlenmek mevzuu bahs olunca kadınlar erkeğin ne teninin, ne saçının rengine, ne de bakışlarındaki derinliklere ehemmiyet vermiyorlar, aradıkları evsaf maddî faideler temin eden şeylerdir.

Ben tabiî bir istihbarat bürosile müştereken çalışıyorum. Müşterilerimin kendi şahısları hakkında verdikleri tafsilâtı bu büro vasıtasile tedkik ettiriyorum. İleride hayal inkisarlerine sebebiyet vermemek ve şikâyetlere maruz kalmamak için yalnız bir cihetli paralı izdivaçlara nadiren tavassut ederim. Bu gibi izdivaçların uzun müddet devam etmediği tecrübe ile sabittir. Size birşey daha söyliyeyim: Bana müracaat edip saadet arıyanlar ekseriya muayyen bir tipe talip olduklarını söylerler, halbuki sonra büsbütün başka bir tiple evlenirler. İşte insanların hakikî kıymetlerinin zahiren tayin olunamıyacağına bir delil!

Bana müracaat eden kadın müşterilerin yaşları otuz ile kırk arasındadır. Fakat altmışını geçmiş iki kadın ve yetmiş yaşında bir de erkek müşterim vardır. Bu 75 lik müşterim pek dinçtir ve hali vakti fevkalâdedir. Ne yazık ki çok müşkülpesend! Ona bir türlü muvafık bir kadın bulamıyorum. Halbuki yaşlıca kadınlardan birisini geçen gün nişanlamağa muvaffak oldum. Yakında evlenecektir.»

Ben madam F. 'in altmışını geçmiş olan kadınlar için ihtiyar değil, «yaşlıca» tabirini kullanmasına hayret etmekte iken kadın sözüne devamla dedi ki:

«İzdivaç limanına iltica etmek isteyenler ekseriya sosyete müsamerelerinde tanışırlar. Birçok yüksek sosyetelerle münasebetlerim vardır. Bazen ben de suareler tertip ederim. Evimin buna müsaid olduğunu görüyorsunuz. Biribirlerini burada ilk defa gören bir çok kimselerin bugün büyümüş çocukları vardır. Ebeveyinleri gibi onları da birkaç sene sonra evlendirmeye delâlet edeceğimi ümid ediyorum.»

Gitmek üzere ayağa kalktım. Bayan F. istifham işaretile karışık tatlı bir tebessümle yüzüme baktı. Dizinin dibinde oturan küçük köpek de «Siz de çoktanberi bekârsınız, değil mi?» mânasını ifade eden bir nazar fırlattı. Ben de, bir mukabelede bulunmuş olmak için dedim ki: «Gelecek ziyaretimde kolleksiyonunuzu ben de görmek isterim!» Kolleksiyon tabirine kızan madam F. hiddetinden nefesi tıkanmış bir hale geldi ve heyecanından köpeğini çimdikledi. Ben evden çıkarken köpek çimdiğin acısından dolayı bağrışa devam edip duruyordu.»

BULMACAMIZ

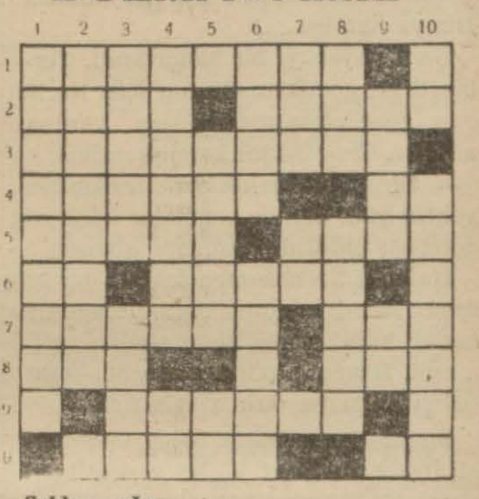

Soldan sağa:

1 — Düşkünlüğe.
2 — El ayası - Keder.
3 — İlmi heyet.
4 — Ahzederek - İle muhaffefi.
5 — Baş harfine bir kuyruk takılırsa kurdele olur - İstimdad edatı.
6 — Başına «T» gelirse ince kıl olur - cılız.
7 — Salata nevinden bir ot - Tersi kesmekten emir.
8 — Başına «M» gelirse eski bir Türk denizcisinin ismi olur - Ceylân.
9 — Meşhur İtalyan ressamı.
10 — Ormanların şahı - En saf meşrub.

Yukarıdan aşağı:

1 — Zevkle hayat geçiren.
2 — Bir işin makabli.
3 — Bir nevi ipekli kumaş - Hocanın talebesine talim ettiği.
4 — Dahili - Kırmızı.
5 — Ekmekle yenir - Nota.
6 — Derin - Bakırdan yemek tabağı.
7 — Hazin çalan düdük - Beyaz.
8 — Bir göz rengi - Hikâye.
9 — Sıçra - Bir edat.
10 — Bir âzamız - Lâyıkile.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

1 — Âkıbet, Piç, 2 — Vesayet, Ra, 3 — Arı, Emakin, 4 — Re, Aramak, 5 — Evet, Daday, 6 — Gemici, İfa, 7 — Etek, İşmar, 8 — Oda, La, 9 — Elân, En, Is, 10 — Nuh, Ense.

Yukarıdan aşağı:

1 — Avaregezen, 2 — Kerevet, Lu, 3 — Isı, Emedah, 4 — Ba, Atik, 5 — Eyer, 6 — Temadiiden, 7 — Tama, Şans, 8 — Kadim, 9 — İrikafalı, 10 — Çan, Yarasa.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Güzel kadın

Neclâ altı aydanberi kendi köşkünde çalışan hizmteçisi Ayşeye baktı, kendi kendine:

— Ne sakil kadın!.. dedi, acaba buna da çıldırasıya âşık olacak bir erkek bulunur mu?

Ayşe son derece de şişmandı. İri yarı idi. Elleri ayakları salapurya kadar büyüktü. Birer parmak kalınlığındaki kaşları burununun üzerinde birleşiyordu. Neclâ ona böyle dikkatle bakarken gene içinden:

— Maamafih erkek tabiati belli olmaz. Belki bu tiplerden hoşlanan, buna da yanıp tutuşanlar vardır.

Neclâ ince, zarif bir kadındı. Çok zayıftı. Fakat halinden pek memnundu. Daima tekrarlardı.

— Kadın, demek, incelik, zerafet demektir...

O kendisini kadınlığın bir timsali addederdi. İp ince kaşları yukarıya doğru kıvırıktı. Orta boylu idi. Ufak tefek fakat pek cazibeli bir kadındı.

Boyu bir erkekten daha uzun, fevkalâde şişman olan hizmetçisi Ayşeye kızdığı zaman:

— Dev anası!.. diye bağırırdı.

Bir gün Neclâ köşküne genç bir bahçıvan aldı. Bu kısa boylu, çelimsiz bir delikanlı idi. İsmi şerifti. Neclâ evvelâ köşküne genç bir bahçıvan almakta çok tereddüd etmişti. Çünkü kendisi yalnız yaşıyan bir kadındı. Üstelik kendinin son derece güzel olduğunu da biliyordu. Vakâ yanında çalışan bir bahçıvanın kendisine karşı uygunsuz bir harekette bulunacağını zannetmiyordu amma... Eh ne olur, ne olmaz... Dünya hali bu...

Şerif gayet iyi bir bahçıvandı. Terbiyeli bir çocuktu. Bunun için Neclâ onu, genç olmasına rağmen yanına almıştı. Genç kadın kendi kendine:

— Bir uygunsuzluk etmesine imkân yoktur ya... Ben de kendisine karşı son derecede ciddî davranırım! diyordu.

Halbuki Neclâ hoppa tabiatlı bir kadındı. Kendi kendine ciddî olmağa ne kadar karar verse gene elinden gelmezdi. Hizmetçilerine, ahçısına, eski bahçıvanlarına daima takılırdı.

Fakat Şerife karşı böyle muamele etmiyecekti. Şerif köşke yerleştikten sonra Neclâ, genç bahçıvanın son derece ciddî olduğunu memnuniyetle gördü. Bunun için artık lüzumundan fazla soğuk, ciddî davranmağa lüzum görmedi. Neclânın içi rahattı. Evde istediği gibi, genç bir erkek varmış, veya yokmuş hiç düşünmiyerek açık saçık dolaşıyordu. Hattâ bazen güneş banyosunu yapmak için köşkün arka tarafındaki balkona mayosile çıkıp uzandığı bile oluyordu.

Şerif, Neclâyı mayo ile balkonda görünce hemen o taraftan uzaklaşıyor, bahçenin öteki kısmına geçiyordu. Delikanlı, Neclâyı biraz açık saçık görse ya başını çeviriyor, yahud gözlerini başka tarafa döndürüyordu.

Neclâ bazen kendi kendine düşünürdü. Birçok erkekler onu mayo ile görmek için can atarlardı. Fakat işte genç bir adam onu bu kıyafette görünce başını başka bir tarafa çeviriyordu.

Neclâ zaman zaman kendi kendine:

— Acaba birçok erkeklerin medhettikleri güzelliğim bu basit ruhlu erkeğe hiç tesir etmiyor mu?.. diyordu. Belki de Şerif çapkınlıkla, kadın maceraları ile hiç alâkası olmıyan bir adamdı.

Fakat bir gün Neclâ gayet garip bir manzara karşısında kaldı. Köşkte, bahçenin bir köşesinde alaturka bir hamam vardı. Hamamın damında küçük küçük camlar vardı. Şerif hamamın damına çıkmış, bu camlardan birine gözlerini dayamış, içeriyi dikkatle gözetliyordu.

Neclâ kendi kendine:

— Acaba kimi gözetliyor... dedi. Sonra birdenbire aklına geldiği o esnada hamamda Neclânın «Dev anası» diye çağırdığı Ayşe yıkanıyordu.

Demek Şerif onu gözetliyordu ha... Neclâ son derecede kızmıştı. Gerek Ayşeyi gerek Şerifi kapı dışarı etmeğe karar vermişti.

Fakat ilk hırsı geçince onları yanından çıkarırsa pek adamsız kalacağını düşündü. Yeni bahçıvan, yeni hizmetçi buluncaya kadar hiç sesini çıkarmamağa karar verdi.

Artık ikisine de son derecede dikkat ediyordu.

Şerif, Ayşenin peşinden hiç ayrılmaz olmuştu. Bir akşam herkes yattıktan, ortalıkta el ayak çekildikten sonra Neclâ bahçede bir gürültü işitti. Pencerenin altında iki kişi konuşuyordu.

Genç kadın merak etti. Gürültüsüzce pencereyi açtı. Bahçede konuşanlar Şerifle Ayşe idi. Genç bahçıvan hizmetçi kadına ne diller dökmüyordu ki... Neclâ şaşkın şaşkın onları dinliyordu. Bu bahçıvan o bir buçuk parmak kalınlığındaki kaşlı o dev anaları gibi şişman iri yarı kadının nesini sevmişti?

Neclâ bir aralık Ayşenin cilveli cilveli bahçıvana:

— Doğru söyle Şerif... Ben mi güzelim? Yoksa bizim küçük hanım mı? dediğini işitti. Neclâ fena kızmıştı.

Ayşe kendisini kiminle mukayese ediyordu?

Bu aralık Şerifin sesini işitti:

— İlâhi Ayşe kendini kiminle ölçüyorsun? Bizim küçük hanım da kadın mı? Çiroz gibi birşey... Çöp kadar insan... Kadın dediğin senin gibi etli canlı olmalı... Senin şu kaşlarına bile küçük hanımı değişmem...

Hikmet Feridun Es

«Evet kardeşim, doktorun tavsiyesi üzerine her gün 3 defa dişlerimi

RADYOLİN

Diş macunile fırçalamağa başladıktan sonra diş etlerindeki iltihablarla ağzımdaki fena koku tamamen geçti. Zararlı salyalar da durduğu için midem düzeldi, iştiham açıldı. Dişlerim eski parlaklığını tekrar kazandı.

Siz de her yemekten sonra

RADYOLİN

KULLANINIZ

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinden:

Şubemizde kayıtlı olup tütün ikramiyesi almakta olan malûl subay ve eratla şehid yetimlerinin yıllık yoklamaları 20/II. Kâ./939 günü ile 20/Mart/939 günü arasında yapılacaktır.

Bu maksadla: A — Müracaat, haftanın pazartesi, salı, çarşamba ve perşembe günleri öğleden evvel olacaktır.

B — Şubeye geleceklerin, soyadları tescil edilmiş ve fotografları, hüviyet cüzdanları ile resmi senedlerini, maaş cüzdanlarını ve var ise malûliyet raporlarını birlikte getirmeleri.

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

ANKARA RADYOSU

Salı 10/1/939

TÜRKİYE SAATİLE

12,30: Müzik (sololar - Pl), 13: Saat, ajans haberleri ve meteor - Ankara, 13,10: Türk müziği (Şarkılar - Pl), 13,40 - 14: Müzik (melodiler - Pl), 18,30: Türk müziği: İncesaz: Segâh faslı: - Okuyan: Tahsin Karakuş - Çalanlar: Hakkı Derman, Eşref, Kadri, Hasan Gür, H. Tokay, 19,15: Saat, ajans haberleri, meteoroloji ve ziraat borsası (fiat), 19,25: Müzik (operet parçaları - Pl), 19,45: Konuşma (Hukuk ilmi yayma kurumu), 20: Temsil: Bir Karagöz gecesi. Tertib eden (Ekrem Reşid) İstanbul Şehir tiyatrosu sanatkârlarından Hazım Körmükçü'nün temsili, 21: Saat, esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,15: Türk müziği: Şarkı ve türküler: 1 - Lem'i - Seni arzu eder bu didem, 2 - Lem'i - Günler geçiyor, 3 - Lem'i - Ruhunda buldum, 4 - İndim yarin bahçesine - Türkü, 5 - Tazeledi tabı âlem, 6 - Rahmi bey - Bahar oldu, 7 - Ay doğdu batmadı mı? Halk türküsü, 8 - Yürü dilber - Halk türküsü, 9 - Ya kız gel ya kız - Türkü, - Okuyanlar: Semahat, Sadi, - Çalanlar: Vecihe, Reşad Erer, Ruşen Kam, Cevdet Kozan, 21,45: Konuşma (Türkiye postası), 22: Müzik (küçük orkestra): 1 - Fuji - San'ın etrafında müzik eserleri fantezi (E. T.), 2 - Hazin vals (Alois Pachernegg), 3 - Prens İgor operasından Konçakovnanın şarkısı (Borodin), 4 - Çigan sevgisi (A. Ferraris), 5 - İvanov - Serenad (A. Amadei - E. Haensch tertibi), 6 - İtalya şarkıları - potpuri (Di G. Micheli Op. 37), 23: Müzik (cazband, 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Avrupa istasyonları:

Saat 20 de

Berlin 20 plâk — Breslau 20,10 hafif muzika — Deutschl. S. 20,15 hafif muzika — Hamburg 20 salon orkestrası — Königsberg 20,15 salon muzikası — Leipzig 20 hafif muzika — Münih 20,15 gitara konseri — Stuttg. 20 plâk — Berom. 20,40 orkestra — Bükreş 20,15 konser — Helsingfors 20,45 orkestra — Hilvers. I 20,45 dans — Londra 20 salon muzikası — M. Ceneri 20 hafif muzika — Rad. Paris 20,15 piyano — Nis 20,30 konser — Varşova 20 karışık muzika.

Saat 21 de

Breslau 21,10 valsler — Deutschl. S. 21,10 büyük orkestra — Frankf. 21,10 konser — Kolonya 21,10 dans — Stuttg. 21,10 plâk — Viyana 21,10 konser — Athlone 21 orkestra — Bari 21,15 Yunanca neşriyat — Belgrad 21 Haydn konseri — Budap. 21,45 çingene çalgısı — Bükreş 21 senfon. konser — Droitviç 21 salon muzikası — Lüksemburg 21,30 hafif muzika — M. Ceneri 21 orkestra — North Reg. 21,45 orkestra — Oslo 21,05 orkestra — Rad. Paris 21 karışık muzika — Rad. Toulouse 21 dans ve muzika.

Saat 22 de

Hamburg 22,10 dans — Stuttg., Breslau, Frankf. ve Viyana 22 Haydn muzikası — Athlone 22,50 salon muzikası — Bordo 22,30-24,30 konser — Brüksel 22 Massenetnin Manon operası — Granoble, Marsilya, Paris P. T. T. 22,30 - 24,30 Bizetnin «Cemile ve inci siyadları» operası — Helsingfors 22,10 dans — Kopenhag 22 orkestra — Londra 22 solistler — Lüksemburg 22 hafif muzika — Milano 22 Verdinin «Maskeli balo» operası — Montpelleier 22,30 - 24,30 salon muzikası — Nis 22,30 - 24,30 salon muzikası — Rad. Toulouse 22,10 hafif muzika — Varşova 22 konser.

Saat 23 de

Hamburg 23 dansa devam — Königsberg ve Münih 23,35 - 1 orkestra — Stuttg. 23,35 dans — Diğer Alman istasyonları Hamburgdan naklen dans ve muzika — Belgrad 23,15 dans — Budap. 23 konser — Bükreş 23,15 Rumen orkestrası — Helsingfors 23,15 konser — Kopenhag 23,20 salon muzikası — Londra 23,30 orkestra — Lüksemburg 23 senfon. konser — Milano 23 operaya devam — Oslo 23,15 dans — Roma 23,20 konser — Varşova 23,15 dans.

Saat 24 den sonra

Alman istasyonları 1 e kadar evvelki programlarına devam — Budap. 24,20 cazband — Droitviç 24,20 Haydn muzikası — Hilvers. I 24 konser — Kopenhag 24,05 - 1,30 dans — Londra 24,25 - 1,30 dans — Rad. Paris 24,15 salon muzikası — Roma 24 dans — Rad. Toulouse 24,45 hafif muzika — Stuttg. ve Frankft. 1 - 3 gece konseri — Hamburg ve Münih 1 - 4 gece muzikası.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilkade 19 — Kasım 64

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,41	2,27	7,23	9,47	12,00	1,37
Va.	5,39	7,25	12,21	14,46	16,59	18,35

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

TURAKİNA

TARİHÎ ROMAN

Yazan: *İSKENDER F. SERTELLİ* Tefrika No. 23

Prens Vasilof, Keyük'ün ayaklarına kapandı: "Beni affediniz, Cengiz hanın âdil ve merhametli torunu!„

«Keyük, aptal bir adamdır. Onu çok çabuk avladım!»

Gece yarısı...

Kar, tipi ve inlerini bulamıyan vahşi hayvan uğultuları...

Bütün ordu uyuyor.

İri tüylü kopçallarına bürünmüş nöbetçilerin üstü başı karla örtülmüş... Soğuktan donmamak için hızlı hızlı dolaşıyorlar.

İmil irmağı donmuş.. ormanda dolaşır gibi, irmağın üstünde zıplayarak koşuşan gözcü köpekerinin havlamasına herkes alışmış.

Prens Keyükün çadırında yanan ocağın kızıl alevleri bacadan mavi dumanla karışık bir sütün halinde yükseliyor ve tipi bu alevleri bir anda dağıtıp donduruyor.

Oktayın büyük oğlu ocak başında.. yanında karısı ve zenci cariyesi. Keyük gözlerini ateşe dikmiş, karısına soruyor:

— Daha uykun gelmedi mi?

— Sizi bekliyorum..

— Ben bu gece geç yatacağım.

Zenci cariye ayakta, arkası dönük duruyor.

Moğol prensi cariyeye sesleniyor:

— Haydi, sen de yat. Beni soran olursa, hemen haber ver. Ben uyanığım.

Prens yatmadan cariye yatabilir mi?

Zenci kadın çadırın perdesini kapayıp ikinci bölmeye geçiyor.

Bu gece prnes neden uyumuyor acaba?

Zenci cariyenin kafasında kıvrılan bu istifhama kim cevab verecek?

Çadırın dış kapısında dolaşan mızraklı nöbetçilerin soğuktan üşüdükleri belli. Hızlı hızlı nefes alıyorlar ve sık sık kollarını sallıyarak, omuzlarında ağırlaşan karları yere döküyorlar.

Dışarıda yarım metreden fazla kar var.

Keyük'ün karısı yatağına girdi.

— Ben yatıyorum, dizlerim ağrıyor.. isterseniz siz de yatınız. Bugün avda yorulmuşsunuzdur! Vücudünüz ve dimağınız dinlenir.

— Yorgun değilim. Sen uyu... Uykum gelince ben de yatarım.

Keyük ateş başında, deri kaplı eski bir kitabı karıştırmakla meşgul.

★

Prens Vasilofun çadırındayız.

İki bölmeli büyük çadırın birinci bölmesinde ocak yanıyor.

Prens Vasilof uşağiyle başbaşa konuşuyor. Fakat, herkese uşağım diye tanıttığı bu adam büyük rütbeli bir Rus zabitine benziyor. Konuşması, fikirleri, düşünceleri bunu gösteriyor.

Çadırın ikinci bölmesi, birinci bölmeden çok geniş. Burada dokuz Rus askeri yatıyor. Bunlar da prensin muhafızları.

Vasilof yavaş yavaş uşağına anlatıyor:

— Oktay hanın oğlu beni çok sever. Ben ona ve onun ordusuna Rusyada çok iyilik yaptım. Gerçi bu iyiliklerimin karşılığını gördüm amma.. onun ne de olsa bana itimadı vardır. Bugün kendisile uzun boylu konuştum... Yolda çizdiğimiz plân dairesinde onu avlamağa çalıştım. Zaten Moğol prensinin en zayıf tarafı, her şeye çabuk inanmasıdır. Onun bu kusuru, bize -bugün değilse bile - yarın Rus istiklâlini kazandıracaktır. Moğollar Keyük'ün yerine bizim başımıza Sobotay'ı yahut onun gibi müthiş bir kumandanı göndermiş olsalardı, bugün Rus prensliklerinin saltanatından da eser kalmazdı. Onun gururunu okşıyarak, her istediğimizi yaptırabiliriz.

— Keyük, sözlerinize inandı mı?

— Şüphesiz inandı. O, abdal bir adamdır. Onu çok çabuk avladım... Kız kardeşimin general Şi - Ting tarafından kaçırıldığına derhal inandı. «Demek ki, insanlar yetmişinden sonra da azıyorlarmış!» dedi. Gülmemek için kendimi güç tuttum. Keyük çocuğa benzer. Ona, aklının ihata edemiyeceği bir şey söylendiği zaman şaşalar ve hemen inanır.

— Şu halde Şi - Ting son günlerini yaşıyor demektir. Keyük onu azlederse, yerine gelecek komutan kim olursa olsun, onun kadar sert, onun kadar namuslu olamaz.. ve kendisini çabuk elde ederiz.

— Şüphesiz. Şi Ting'in yerini kimse tutamaz. Bu yaman Çinliyi hele bir kere yurdumuzdan uzaklaştıralım. Ondan sonra sıra Tekinboğa'ya gelir.

— Ona da bir prenses musallat ederiz.

— Olga onu daha çabuk yola getirir. Fakat, şimdi Olgayı hatırladım da aklıma bir tehlike geldi: Çinli general şaka derken Olgadan hoşlanırsa, ne yaparız?

— Dişleri dökülmüş, beli iki büklüm olmuş bir adam artık gül koklamasını unutmuştur. Merak etmeyin! Kız kardeşiniz onun elinden kurtulmanın yollarını önceden hazırlamıştır.

— Haydi yatalım, Tavarişi! dedi, yarın gene konuşuruz. Bu gece tatlı bir uyku çekelim.

Vasilofun uşağı bir sedire uzandı. Rus prensi de yatağına girdi. Vasilofun uşağı ya bir asilzade ve yahut bir general olmasaydı prensin yanında yatamazdı. Onun da muhafızlar arasında yatması lâzımdı. Rus ananesine göre, uşağın prensle bir yerde yatması, onun da yüksek mevki sahibi bir adam olduğunu gösteriyordu.

Çadırın dışında sinen ve bütün bu konuşmaları dinliyen gözcüler, prens yatıncaya kadar beklediler.

Ve Vasilofun sesi kesilince yavaş yavaş yürüyerek kimseye görünmeden Keyük'ün çadırına döndüler.

★

Gözcüler o gece kendilerini sabırsızlıkla bekliyen Moğol prensine bütün duyduklarını anlatmışlardı.

Keyük bunları duyunca:

— Vasilof buraya boşuna gelmemiş, dedi, Şi - Ting'in zulmünden değil, adaletinden korkuyorlar. Fakat, ben onu Rusların başından ayırmıyacağım.

Keyük bu hadiseye kızacağı yerde sevinmişti. O zaten Şi - Ting'den o kadar emindi ki... Nihayet Vasilofun söylediklerinin hepsinin yalan olduğuna inanarak yatağına girip uyudu.

Moğollar işi anlayınca, Vasilofun yakasını elbette kolay kolay bırakmıyacaklardı.

Şimdi iki cambaz bir ipte oynuyor demekti. Fakat cambazlardan birinin hilesi meydana çıkmıştı.

Bakalım Rus prensi, içine düştüğü bu çıkmazdan nasıl kurtulacaktı?

***

Ağaçlarda sallanan bu kazakların suçları nedir?

Vasilof ertesi sabah çadırın kapısından başını dışarı çıkardığı zaman, ırmak boyundaki ağaçların dallarında sallanan bir çok insanlar gördü.. çekindi. Kapıda dolaşan nöbetçilerden birine sordu:

— Bu adamların suçları nedir?

Moğol nöbetçisi omuzunu silkerek cevab verdi:

— Bilmiyorum...

Asılan adamların başlarında büyük kıvırcık kalpaklar ve sırtlarında uzun tüylü kocuklar vardı.

Vasilofun uşağı:

— Bunların hepsi Kazaktır, dedi, galiba Keyük bunları Rusyadan gelirken esir almış.

Vasilof hayretinden söyliyecke söz bulamıyordu.

— Keyük, tutsaklarını asmaz.

Diye mırıldandı. Başını içeri çekti.

Vasilofun muhafızlarından biri Kazakların suçunu anlamıştı. Efendisinin yanına gelerek:

(Arkası var)

Tayyare kaçakçılığı ve sahtekârlık

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

mat kaçakçılığında kullanılmış ve bu maksatla Kanadadan tayyare siparişine teşebbüs edilmiştir.

Verilen mütemmim malûmata göre, harb silâhı imalâtında bulunan fabrikalar her altı ayda bir kontrola tâbi bulunduklarından fabrikaları kontrola memur olan devletlerdeki salâhiyettar makamlar Türkiye hesabına yapılan tayyare siparişlerinin fazlalığı üzerinde durmuşlar ve bu hususta Vaşington büyük elçimiz B. Münirden malûmat istemişlerdir. B. Münir vaziyetten Hariciye Vekâletini haberdar etmiştir. Bunun üzerine Hariciye Vekâleti de yapılan tayyare siparişleri hakkında Millî Müdafaa Vekâletinden izahat istemiş ve böyle büyük mikyasta sipariş olmadığı anlaşılınca sahtekârlık meydana çıkmış ve bu işin kimler tarafından yapıldığının tahkikine başlanmıştır.

İlk tahkikatta Ekrem Königin bu işte medhaldar bulunduğu anlaşılmış ve yine o sırada Ekrem König tarafından iğfal edilmiş olduğu anlaşılan Hariciye Vekâleti kayıd memurlarından Ruhi nezaret altına alınmış ve sonradan da tevkif edilmiştir.

Son günlerde Ekrem Königin Fransada bir otomobil kazası geçirdiği ve bu kaza sırasında hüviyetinin anlaşılarak tevkif olunduğu hakkındaki haberler de bu akşama kadar teyid edilmemiştir.

Bugün Ankarada katî olarak beyan edilen nokta bu işte iğfal edildiği anlaşılan Ruhiden başka hiç bir Türk adının resmî tahkikat dosyasında bulunmadığıdır.

Eski Dahiliye Vekili ve Parti genel sekreteri B. Şükrü Kaya ile, eski Hariciye Vekili B. Rüştü Arastan ima tarikile bahseden ve bu hâdiseden bazı mebusları da medhaldar gösteren neşriyat salâhiyetli makamlarca katî şekilde esassız telâkki edilmektedir.

Tahkikatın birinci safhasına göre vaziyet şudur:

1 — Henüz mahkemeye verilmiş hiç bir suçlu yoktur. Yalnız Ruhi mevkuftur.

2 — Ekrem Königin tevkifi hakkında muhtelif devletler nezdinde yapılan teşebbüslere hiç bir cevab alınmamıştır.

3 — Resmî tahkikat dosyasında eski hiç bir Vekil ve mebusun ismi yoktur. Vekil ve mebus ismi olmayınca da divanı âlî teşkili mevzuubahis olmamak lâzım gelir.

4 — Sahtekârlığın beynelmilel bir şebeke hesabına yapılıp yapılmadığı da henüz tesbit edilmiş değildir.

5 — Ekrem Königin tevkifi bir müddet uzadığı takdirde mevkuf Ruhinin muhakemesinin tefrik suretile ayrıca muhakemesine başlanması muhtemeldir.

∴

İstanbula tayyare gelmemiş

Bazı gazeteler tayyare kaçakçılığı ve sahtekârlık meselesinden bahsederken Ekrem Königin Amerikadan güya hükûmetimiz namına satın aldığı tayyarelerden bir kısmının yanlışlıkla İstanbul gümrüklerine geldiğini yazmışlardı. Dün bu hususta tahkikat yaptık ve İstanbul gümrüklerine bu tarzda tayyare gelmediğini öğrendik.

Gümrük idaresinde tayyare meselesi üzerinde hiç bir tahkik ve tedkik de yapılmamıştır. Kaçakçılığın Kanadadan alınan tayyareleri Türkiyeye sokmadan İspanyaya satmak suretile yapıldığı anlaşılmaktadır.

İfadeleri alınan üç avukat

Ekrem Königin Pariste bulunduğu sırada İstanbul barosuna mensup bazı avukatlarla temas ederek meydana çıkan tayyare sahtekârlığı etrafında malûmat istediği anlaşılması üzerine Ankara müddeiumumîliği bu zevatın şahid olarak dinlenmelerine lüzum görmüş ve buraya istinabe evrakı göndermiştir. İstinabe evrakı doğrudan doğruya birinci sorgu hâkimliğine gelmiştir. O zaman sorgu hâkimi olan B. Ruhi bu talimat mucibince İstanbulda üç avukatın malûmatlarına müracaat etmiş ve evrak Ankaraya gönderilmiştir.

Usulen bu gibi istinabelerde, ifadeyi alan hâkim evrakın sadece numarasını kaydederek aid olduğu makama gönderdiği cihetle bundan altı ay kadar evvel İstanbul birinci sorgu hâkimliğinde ifadeleri alınan bu zevatın isimleri mahfuz değildir.

Ekrem König kimdir?

Tayyare kaçakçılığı ve sahtekârlık münasebetile ismi geçen Ekrem König merhum Hamdi (paşa) nın oğludur. Amcası, damad Feridin nazırlarından Süleyman Şefik (paşa) dır. Muntazam tahsili yoktur. Ailesi kendisini tahsil için Almanyaya göndermişti. Fakat burada esaslı surette tahsile devam etmemiş, yalnız almanca öğrenmiştir.

Ekrem König harpten sonra ticarete atılmıştır. Bir müddet işleri yolunda gitmiş, fakat sonra zarar gördüğünden ticaretten çekilmiştir. Ondan sonra bir müddet Alman Luft Hansa şirketi mümessiliğinde bulunmuştur. Kendisinin iki karısı, iki de çocuğu vardı. Karılarından biri üç dört sene evvel kazara lizol içerek ölmüştür. Diğer karısından da ayrılmıştır.

Dolandırıcılık rivayeti

Dün bir gazete Ekrem Königin bazı kimseleri dolandırdığını, bunlar arasında müteahhid B. Fuat Babanın da bulunduğunu yazıyordu. B. Fuat Babana müracaat ettik. Bize şu sözleri söyledi:

« — İki buçuk sene evvel Ekrem König bana müracaat ederek Şişlide bir arsası olduğunu ve bunu satmak istediğini söyledi. Görüştük ve kendisine bir miktar para verdim. Fakat arsanın ferağ muamelesi yapılmadı. Mesele bundan ibarettir.»

Haber aldığımıza göre Ekrem Königin arsası Nişantaşında Emlâk caddesindedir.

Kaçakçı şebekesi

Söylendiğine göre, Ekrem König merkezi Pariste bulunan beynelmilel bir silâh kaçakçılığı şebekesine dahildi. Bir müddet evvel Parise gitmiş, muharip devletlere muhtelif vasıtalarla silâh kaçıran şebekenin mühim elemanlarından Pol Jilon isimli bir Fransızla tanıştıktan sonra teşkilâta girmiştir. Şebeke, Ekrem Königden Amerika tayyare fabrikalarına Türkiye hesabına tayyare almak istiyen bir Türk komisyoncusu olarak tanıtılmak suretile istifadeyi düşünmekte idi.

Nitekim Ekrem König Türkiye hesabına hareket eden bir komisyoncu gibi görünerek fabrikaları aldatmaya muvaffak olmuş, ve bu muvaffakıyetinden dolayı kaçakçı şebekeden bir senede 500 bin lira almıştır.

Frankonun mümessili ne diyor?

Dün şifahî malûmat almak üzere Frankonun Türkiye mümessilliğine giden gazetecilere şunlar söylenmiştir:

«Geçen yaz mayıs ayı içinde Burgos hükûmetinin Amerikadaki ajanları oradaki büyük tayyare fabrikalarından birine Türkiye namına büyük bir sipariş verildiğini ve bazı noktalardan şüphelenmiş olduklarını bildirmişlerdir.

Bu sırada Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Aras Türkiyede olmadığı için kâtibi umumî Numan Menemencioğlu vaziyetle derhal alâkadar olmuş ve Millî Müdafaa Vekâletile temas edildikten sonra Frankonun mümessiline Türkye hükûmetinin böyle bir siparişten katiyen haberdar olmadığı bildirilmiştir. Franko hükûmeti de tayyarelerin Hükûmetçilere teslimine mâni olmak üzere lâzımgelen tedbirleri almıştır.»

TRAMVAYLAR

(Baş tarafı 8 inci sahifede)

otobüs nakletmek mümkündür. Otobüs mikdarı çok olursa istediğimiz noktadan, istediğimiz zaman bir çok yolcuyu kısa bir zamanda taşıyabiliriz.

Taksim meydanında merasim olduğu zaman tramvayları Tarlabaşından geçirmemize imkân yoktur. Fakat böyle günlerde otobüsleri istediğimiz yoldan geçirebiliriz.

Otobüsün bizim memleket için şimdiki halde başlıca kusuru belki, benzinle veya mazotla işlemesidir. Havagazı ile işletme bu kusuru da ortadan kaldıracaktır.

∴

Her tarafta tramvaylar yerlerini telsiz tramvaylara ve otobüse terketmeğe başladığı bir devirde Anadolu yakası tramvaylarının satın alınma ve tevsiine akıl erdirilemez. İstabulda son senelerde yapılan en büyük hata, belki Üsküdar tramvaylarını Evkaftan satın almak ve bu yetişmiyormuş gibi zararı telâfi etmek kaygusile hattı Bostancıya kadar uzatmak olmuştur.

Selâmi çeşmeden başlıyan asfalt yolun bugünkü tramvaylı hali acıklı ve tehlikelidir. Kadıköyün, Modanın darsokakları arasında talika arabalarının arkasında emekliyen çançanı ile halkın sükûnunu bozan tramvaylara yazıktır. Modanın tenha sokaklarından tramvay geçirebilmek için herkesi (tek istikamet) nizamlarına tâbi tutmak ve neticeten nisbeten daha fen yollardan geçirmeğe mecbur etmek tramvaya verilen fuzulî ve haksız bir imtiyazdır.

Üsküdar ve civarı arazisinin yokuşlu ve çok ârızalı olması; Kadıköy sokaklarının da çok dar ve gayri muntazam bulunması esasen tramvay döşemeğe müsaid değildirler.

Tramvaycılığın ve şehirciliğin bu en âdi esaslarından tecahül edilerek alelâcele gelişigüzel döşenen temelsiz raylar bugün hem vagonları vaktinden evvel eskitmekte ve hem de esasen iyi olmıyan yolları bozmuş bulunmaktadır.

Bu tramvaylar şehrin başına daimî bir masraf kapısı, bütçe yükü olarak kalacağa benzemektedirler. Şimdiki halde yenice olan arabalar ve raylar çok geçmeden Rumeli yakasındaki arkadaşlarının âkibetine uğrayacaklardır.

Yollar gayri muntazam olduğundan yaylar bozulacaktır. Yaylar bozuldukça şasi, bandaj ve raylar deforme olacaktır. Ve gitgide hepsi mütekabilen birbirini harab edecektir. İş bir kere bu raddeye gelirse artık mesele yoktur. Masraf gittikçe artacaktır.

Anadolu yakası tramvayları aceleye gelmemeli idi.

Yüksek mühendis
Azmi Diler

Vücud Güzelliği

Azade Selim Sırrı Nişantaşındaki hususî dairesinde kış jimnastik derslerine başlamıştır.

Telefon: 41439

Mecburî terki ticaret

Yeni ve modern bir kitap ve kırtasiye evi acele satılıktır. Gazete ilân servisine yazı ile müracaat. ★

Dr. A. Asım Onur
Ortaköy ŞİFA YURDU

İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, konforu mükemmel, bakımı iyi, kadın ve erkek her türlü hastalıklara açık hastane.

Doğum ve kadın ameliyatlarile fıtık, apandisit, basur ve diğer ameliyeler için çok ucuz hususî fiatler. Ortaköy, tramvay yolu, Muallim Naci cad. 111 - 115. Telefon: 42221.

ZAYİ — İstanbulda 4 üncü Vakıf hanının birinci katında 29 No. lu odanın karşısında ve koridor penceresi önünde içinde tapu senetleri ve vergi ve icra taviz ve makbuzları ve nüfus cüzdanları olan dosyamı unuttum. Her kim bulmuşsa Galatada Fermenecilerde İliyadis hanında 4 No. ya getidiğinde beş lira hediye edilecektir.

Dr. FETHİ
LABORATUVARI
Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu
Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATİ TEŞHİSİ) *yapılır.*
Beyoğlu : Takaime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı Tel. 40534

AKŞAM MATBAASI

Rotatif makinelerinde resimli ve renkli gazete ve mecmuaları, baskı adedi yüksek risale, kitab ve her nevi matbuaları en temiz şekilde en ehven şeraitle basar.

★

Devamlı işler için hususî şerait tesbit edilir. Fazla tafsilât için matbaa idaresine müracaat.

Telefon: 20497

SATIŞ İLÂNI
Biga İcra Memurluğundan:

Türkiye İş Bankası İstanbul şubesine borçlu Bigada Alahiyeli Mehmed Rüştü veresesinin ipotekli olup İstanbul 4. cü icra dairesince açık arttırma suretile paraya çevrilmesine karar verilen: Biga tapusunun 928 T. ve 33 No. sında kayıtlı bulunan Biganın Örtülüce köyünde Dutluk Oba Yaylak mevkiinde şarkan Servilik mezarlığı, garben Karaağaç deresi, şimalen Saraycık dere ve Ali bey merası ve cenuben Karaağaç deresi ile çevrili bulunan 800 dönüm mesahada büyük bir tarla. Muhamen kıymeti: 2700 lira. Evsafı: Dalgalı bir arazide kısmen bayır olan bu tarlanın heyeti umumiyesi iki kısma ayrıldığında cenup kısmına gelen 300 dönüm mikdarındaki arazi düz ve ziraate elverişli olup kuvvei inbatiyesi 3. cü derecede ve toprağı kumsaldır. Bu kısımda 17 ahlat, 22 dut ve 80 kadar da kara ağaç mevcuddur. Ve diğer kısmı ihtiva eden (500) dönüm arazi de dalgalı olup içinde çalılık olup halen mer'a halinde istifade edilmektedir. Ağacı mevcud olmayıp kuvvei inbatiyesi 4. cü derecededir. Birinci kısmın cenup cihetinde Çiflik binaları vardır. Bu binalar birer kattan ibaret ve yekdiğerine bitişik ve yakın bir şekilde yapılmış olup son derece harap bir haldedir. Kerpiçten imal edilen ve üstü kiremit örtülü olan bu binalardan 3 oda ve üzeri saz örtülü iki hayvan damı ile diğer taştan imal edilmiş ve üzeri kısmen kiremit ve kısmen de sazla örtülü bir hayvan damı mevcuddur. Satış açık arttırma suretile yapılacağından ve arttırma bedeli de peşin olduğundan arttırmaya iştirak edeceklerin muhammen kıymetin % yedi buçuğu nisbetinde pey akçesi vermeleri veya milli bir bankadan teminat mektubu getirmeleri icap eder. Müterakim vergiler borçluya aid olup satış bedelinden tenzil olunur. Birinci arttırma 10/2 939 tarihine rastlıyan cuma günü Biga icra dairesinde saat 9 dan 11 e kadar icda edilecek ve birinci arttırmada muhammen kıymetin % 75 ini bulduğu takdirde üstte bırakılacak ve aksi halde en son arttıranların taahhüdleri baki kalmak şartile satış 15 gün tehir edilecektir. İkinci arttırma: 25/2/939 tarihine rastlıyan cumartesi günü gene Biga icra dariesinde saat 9 dan 11 e kadar icra edilecek ikinci arttırma sonunda en fazla arttıranın üstüne ihale edilecektir. 2004 sayılı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesine tevfikan hakları tapu sicillile sabit olmayan ipotekli alacaklılarla diğer alâkadaranın satışa dair olan itiraz ve iddialarını bu ilânın neşri tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile dairemize müracaatları aksi halde satış bedeli paylaşmasından hariç kalacakları ve daha fazla izahat almak istiyenlerin dairemizin 939/27 sayılı dosyada mevcud vaziyet ve takdiri kıymet zabıt varakasile sair evrakı ve 5/1/939 tarihinden itibaren dairede asılı bulunacak açık arttırma şartnamesini görüp anlayacakları ilân olunur.

Dr. İhsan Sami
BAKTERİYOLOJİ
LÂBORATUARI
Umumi kan tahlilâtı, Frengi noktai nazarından (Wasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması, tifo ve sıtma hastalıkları teşhisi, idrar, balgam cerahat, kazurat ve su tahlilâtı, Ültra mikroskopi, hususi aşılar istihzarı, kanda üre, şeker, klorür, koltesterin mikdarlarının tayini. Divanyolu No. 113. Tel: 20981

T. İŞ BANKASI'nın
939 K. TASARRUF İKRAMİYE PLÂNI
32,000 LİRA MÜKÂFAT
Kuralar: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Eylül, 26 Ağustos 1 ikinciteşrin tarihlerinde çekilecektir

İKRAMİYELER:

1	Adet	2000	liralık	=	2.000	lira
5	„	1000	„	=	5.000	„
8	„	500	„	=	4.000	„
16	„	250	„	=	4.000	„
60	„	100	„	=	6.000	„
95	„	50	„	=	4.750	„
250	„	25	„	=	6.250	„
435					32.000	

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

1 — İŞ ARIYANLAR

(3) SENE AVUKAT KÂTİBLİĞİNDE BULUNMUŞ — Askerliğini henüz ikmal etmiş, eski yazı, daktilo bilir orta tahsilli bir gencim, iş arıyorum. Akşamda M.K.M. rüm. mektubla mür. ★ — 1

HUSUSÎ SEBEBLERLE HUKUKA DEVAM EDEMİYEN — Ve çok güzel Fransızca ve Arapça bilen ve bilcümle muhasebe usullerine bihakkin vakıf bulunan ve nakdi kefalet de verebilen bir Türk genci iş aramaktadır. Akşamda (S S) rümuzuna mektupla müracaat. — 1

MAKİNE MÜHENDİSLERİNE — Kroki üzerinden makine resimleri ve kopyaları temiz olarak yapılır. Müracaat: Pangaltı, Süleyman Nazif sokak No. 30. ★ — 1

MUHASİP — Yabancı lisanlarına vakıf çok tecrübeli bir kâtip günde 1 - 2 saatte defterlerinizi, kanunun emrettiği tarzda, ve ehven şeraitle tutar. AKŞAM'da Kâtip rümuzuna mür. ★

İNGİLİZCEDEN TÜRKÇEYE, TÜRKÇEDEN İNGİLİZCEYE — Ticari her çeşid fenni tercümeleri bihakkin yapmağa vakıf bir Türk iş kabul eder. Akşamda F. E. R. mür. ★ — 1

SÜTÜ BOL — Yağlı genç sütanaya ihtiyacı olanların Beyazıd Mithatpaşa caddesi No. 39 a müracaatları. ★

İYİ FRANSIZCA BİLEN — Tecrübeli bir matmazel mürebbiyelik iş arıyor, iyi bir aile nezdinde birer veya iki çocuk için. Akşam «Mürebbiye» rüm. mektupla mür. ★ — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BİR DAKTİLO ARANILIYOR — Dördüncü Vakıf han birinci kat 19 numaraya müracaat. ★ — 2

MATBAA İŞÇİSİ — 1 cedvelci müredtip, 1 kâğıdverici, 2 pedalcı alınacaktır. Fotograflı mektupla Ankarada Çankaya matbaası direktörlüğüne teklifte bulunulması. — 1

MUHASİP ARANIYOR — Haftada iki defa olmak üzere defterleri muntazam tutması için çok tecrübeli bir kâtip aranıyor. Akşam'da «Muhasip» rüm. mür. ★ —

DİŞ MUAYENEHANSİNDE — Çalışacak genç bir bayana ihtiyaç vardır. İstiyenler İstanbul, Bahçekapı, Yıldız han 8 - 10 müracaat. ★ — 1

KASİYER BAYAN ARANIYOR — Mağazamıza kasiyer bayan alınacak, öğleden sonra devam edecek küçük bir bayana ihtiyaç var. Hal tercümelerile Akşam'da R N mü. ★

BİR BAYAN DAKTİLO ARANIYOA — Dördüncü Vakıf han birinci kat 19 numaraya müracaat. ★ — 2

3 — SATILIK EŞYA

ÇOCUK ARABASI İSTENİYOR — Açık tip pek az kullanılmış 2 çocuk için spor okazyon bir araba lâzımdır. Satmak istiyenlerin 44166 No. telefon etmeleri. ★ — 1

SATILIK OTOMOBİL — Az kullanılmış iyi halde spor. Müracaat FİAT acentası. Galip. ★ — 1

SATILIK DEBAĞAT MAKİNESİ — Fevkalâde mükemmel son sistem Alman marka, talip olanların Bahçekapı Anadolu han 28 No. da Kâmile müracaatları. ★ — 1

SATILIK KÜTÜPHANE ARANIYOR — Eski Türk harflerile basılmış kitapları havi, muntazam, satılık bir kütüphane aranıyor. Müracaat: Tel. 22957. ★ — 2

KAYAK SPORU YAPAN BAYANLARA — 1 deri caket, 1 kayak, 1 pantalon, 1 bot, ucuz satılıktır. Çamlıca Alemdağı caddesi No. 18. - 3 den sonra mür. ★ — 1

ÇİNKOGRAF ÂLETLERİ — Tire, ototipi iş görebilecek lüzumlu âletleri bulunan satılık bir çinkograf atölyesi satın alınacaktır. Ankara Çankaya matbaası direktörlüğüne teklifte bulunulması. — 1

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK AP. — Ortaköyde vapur iskelesinde Salhane sokak No. 12. 4 oda, hol, terkos, elektrik, havagazı, banyo, denize nazır geniş ve uzun taraça, güzel manzara. Mü: Yerinde. ★ — 6

HEYBELİADADA — Çamlıkta yeni kâgir konforlu ev ucuz satılıktır. Beyaz kuleli köşkte bay Hakkı Sızmaz'a müracaat. Ankarada Telef. 2713. ★ — 2

ÇİNKOGRAF ÂLETLERİ — Tire, ototipi iş görebilecek lüzumlu âletleri bulunan satılık bir çinkograf atölyesi satın alınacaktır. Ankarada Çankaya matbaası direktörlüğüne teklifte bulunulması. — 1

EHVEN FİATLE SATILIK KÂGİR EV — Güneşli (6) oda, taraça, banyo, 2 şer mutfak, odunluk, helâ, kuyu, terkos, elektrik var. Sabah 9 - 11 Firuzağa Maç sok. 28 No. mür. ★ — 4

KÖŞEBAŞI APARTIMAN İSTİYENLERE — Lâleli camii ile Valide camii arasında Yeşiltulumba sokağında No. 39 dört daire manzaralı büyük hol üzerinde dörder oda, odalar büyük mücedded bir apartıman hem kiralık hem satılıktır. İçindekine müracaat. — 4

6800 LİRAYA ACELE SATILIK YENİ APARTIMAN — Cihangirde denize nazır 4 daireli 2 oda 1 sofa banyo 900 lira irad mü. Cihangir Güneşli sokak No. 50, 4 cü kat. ★ — 8

DEVREN SATILIK BAKKALİYE — Su makinesi ve müskirat var. Taşraya gideceğinden içindeki eşyasile işlek bir yerde köşede. Galata Mahmudiye cad. 128 - 130. ★

MECBURÎ TERKİ TİCARET DOLAYISİLE — Yeni ve modern bir kitap ve kırtasiye evi. Acele satılıktır. İlân memuriuğuna mü. ★ — 1

5 — MÜTEFERRİK

ŞERİK ARANIYOR — Hâlen mahdud bir sermaye ile pek ciddi ve kârlı bir iş tedvir etmekte olan bir tüccar işlerini tevsi etmek gayesile dört bin lira ile bir şerik arıyor. E. L. rümuzile gazete idarehanesine müracaat edilmesi. — 1

ALMANYADA TAHSİL GÖRMÜŞ — Bir Türk bayan Almanca ve Fransızca ders vermektedir. Arzu edenlerin Akşamda C E rümuzuna mektupla müracaatları. ★ — 4

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden mezun bir Alman profesör tarafından en seri ve asri metodla verilir. Fiatlar mutedildir. «Prof. H.» ★ — 10

İNGİLİZCE — (Bahusus ticaret şubeleri) - İngiliz Oxford üniversit. mezunu bir profesör ders veriyor. - Esaslı ve en asri usul. - Ehven fiatler. - «İngil. Prof.» ★ — 13

FRANSIZCAYI GAYET İYİ BİLEN — Bir matmazel ders vermek istiyor. Akşamda H. K. rümuzuna müracaat. ★ — 1

ŞERİK ARANIYOR — Hâlen mahdud bir sermaye ile pek ciddi ve kârlı bir iş tedvir etmekte olan bir tüccar işlerini tevsi etmek gayesiyle, sermayedar şerik arıyor. Yirmi bin (20,000) liradan aşağı teklifler nazarı itibara alınmıyacaktır. «Şirket» rümuzile gazete idarehanesine müracaat edilmesi. — 3

YENİ DANS LAMBERT VOK VE STEP DANSELAR — Hususi ve münferid olarak Beyoğlu Karlman karşısında Nuri Ziya sok. No. 3. Profesör Panosyan. ★

ALMAN MEKTEBİ TALEBESİNİ — Bir diplomalı Alman muallim her ders şubesine kati surette ve serian hazırlamaktadır. «Dipl. Profes.» rümuzla gazeteye mür. ★ — 13

ÇOK İYİ İNGİLİZCE VE FRANSIZCA — Bilen ticarethanelerde, müesseselerde ticari mektuplar yazar. Akşamda E. E. rümuzuna mektupla müracaat. ★ —5

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

N. H. — S S. — R N. — Kâtip — C E. — H K. — Muhasip

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

TURK HAVA KURUMU

26 NCI TERTİP

BUYUK PIYANGOSU

Üçüncü keşide: 11 ikincikânun 1939 dadır. Büyük ikramiye: *50,000* liradır... Bundan başka: 15.000, 12,000, 10,000, liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

Soğukalgınlığı

diyip geçmeyin

Aksırır, aksırır, aksırırsınız; geçer gibi olurken yeniden geri gelir.

İşte **grip** böyle başlar!

Vakit geçirmeden grip, soğukalgınlığı ve ağrılara karşı emniyetli ilâç ASPİRİN alınız!

Israrla

ASPİRİN

isteyiniz!

Aspirin'in tesirli ve hakiki olduğunu ⊕ markası garanti eder.

Satınalırken dışında ve tabletlerin üstünde ⊕ markasının bulunmasına dikkat ediniz.

İstanbul Defterdarlığından:

	Senelik kirası Lira	Kuruş	Muhammen Kira M.
Yeşildirekte: Hobiyar mahallesinde tarafları Hoca han, tereke ve Acımusluk sokaklarile İstanbul erkek lisesi, bahçesile çevrilmiş 2449,75 metre murabbaı arsa.	110	00	3
İstanbul Tapu müdürlüğü dairesinin alt katındaki pul satış gişesi (senelik kirası iki taksitte verilecektir.)	900	00	2
Feriköyünde: Çifte cevizlerde Bulgar hastanesi arkasında Balmumucu çiftliği müştemilâtından 38100 metre murabbaı tarla.	57	15	3

Yukarda yazılı yerler hizalarında gösterilen kira ve müddetler üzerinden açık artırma usulile ayrı ayrı kiraya verilecektir. İsteklilerin ve tediye şeraitini öğrenmek istiyenlerin her gün ve müzayedeye gireceklerin de 12/1/939 perşembe günü saat (14) de Millî Emlâk müdürlüğünde toplanan komisyona müracaatları. (M.) (9395)

AĞARAN SAÇLARA

Juvantin Şarki **KANZUK**

Kumral ve siyah renkte sıhhi saç boyalarıdır

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

SÜMER BANK

Birleşik Pamuk ipliği ve Dokuma fabrikaları müessesesinden

Pamuk ipliği satışı:

Kayseri bez fabrikası malı	12 No.	Paketi	415	Kuruş	
	16	»	480	»	
Nazilli Basma fabrikası malı	24	»	580	»	
Ereğli Bez fabrikası malı	24	»	580	»	
Yalnız Ereğli Bez fabrikasında:					
10 Balyalık siparişler için		»	575	»	
15 » » »		»	570	»	
25 » » »		»	565	»	
50 » » »		»	560	»	

Fiatlarla fabrikada teslim şartile satılmaktadır.

İplik müstehliklerinin yukarda yazılı fabrikalara gönderecekleri bedelleri mukabilinde ihtiyaçları nisbetinde iplik siparişi verebilecekleri ve 24 numaradan ince ve muhtelif maksatlara yarayabilecek pamuk ipliği müstehliklerinin de ihtiyaçlarını yine aynı şartlarla yalnız Ereğli fabrikasına sipariş edebilecekleri ilân olunur.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 1763 lira 75 kuruş olan takriben 35,275, m3 muhtelif cins çam kereste 26/1/939 perşembe günü saat on beşte Haydarpaşada gar binası içindeki komisyon tarafından açık eksiltme usuli ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 132 lira 29 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyondan ve Mudanyada Mudanya - Bursa hattı işletme âmirliği tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (187)

Nafia vekâletinden

9 şubat 939 perşembe günü saat 16,30 da Ankarada Nafıa Vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda 1850 lira muhammen bedelli bir adet ufkî cer âleti ve aksamı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı bedelsiz olarak Vekâlet Malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat «138,75» liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaiki ile birlikte aynı gün saat 15,30 a kadar komisyona makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (5257) (9424)

ROMANYA SEYRİSEFAİN İDARESİ

Hareket edecek vapurlar:

Transilovania vapuru 13 K. Sani Cuma saat 16 da (Pire, İskenderiye, Telaviv, Hayfa ve Beyrut) e.

Dituz vapuru 15 K. Sani Pazar saat 10 da (Köstence) ye.

11 ikinci kânundan itibaren «Romanya» ve «Dacia» vapurları 15 günde bir yaptıkları (Pire, Larnaka, Telaviv, Hayfa ve Beyrut) seefrleri için çarşamba günleri saat 9 da ve 20 ikincikânundan itibaren gene 15 günde bir yapılacaktır. (Köstence) seferleri için cuma günleri saat 14 de limanımızdan kalkacaklardır.

Fazla tafsilât için Galata Yolcu Salonu karşısında Tahirbey hanında İstanbul umumi acentalığına müracaat. Telefon: 49449 - 49450.

PUDRALAR

Modasında Büyük bir tebeddül

Mübalâğalı «Makiyaj» kalmadı.

CİLDE SÜRÜLECEK GAYET İNCE BİR PUDRA, TABİİ BİR GÜZELLİK VERİR.

Parisin şık ve kibar kadınları, yeni bir moda meydana atmışlardır. Onlar, bütün gün zarfında hiç parlaklık izi vermeksizin şeftali çiçeği bir ten temin eden yeni bir pudra keşfetmişlerdir.

Bu da; yeni ve hususî bir usul ile en ince bir pudrayı ipekli elekten üç defa geçirilmiş ve hakikaten kremi köpüğü ile karıştırılmış pudradır. Fransız kimyagerleri tarafından uzun araştırmalar neticesinde elde ettikleri bu en son usul - Tokalon müessesesi tarafından imtiyaza alınmıştır. Tokalon pudrası parlak bir buruna ve yağlı manzaralı bir cilde nihayet verecek ve size nefis ve 8 saat zarfında «Mat» bir ten temin edecektir. «Fini Mat» Tokalon pudrasını kullandığınızda ne rüzgâr, ne yağmur ne de ter, cildinizin güzelliğini bozmaz. Sehhar güzelliğinizi arttıran bir tazelik ve bir cazibe verir. 8 cazip ve yeni rengi olan Tokalon pudrasını isteyiniz ve kullanınız.

Zayi — Adliye emanet memurluğunda bulunan 8/12/938 tarih ve 38/1641 sayılı makpuzla teslim edilen pardösü, ceket ve pantalon alınması hakkındaki muameleli evrak kaybolmuştur. Yeniden muameleye konduğundan bu evrakın hükmü yoktur.

Sirkeci Haleb oteli kâtibi: Mehmed Çakar

İstanbul asliye 6. ci hukuk mahkemesinden: 38/723

Fethiye İncekara tarafından Yedikule Bucakbağ sokak 3 No. da mukim iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Hüsnü oğlu Lûtfi İncekara aleyhine açılan boşanma davasının yapılmakta olan tahkikatında: İlânen vaki davete rağmen müddeaaleyh tahkikat gününde hazır bulunmadığından gıyabında tahkikatın icrasına ve müttehaz gıyap kararının on beş gün müddetle ilânına ve tahkikatın 25/2/939 cumartesi günü saat 9,30 a bırakılmasına karar verilmiş ve müttehaz gıyap ihbarnamesi de mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan tebliğ yerine kaim olmak üzere on beş gün müddetle ilân olunur. M. 1906

1939

Radyo Almanağı

Büyük bir rağbet kazanmıştır.

Radyo sahipleri için çok istifadeli olan bu mühim eserin tedarikinde istical olunmalıdır. Mütenevvi ve zengin mündericat - 100 den fazla resim - Fiatı 50 kuruş

Kanaat kitapevi

D. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız.
Tel. 43924 ★

ZAYİ — İstanbul Ticaret Odasından aldığımız 11/6/37 tarihli ve 8449 No. lu menşe şehadetnamesi zayi olmuştur. Yenisini alacağımızdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.

Yakup Yusuf Yarar

Dr. IRFAN KAYRA

Röntgen mütehassısı

Türbe, Bozkurd kıraathanesi karşısında eski Klod Farer sokak No. 8 - 10. Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar ★

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — İdaremizin Cibalı tütün fabrikası için şartname ve nümunesi mucibince satın alınacak un gibi ince şey konabilecek standart normal sık örgülü (6000) adet tütün tozu çuvalı açık eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli beheri 27 kuruş hasebile 1620 lira muvakkat teminatı 121,50 liradır.

III — Eksiltme 25/1/939 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 14 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi nümunede görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (193)

★

I — İdaremizin Cibali Tütün ve kutu fabrikasında halen mevcut olanlarla Mayıs 939 gayesine kadar birikeceği tahmin edilen 160.000 kilo tahta parçası pazarlık usulile satılacaktır.

II — Muhammen bedeli beher kilosu 50 santim hesabile 800 lira ve % 15 teminatı 120 liradır.

III — Arttırma 13/1/939 tarihine raslayan cuma günü saat 15,30 da Kabataşda levazım ve mübayaat şubesinde müteşekkil komisyonda yapılacaktır.

IV — Nümuneler cibali ve kutu fabrikalarında görülebilir.

V — İsteklilerin arttırma için tayin edilen gün ve saatte % 15 teminatlarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (9484)

★

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli beheri Lira K.	tutarı Lira K.	% 7,5 teminatı Lira K.	Eksiltmenin saati
Düz beyaz aleminyum kâğıdı	250 kilo	1.70 sif	425.—	31. 88	14
Baskül (500 kiloluk)	5 adet	300.—	1500.—	112.50	14,30

I — İdaremizin Cibali tütün fabrikası için 250 kilo 36X60 ebadında düz beyaz aleminyum kâğıdı ile Çamaltı tuzlası için 500 kilo tartma kabiliyetinde 5 adet baskül şartnameleri mucibince ayrı ayrı açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 20/1/939 tarihine rastlayan cuma günü hizalarında gösterilen saatlerde Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi aleminyum kâğıdı nümuneleri de görülebilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin düz beyaz aleminyum kâğıdına ait fennî teklif ve nümunelerini tetkik etmek üzere ihale gününden bir hafta evveline kadar İnhisarlar umum müdürlüğü tütün fabrikalar şubesine ve 5 basküle ait fiatsız teklif ve katoloğları eksiltme gününden 5 gün evveline kadar inhisarlar tuz fen şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (9273)

★

I — Şartname ve nümunesi mucibince satın alınacak 90000 metre kırmızı çizgili kaneviçe kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli beher metresi 12 kuruş hesabile 10800 lira ve muvakkat teminatı 810 liradır.

III — Eksiltme 21/1/939 tarihine rastlayan cumartesi günü saat 11 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi nümune de görülebilir.

V — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile % 7,5 güvenme parası makbuz veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların ihale günü en geç saat 10 na kadar yukarda adı geçen komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (113)

★

6/1/939 tarihinde ayrı ayrı ihale edileceği ilân edilen 10,000 adet su altında kullanmağa mahsus elektrikli kapsül ile (450,000) edet 22 lik uzun ve (50,000) adet 22 lik kısa nişan fişengi için tetkikat yapılmasına lüzum hasıl olduğundan açık eksiltmelerinin 17/1/939 tarihine rastlayan salı günü saat 14 ve 14,30 a tehir edileceği ilân olunur. (142)

★

Miktarı			Ölçüsü
440	Adet	15.840 M3	400 X 30 X 30
135	»	3.921 M3	400 X 28 X 0,026
135	»	3.510 M3	400 X 25 X 0,026
710		23.271 »	

I — Yukarda eb'ad ve miktarı yazılı 23.271 metre mikâbı tahta açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli beher metre mikâbı 39 lira hesabile 907.60 lira ve muvakkat teminatı 68.07 liradır.

III — Eksiltme 13/1/939 tarihine raslıyan cuma günü saat 15.45 de Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacağından isteklilerin tayin edilen gün ve saatte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (167)

İnşaat mühendisi alınacaktır

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Alınacak inşaat mühendisinin her türlü statik hesaplarda betonarme ve mimaride mütehassıs olması şarttır. İsteklilerin şimdiye kadar ne gibi işlerde çalıştıklarını gösterir vesikalarile Nafıa Vekâletinin ruhsatnamelerini birer istidaya bağlayarak Umum Müdürlüğe müracaatları lüzumu ilân olunur. (173)

İzmir Telefon müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için dört pazisyonlu bir telefon şehirler arası masası kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedeli (7,000) yedi bin lira muvakkat teminat (525) beşyüz yirmi beş lira olup eksiltmesi 13/Kânunusani/1939 cuma günü saat 15 de İzmirde telefon müdürlüğü binasındaki satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Talipler muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile kanunî vesaiki muhtevi kapalı zarflarını o gün saat 14 e kadar mezkür komisyona vereceklerdir.

4 — Şartnameler her gün İzmir telefon müdürlüğü ile İstanbul telefon müdürlüğü levazım âmirliğinden parasız verilecektir. (8562)

Galatada, Sigorta hanında kâin

İMPERİAL KEMİKAL İNDUSTRİS LEVANT LİMİTED şirketinden

Şirketimiz memurlarından bay Leon İzerel (İzrael) in 7/1/939 tarihinden itibaren müessesemizle hiçbir alâkası kalmadığı ilân olunur.

İzmir Vilâyeti Turistik yolları inşaatına ait kapalı zarf usulile yapılacak eksiltme ilânı

İzmir vilâyeti daimî encümeninden:

Eksiltmeye konulan iş: 26+000 kilometrelik Tepeköy - Selçuk yolunun tesviyei türabiye, sınaî imalât ve makadem şose 5+800 kilometrelik Güzelyalı - İnciraltı ve Ilıca Branşmanı yollarının asfalt kaplamalı şose, 11+975 kilometroluk Karşıyaka - İzmir yolunun asfalt kaplamalı şose ve kısmen parke, 4+850 kilometroluk Mersinli - Bornova yolunun asfalt kaplamalı şose, 1+283 kilometroluk Alsancak - Şehitlik karakolu kısmının parke kaldırım inşaatı.

Keşif bedeli: (1194090) lira (67) kuruştur.

Bu işe ait eksiltme evrakı aşağıda yazılıdır.

A) Kapalı eksiltme şartnamesi

B) Mukavele projesi

C) Bayındırlık işleri genel şartnamesi

E) Şose ve sınaî imalât yapısına ait umumî fennî şartname asfalt beton şartname

D) Hususî şartnameler

G) Hulâsai keşif, mesaha, silsilei fiat cetvelleri ile malzeme grafikleri ve projeler.

İstekliler: Bu eksiltme evrakını İzmir - Ankara ve İstanbul Nafıa müdürlüklerinden 50 lira mukabilinde tedarik edebilirler.

Eksiltmenin yapılacağı tarih gün saat ve yeri: 20 şubat 939 pazartesi günü saat 11 de İzmir vilâyeti daimi encümeninde kapalı zarf usulile yapılacaktır.

Eksiltmeye girebilmek için: İsteklilerin bu gibi inşaatı hüsnü suretle ifa ve ikmal ettiklerini tevsik edecek evrak ile İzmir valiliğine müracaatla alacakları ehliyet vesikası ve 939 yılına mahsus ticaret odası vesikası.

Muvakkat teminat: (48423) liradır.

Teklif mektupları: İstekliler 2490 sayılı yasanın 31, 32, 33 ve 34 üncü maddeleri hükümlerine göre tanzim edecekleri teklif mektuplarını yukarda beşinci madde yazılı saatten bir saat evvel İzmir vilâyeti daimî encümeni başkanlığına makbuz mukabilinde verilecek ve postada vaki gecikmeler kabul edilmiyecektir. (9356)

Başvekâlet istatistik genel direktörlüğü eksiltme ve ihale komisyonundan

1 Dairemizde mevcut Povers istatistik makinelerinde kullanılmak üzere 320,000 adet renkli şeridi havi fiş satın alınacaktır.

2 — Bu fişlerin beher bin adedi için 360 kuruş fiat tahmni edilmiştir. Bedeli üzerinden % 7,5 kuruş muvakkat teminat verilmesi lâzımdır.

3 — İhale açık eksiltme usulile kânunusaninin 25 inci çarşamba günü saat 16 da umum müdürlük binasında toplanacak olan komisyonda yapılacaktır. Nümune dairede mevcut fişlerin ayni olacaktır. Bu babtaki şartname komisyon kâtipliğinden istenebilir. (58) (178)

TÜRKİYE

KIZILAY CEMİYETİNDEN

Hastanelerimiz için diktirilecek hasta abalarında kullanılmak üzere:

5.500 metre kumaş

(Yerli veya ecnebi malı) satın alınacaktır. Taliplerin nümuneyi görmek ve teklifte bulunmak üzere 24/1/939 Salı günü saat (15) e kadar Yenipostane karşısında Kızılay İstanbul deposu direktörlüğüne müracaatları.

ROMATİZMA
LUMBAGO
SİYATİK
Arka - Diz - Bel ve
KALÇA AĞRILARI

SİLKO

Teskin ve izale eder

Kiralık yüzme havuzu Pisin ve Gazino

Ankarada Çocuk sarayı caddesinde Sus sineması altında Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından inşa ettirilmiş olan kapalı yüzme havuzu, gazino ve müştemilâtlarının inşaatı ikmal edilerek tecrübesi yapılmıştır. 20 ikincikânun 939 cuma günü saat 15 de Çocuk Esirgeme Kurumu genel merkezinde yapılacak açık arttırma ile kiraya verilecektir. Görmek ve şeraiti öğrenmek istiyenlerin kurum hesap işleri direktörlüğüne müracaat etmeleri (172)

ÇOCUKLARDA KEMİK HASTALIKLARI EN ZİYADE İYİ BESLENEMEMEKDEN DOĞAR

Vitamin ve gıda maddeleri az olan yiyecekler, çocukları maatteessüf çarpık bacaklı, şişkin kemikli ve koca kafalı yapabilirler. Çocuğa çok yedirmekten ziyade, az fakat besleyici maddeler vermek gerektir.

Gıdaî cevherlerin en mükemmelini havi olan

FOSFATİN FALİYER

Süt çocuklarında dişlerini muntazam çıkmasına, kemiklerin ve adalelerin güzel neşvünema bulmasına hizmet eder.

FOSFATİN FALİYER

Amerika, Avrupa ve bütün medenî dünyada Milyonlarca ailenin, çocuklarını büyüttükleri kuvvetli bir gıdadır. FOSFATİN FALİYER kat'iyen bozulmaz, sıcak ve soğuk bütün iklimlerde muhafaza edilir. En nazlı yavrular bile FOSFATİN'den hoşlanır, onu severek ve isteyerek yerler. Çocuklarınıza üç aylıktan itibaren 4 yaşına kadar FOSFATİN FALİYER vermek suretitile esaslı bir gıda temin etmiş olursunuz. FOSFATİN FALİYER ile yapılmış bir mahallebi, nefaset itibarile daima eşsiz ve emsalsiz lezzettedir. Bütün tanınmış eczane ve büyük bakkaliye mağazalarında elverişli fiatlarla satılmaktadır.

DİKKAT: Aileler, çocuklarını kemik hastalıklarından FOSFATİN FALİYER ile korurlar.

Her sabah alacağınız bir tek **KESKİN KAŞE** Üşütme, grip, nezleye ve ağrılara birebirdir. SALİH NECATİ Bahçekapı

ERHAMA

HASTAHANELER, Operatörler, pek müşkül zamanlarınızda, vazifenizi tamamlayacak, hastalarınıza hayat ve sizlere itimad verecek KATGÜTLERİ alırken

HEINIG ERHAMA,
HEINIG ERHAMA,
HEINIG ERHAMA,
HEINIG ERHAMA,

Markalısını almağı unutmayınız.

Katgütler asrın, fennin son icaplarına göre büyük lâboratuvarda yapılmaktadır. Katgütleri, çift isterilize edilmiş ve haricle teması olmayan münferit kutular içinde senelerce dayanırlar.

Emsallerinden fiat itibarile de ucuzdurlar.

Türkiye Genel Vekili, İs. Po. kutusu 693

Yeni seneye şenlik ile girin!

1939

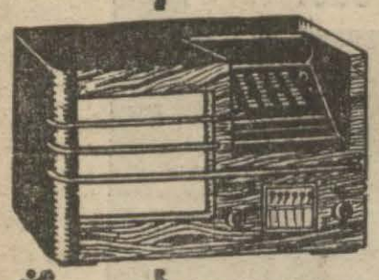

AGA Radyo

Satış yeri:

İstanbul, Sultan Hamam Hamdi B. Geçidi, 48 - 56

Kadın olmanın bütün mahzurlarını ortadan kaldıran

Femil

(ÂDET ZAMAN) ımızda bizi birçok üzücü meşakkatlerden kurtardı, artık ayın bütün günlerini birbirinden farksız yaptı. En ince elbiselerimiz altında sezilmiyen **FEMİL**, mikrobsuz bir şekilde yapılan ve bütün hareketlerimizde tam bir serbesti veren bir idealdir. Lûtfen her eczane ve büyük ticarethanelerde hakikî

FEMİL ve BAĞLARINI ARAYINIZ

BEYKOZ

Deri ve Kundura fabrikası

Türk Anonim Şirketinden

Fabrikamızda mevcut (5) adet müstamel lokomobilin 11/1/939 tarihinde saat 11 de açık artırması yapılacaktır. Şartname, her gün fabrika Ticaret Servisinde görülebilir.

Saç bakımı

Güzelliğin en birinci şartı.

PETROL NİZAM

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâçdır. ★

Memur aranıyor

Mısır Çarşısının yanında Makulyan Han 2-3 No. ya müracaat.

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü Şevket Rado
Akşam Matbaası

SİNGER

Bayanlara mahsus elmaslı ve pırlantalı Singer saatlerinin yeni modelleri gelmiştir. Fiatları 75 lira ilâ 500 liradır.

—EMSALLERİ GİBİ ON BEŞ SENE GARANTİLİDİR—

Taşradan talep vukuunda yeni kataloğ gönderilir.

SİNGER SAAT MAĞAZALARI — İstanbul Eminönü. Tel: 21964

İstimlâk dolayısile mağazamız arkadaki dar sokağa naklolunacaktır.

Tornacı alınacaktır

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Kırıkkalede istihdam edilmek üzere tornacı alınacaktır. Fabrikalarımıza girmek istiyenlerden Istanbuldakilerin Zeytinburnu fabrikasına, İzmirdekilerin İzmir silâh fabrikasına vesair yerdekilerin de Umum Müdürlüğe müracaatları. (9354)